

COMOARA NEAMULUI

VOLUMUL I

LEGENDE, BALADE ȘI
CÂNTECE HAIDUCEȘTI

BUCUREȘTI

1 9 4 3

GHEORGHE I. TAZLĂUANU

COMOARA NEAMULUI

VOLUMUL I

LEGENDE, BALADE ȘI
CÂNTECE HAIDUCEȘTI

BUCUREȘTI

1 9 4 3

PREFAȚĂ

În scrisul contemporan, se vedește tot mai mult abaterea dela vechile canoane ale artei literare. Noi, care am îmbătrânit în meșteșugul scrisului suntem mereu mai surprinși de aceste înnoiri, cari, dincolo de violență și discursivitate, înseamnă, neîndoielnic, o greșită interpretare a realității. Pentru că, orice s'ar zice, ca expresiune a ei, literatura este condiționată de legile eterne cari circumscriu viața însăși. Dacă, pe vremuri, se mai discuta, în filosofie, asupra evoluției marilor legi universale, în domeniul literaturii însă, nimeni și niciodată nu s'a putut îndepărta dela normele imperative ale creației, înțeleasă, chiar în cele mai revoluționare realizări, ca o intuiție a realității posibile.

Contemplația și prin consecință lirismul au fost isgonite din sfera poeziei, iar narațiunea s'a mărginit la o schematizare a faptului divers, înzorzonată cu pretențioase incursiuni de psihologie aplicată. În ultimul timp, scriitorul tânăr care se onorează a încetat de a mai „viziona” realitatea banală a veacului, orientându-se către o curioasă și stearpă experiență de laborator și servindu-se ca document uman, numai de ultimele rezultate ale științei exacte, sau, în cel mai bun caz, de material și de mijloace importate, cari nu sunt pe

măsura sufletului și a destinului românesc. De aici, inaderența și falsitatea literaturii actuale, în fața vieții pe care vrea cu orice chip s'o depășească. Din fericire, poate, arta nu e numai un act de voință. Istoria noastră culturală va discuta în analele ei, această boală a scrisului și, în perspectiva vremii, se va vedea că literatura, ca și vieața căreia i se conformează întocmai, elimină dela sine elementele patogene, însănătoșindu-se prin simpla revenire la o normală funcționare a organismului ei.

În mijlocul unor atari descumpăniri, când vreun tânăr scriitor mai pregetă să asculte și să consemneze cu migala unui iscusit stugar, murmurul de milenii al cântecului poporan, noi, bătrânii, nu putem rămâne indiferenți în fața acestui original care încearcă o revitalizare a propriului său talent, cufundându-se cu dragoste în marele rezervoriu național al poeziei, pentru a contempla, în străfundul cântecului și al legendei, incomparabilele palate de cleștar ale visului colectiv. Va lupta în contra curentului, desigur. Cu atât mai mari, însă, fi-vor izbânzile tânărului nostru confrate care, învrednicindu-se a munci pentru păstrarea datinei și a comorilor străbune, onorează cu deosebite scriitoricescul meștesug și țara în care s'a născut.

Iată de ce, cu nespusă bucurie și sfială, am conșimțit să scriu câteva cuvinte asupra neștiutei activități pe ogorul literaturii populare a domnului Gheorghe I. Tazlăuanu, de vreme ce d-sa m'a onorat să fiu crainicul epocalei culegeri ce ne înfățișează, atât de nimerit denumită: **COMOARA NEAMULUI**.

În zece volume compacte, d-l Tazlăuanu a întocmit un repertoriu aproape complet al genialei producțiuni populare, dela legende și balade, cântece haiducești, doine, cântece de lume, cântece de duh, cântece de cătănie, strigături, proverbe și zicători, jocuri de copii, ghicitori, glume, iertăcluni, colinde, plugușoare și descântece, până la anecdote și basme, redându-ne, pentru fiecare categorie în parte, variațiile pe aceeași temă, de dor, dragoste, jale, blestem, etc., astfel încât, în cărțile d-sale, iubitorul de poezie bună poate găsi cele mai înseninate și mai ample acorduri, sau dinpotrivă, mai grave ori mai șăgalnice, din marea gamă a poeziei eterne românești. Și nu pot îndeajuns să laud străduința, cu care, acest — de ce să n'o spun? — nou apostol al folklorului nostru, a strâns, colindând țara în lung și în lat ani de-a rândul, sufleteștile comori ale țăranului, ferindu-se însă, cu neasemuită grijă, de a interveni cumva în redarea lor. Sistematizarea materialului, fără prea multe operațiuni tehnice, deschide parcă asupra întregului un orizont necesar de naturalețe și bun simț. Trebuie, deasemeni, să relevăm cu insistență că, d-l Tazlăuanu face parte dintre acei prea puțini și aleși îndrăgostiți ai poeziei populare, care au captat-o, ca să zicem așa, direct dela sursă și, pe cât posibil, în chiar existența ei primară. Specialiștii vor putea trage toate consecințele din această fericită împrejurare. Dar, tezaurul pus în valoare de d-l Tazlăuanu constă, nu atât în complexitate și cantitate, cât, mai presus de orice, în calitatea superioară până la nuanță a întregii d-sale culegeri și, în cea ce noi în intimitate numim munca de atelier a meșteșugarului artist,

care, în cazul de față, s'a exercitat prin alegerea făcută, pentru a reține, din imensul material prezentat culegătorului, numai lamura simțirii și a cugetării, cu alte cuvinte formele exemplare și inedite, care redau într'un chip desăvârșit caracterul de autenticitate al nesecatei inspirațiuni populare. Specialistul de care pomeneam, va să compare și să se pronunțe dacă versiunile Tazlăuanu, în ce privește mai ales baladele și legendele, prezintă, față de înaintașii săi de necontestată autoritate, o formă mai perfectă, mai finită și un fond mai apropiat de geneza mitului exemplificat până la artă.

Putem de pe acum spune că, d-sa s'a așezat definitiv în rândul acelor venerați chiaburi ai graiului românesc, cum sunt: Russo, Alecsandri, Golescu, Teodorescu, Zanne, Tocilescu, Marian, Pamfile, ș. a., adunând, cu cinste și nobil discernământ, străvechile sufletești hrisoave ale poetului român. În ele palpită, nealterate, simțămintele și gândurile lui în fața vieții, bucuriile și durerile prin care a trecut, ca și sborul înalt al fanteziei, surprinsă în splendida ei goliciune originală, însușiri atât de apropiate adevăratei concepțiuni despre autentică frumusețe românească.

Ce m'a uimit mai mult a fost afecțiunea stăpânită cu care, ca un adevărat avar, d-l Tazlăuanu și-a ținut îndelung ascunsă comoara, de privirile mulțimii. Dar, pesemne sătul de nestematele dorului și de însorita strălucire a cântecului de aur cu care țărani, acești mari răpsozi anonimi, ne înveșmântă graiul, avarul de altădată s'a hotărât să ne dăruiască tuturor și să restituie astfel comoara neamului care a făurit-o cu atât meșteșug.

Se cuvine să cinstim în d-sa, nu numai râvna culegătorului de aleasă clasă, dar și mai osebit pe stegarul reîntoarcerii la marea matcă a literaturii autohtone : creația populară.

Opera de neîncercate proporții pe care d-nul Gheorghe I. Tazlăuanu a întreprins-o timp de aproape un pătrar de veac și a dus-o astăzi la bun sfârșit, într'o adevărată codificare a frumuseților românești, constituie, pentru noi, summa poetica și-i dă autorului ei dreptul de a se mândri cu suprema investitură de mare poet român.

I. AL. BRĂTESCU - VOINEȘTI

Membru al Academiei Române

CUVANT INAINTE

Spun poveștile bătrâne că, pornind la drum lung cu aleasa inimii sale, făt-frumos ar fi posedat, cum zicem noi acum, secretul transmutațiunii elementelor, de vreme ce prefăcea palatele și vietățile chiar, într'o nucă fermecată, din care, când venea timpul, el desfășura iarăși minunățiile acareturilor împărătești și îmbelșugatele ogoare. O asemenea întâmplare, nu mai puțin fantastică, se petrece și cu creația populară, care doarme de veacuri în inima cine știe cărui cântăreț anonim, adevărat făt-frumos al poeziei. E de ajuns însă, o rază de soare sau freamătul codrului, pentru ca ciobanul să-și ducă fluerul la buze și bătrâna lăută să înceapă a murmura cântecul ei fără de moarte. Ca și în fermecata nucă, în acest cântec sunt strânse laolaltă simțămintele și gândurile țaranului despre viață și lume, bucuriile și durerile lui. Dar nu numai atât. Dincolo de importanța filologică și literară propriu zisă, poezia populară este și o prețioasă arhivă istorică. Documentul poetic se dovedește la înălțimea -adevărului, putând de cele mai multe ori complecta lacunele existente în trecutul consemnat. Dintr'un alt punct de vedere, poezia populară circumscrie granițele noastre firești, alcătuind o multilaterală geografie spirituală a neamului. În balade, în doine, nu trebuie să descoperim niște producțiuni poetice fără nici o contingență cu viața reală, ci și imponderabilul viu pe care-l reflectă inspirația poporului. Spre deosebire de poezia cultă, creația colectivă se menține între limitele vieții creatorilor ei. Chiar dacă fantezia

il duce peste nouă mări și țări, în cer și sub pământ, țăranul tot despre ale lui povestește. Vreau să spun că falsitatea, neverosimilul și irealitatea, sunt apanagiile exclusive ale literaturii moderne.

Literatura populară nu-i decât oglinda fără de seamă, în care putem vedea frumusețea sufletului și pământului românesc, într'o inegalabilă înfrățire a omului cu natura. Căci nu e, în acest sens, o simplă coincidență că mai toate cântecele folklorice exploatează cu predilecție metafora vegetală. Fără a fi savantă, intuiția țăranului s'a dovedit întotdeauna veridică. Animarea celui de al doilea regn, corespunde, în biologia generală, unei concepțiuni științifice, după care tot ce există este în diverse grade însuflețit. Putem spune că, țăranul e un exemplu de orientare precisă, în marile probleme pe cări le ridică prezența noastră în univers. În ce măsură libertatea lui socială a reușit să spargă tiparele epocii, în vădite mișcări naționaliste, când știut este că haiducia, această revoluție embrionară, avea la boză, în deobște, constrângerea sfrâinului de neam, e o chestiune care, neîndoelnic, excede competența lucrării de față.

Poezia populară m'a întâmpinat, din pragul copilăriei, cu plugușorul și steaua. Nu-i locul, aici, să alunec pe panta sărbătoreștilor amintiri, de care mă leagă fericitele întâmplări ale întâielor prietenii și aventurile aproape miraculoase ale tovarășilor de urare și colind. Mai târziu, când am început să culeg din gura poporului neprețuitele-i podoabe poetice, făcând și eu, cu trecerea anilor, colindul țării românești, mi-am dat seama că modestele mele încercări s'au cam adunat pe câteva mii de foi volante și zeci de caiete, îngrămădite într'o ladă, plină cu „materialuri folkloristice“, cum le zicea regretatul Tocilescu. Oricât de interesante ar fi, observațiile făcute pe teren, cum și relatările asupra personajelor principale dela care dețin cele mai însemnate poezii sau variante, nu sunt, pentru moment, publicabile. Odată, de voi avea răgazul

să-mi pun la punct jurnalul poetic al acestui prelung itinerariu, se va dovedi că multe brașoave se scriu despre sursele și problematica literaturii populare. Totuși, până atunci, ași vrea să spun câteva vorbe, în legătură cu faimoșii lăutari-archivă și cu chestiunea se pare atât de complicată a folklorului comparat.

Este și astăzi încă de circulație generală, în materie, că există anumite personaje quasi-legendare, care dețin un potențial homeric al producțiunii populare. Experimentările mele desmint însă aserțiunea presupunerii. Din lăutarii întâlniți, cărora le mergea faima de câte știu, nici unul n'a fost în stare să-mi cuvânte exact, a doua oară, o baladă sau un cântec în forma lui inițială. În mod sistematic, repetiția aducea cu sine diverse aluviuni mnemonice, cari dădeau motivului urmărit, caracterul aproximativ al unei variante. Că în bună parte, improvizația sau eclectismul poetic denotă o formă a creațiunii, e o altă latură a discuțiunii pe care nu e locul s'o abordăm. Dar, cascada zecilor de balade în șir, eu nu am cunoscut-o, în cei aproape 25 de ani de arhaică peregrinare. Adevărul însă, e de tot altfel. Țăranul neaoș, când îți cântă sau spune un cântec, o doină, sau, cu deosebire, nenumăratele și scânteietoarele bijuterii epigramatice, cari sunt îndemnurile și strigăturile, ți le repetă pe toate și în aceeași formă, de câte ori poștești. Explicația poate fi găsită, după mine, în legătura afectivă directă care se stabilește între țăran și cântecul popular, pe când lăutarul nu-i decât un meșteșugar care, ca unul ce și cunoaște bine lucrul lui, nu simte nevoia exactității, ci și-l potrivește de fie ce dată, după dispoziția momentului și chiar după ascultători.

Imi îngădui o a doua digresiune, cu privire la folklorul comparat.

Studii foarte interesante și docte au apărut în ultima vreme, la noi, despre concepția folklorică românească, despre spațialitatea fenomenului folkloric și alte asemenea încercări de îndoctrinare a unei producțiuni eminamente refractară criticei de catedră, oricât de valoroase. Se susține, de pildă, că e o pro-

blemă dintre cele mai grave aceia de a se ști cărei cauze anume se datorește identitatea viziunilor folklorice din diferitele părți ale lumii. Mie, dimpotrivă, această identitate mi-a părut din capul locului normală și verosimilă, pentru bunul motiv că, unui anume stadiu al dezvoltării umane, îi corespunde o identică reacțiune în fața vieții. Arta, după câte știm, deși descrie o limită variabilă a formelor, închide un unghi invariabil în ce privește fenomenul de creație în sine. Prin urmare, nu văd de ce ar naște problema, din faptul, atât de natural, ca doi sau mai mulți oameni, aparținând unor diferite popoare, cântă și visează la fel, când Dumnezeu i-a înzestrat cu aceleași mijloace de percepere a realității și când sincronismul dela cauză la efect este deasupra timpului și a spațiului omenește conceput.

Dacă e un domeniu asupra căruia se boltește un orizont de nouă lumină, e desigur acela care aduce în primul plan limba însăși în care se exprimă unanimitatea poezilor anonimi dela noi. Statornicirea formală a mozaicului folkloric, este, în adevăr, suprema mărturie istorică a comunității de origină a neamului nostru. Oriunde am umblat, de-a-lungul și de-a-latul țării, această pecete indelebilă a unității românilor a fost una din principalele obiective pe cari le-am urmărit cu neostenită atențiune și pot mărturisi că am simțit, în acele rare și neuitate clipe, mândria de a fi român.

Noi orașenii ne-am început a uita țara. Pentrucă nu-i deajuns să plătești birul, să-ți faci datoria de oștean și să fi adicătelea, cum zice pravila, un cetățean onest. Trebuie ca simțămintele noastre cele mai adânci să înflorească zi de zi, într'o sărbătorească dragoste pentru binecuvântatele plaiuri, unde mai răsună încă înșoritul plâns al doinei și al cântecului bătrânesc; ascultând basmul fără de sfârșit al gliei, să ne aducem aminte de mormintele strămoșilor noștri;

din inima și graiul țăranului, să înnodăm firul întrerupt al adevăratei noastre poezii naționale...

Ași fi fericit dacă, în afara oricăror alte considerațiuni speciale, munca mea de modest culegător ar putea să se învrednicească și cu meritul de a fi determinat în sufletul tinerei generații de scriitori și cărturari, o întoarcere la acest sanctuar al perenității noastre ca neam. Mai cu seamă că, în ultimul timp, cerneala a curs destulă și multe ascuțite condeie s'au încrucișat, cu privire la înapoierea către bunele învățăminte ale unui mare cărturar al nostru din trecut. Dacă e vorba să facem calea înoarsă, mie îmi pare mai nimerit drumul care duce, nu la indivizi, oricât de străluciți ar fi ei, ci la părintele nostru al tuturor, a cărui limbă o vorbim și dela care am moștenit tot belșugul de dor și frumusețe al sufletelor noastre. Să ne întoarcem la popor și să facem, de-a'n-doaselea poetului, sapa condei și brazda călimară, scriind astfel marele și autenticul poem al vieții românești.

*Terminând această notiță liminară, se cuvine să fac unele precizări, pe care le socot necesare pentru folosirea materialului ca întreg. Din considerațiuni ușoare de înțeles când e vorba de poezia populară, n'am făcut risipă de terminologie tehnică și nici în orânduirea pe categorii a culegerilor prezentate n'am urmărit altceva decât o cât mai lesnicioasă lectură, fie că poemele se grupează în cicluri, fie că se închid pe regiuni. Deasemeni, am năzuit să reîmprespățez în mintea cetitorilor cinstirea literaturii autohtone, pe care am învățat-o dela marii și prea venerații mei predecesori de binemeritată glorie: **Alecsandri, Gh. Dem. Teodorescu, Tocilescu, Golescu, Zanne, Marian, Pamfile, ș. a.,** pe urmele cărora încercat și eu să mă îndrum. Dacă am reușit, meritul este numai al țării, care a obârșit aceste geniale plăsmuiri; dacă nu, deficiența îmi aparține, pentru că n'am știut să-i fiu folositor.*

Mai țin să-mi îndeplinesc o sfântă datorie, aducând respectuosul meu omagiu de recunoștință, pentru binevoitoarele sfaturi și înaltul sprijin, fără de care Comoara Neamului nu ar fi putut vedea lumina tiparului, D-lor : Vice-Președinte al Consiliului de Miniștri Prof. Mihai Antonescu, Al. Vaida-Voievod, Const. Orghidan, membru de onoare al Academiei Române, Iuliu Maniu, ing. Ion Gigurtu, A. C. Cuza, membru al Academiei Române, Mihail Sadoveanu, membru al Academiei Române, general de corp de armată Gheorghe Dobre, ministrul înzestrării, Mihai Popovici, I. Gr. Periețeanu, Prof. Alexandru Marcu, ministru subsecretar de stat, dr. C. Dănulescu, Radu D. Lecca și colonel magistrat dr. Alexandru Petrescu.

Domniile-Lor au pus primele pietre la temelia acestei lucrări, pe care aș dori-o cât mai realizată, spre a nu desminți încrederea ce mi-au acordat.

Cu aceste puține cuvinte, ași vrea să mă despart creștinește de opera care mi-a devenit atât de apropiată, în ani de bucurie și de sbucium, și făcând semnul crucii, să-i dau drumul înapoi în lumea poporului meu drag.

GHEORGHE I. TAZLĂUANU

LEGENDE

Soarele și Luna

- Frunză ș-o cicoare
Ostrovel de mare
Cam de Marea Neagră
Și de Marea Albă ;
5 Că se 'nsoară Soare.
Lui Soare i-a venit
Vremea de căsătorit.
El că a umblat
Novă ani pe pământ,
10 Nouă pe sub pământ,
Potrivnică n'a găsit.
Nouă cai a spetit.
Nouă cai a ciumpăvit
Nouă șed în grajd spetiți,
Tot de Soare omorâți.
15 Soare c-a călcat
Lumea'n lung
Și'n lat
Țara în cruciș
Și în curmeziș
20 Dela Apus la Răsărit
Și soție n'a găsit.
Soare că lumina
Unde țesea soru-sa,
Cu războiul de aramă,
25 Că n'are pe lume seamă.
Suvelnița de argint
Ce n'am văzut de când sunt ;
Iar spata de sârmă întoarsă
Nu suferă pânză groasă ;
30 Numai țese la mătase
Să-i facă lui Soare cămașă.
Mătase și ibrișin

- Să facă lui Soare zăbun.
Dar Soarele ce-mi făcea ?
- 35 La argea că se oprea
Și soru-sii că-i zicea :
— Soro... surioara mea..
Țese, soro, chindisește
Și de nuntă te gătește.
- 40 Mie vremea mi-a sosit,
Să vezi de căsătorit.
Și vreau, soro, să mă'nsor,
Până sunt mai tinerel.
Mi-a cășunat inima,
- 45 Să te iau pe dumneata,
Să-mi fi soțioara mea...
Că eu, am umblat
Nouă ani pe pământ,
Nouă pe sub pământ,
- 50 Potrivnică n'am găsit
Nouă cai am spetit
Nouă cai am ciumpăvit.
Nouă șed în grajd lungiți
Tot de mine omorâți
- 55 Și ca tine n'am găsit
Iar, soru-sa, unde auzea :
Păr din cap că și-l smulgea
Și din gură că-i zicea :
— Soare... Soare luminate,
- 60 Ingerel făr' de păcate.
Intr'adevăr că-mi ești frate.
Unde, neică, s'a putut :
S'a văzut
S'a auzit
- 65 Să ia sor' pe frățior,
Ca să n'aibe'n lume dor !...
Și surioară pe frate,
Ca să n'aibă'n lume parte !...
Eu pe tine, te-oiu lua,
- 70 Când tu, neică, mi-ei făcea
De-o vie pe mare
Pe trei galioane,

- 75 Pe răzor de vie,
Gutui și lămâie
Și cu razachie
Migdale, năramze ;
Că sunt mai frumoase
Și-s mai dragăstoase
- 80 Eu pe tine te-oiu lua
Nimica n-oiu mai zicea
Și ți-oiu fi soțioară.
Și Soarele s-apuca
De puternic ce era
- 85 D-o vie mare-mi croia.
D-o vie pe mare
Pe trei galioane,
Pe răzor de vie,
Gutui și lămâie
- 90 Migdale, năramze,
Că sunt mai frumoase
Cu strugurii negri
Struguri, soru-si, îi ducea,
Iar soru-sa, când vedea,
- 95 Intr'o odaie intra,
Numai singură era
Părul din cap și-l smulgea
Cu palmele se bătea
Și la Soare că-mi venea
- 100 Și din gură-așa-mi grăia :
— Soare,... Soare luminate,
Intr'adevăr, că-mi ești frate,
Eu pe tine te-oiu lua,
Când tu neică, mi-ei făcea
- 105 O scară de fer
Cue de oțel,
Pân' la înaltul cer.
Din fața pamântului,
Până'naltul cerului.
- 110 Frunză verde trei aglici
La Dumnezeu sa te duci.
Frunză verde trei gutui

- Și lui Dumnezeu să-i spui
Unde, neică, s'a văzut.
115 S'a văzut, s'a auzit
În lume, unde s'a pomenit
Să ia frate pe sor'
Ca să n'aibă'n lume dor,
Și surioară pe frate,
120 Ca să n'aiba'n lume parte ?
Iar soarele d-auzia
D-o scară de fer făcea.
O scară de fer,
Cu cuie de oțel,
125 Pân'la înaltul ceriu.
Din fața pământului,
Până'naltul cerului,
Și pe scară, se suia,
La Dumnezeu se ducea,
130 Pe Dumnezeu că-l găsea,
Cu pravila pe genunchi
Și El, frate, judeca
Pe cei drepți la fericire,
Pe cei răi la ispășire
135 Pe Soare, unde-l vedea
Pe dânsul mi-l întreba :
— Soare... Soare... luminate,
Îngerel făr'de păcate
Ce pe pământ ți-a lipsit,
140 La mine la ce-ai venit ? !...
Iar Soarele răspundea :
— Tu știi, Doamne, dar nu știi
Mie vremea mi-a venit,
Să vezi, de căsătorit.
145 Și vreau, Doamne, să mă'nsor
Până sunt mai tinere.
Că eu, Doamne, am umblat
Nouă ani pe-acest pământ,
Nouă ani pe sub pământ
150 Nouă ani,
Pe nouă cai :
Nouă cai am spetît

- Nouă cai am ciumpăvit
Nouă şed în grajd lungiţi,
135 Tot de mine omorâţi,
Potrivnică n'am găsit,
Doamne, de potriva mea,
Făr'de cât, doar, soru-mea.
Doamne, ca s'o iau pe ea.
160 Dumnezeu, când l-auzia,
Cu spatele se'ntorcea
Trei ceasuri nu mai vorbea.
Când fu la al patrulea,
Lui Adam că-i poruncia ;
165 — Ia-l, Adame, tu de mână
Şi tu, Adame, să-l porţi
 Şi prin raiu
 Şi prin iad
Dacă'n iad că i-o plăcea
170 El să ia pe soru-sa.
Dacă'n Rai că i-o plăcea
Să nu ia pe soru-sa,
Ca să strice legea mea.. “
Adam de mână-l lua
175 Şi mai'nainte mergea
Peste-un prund de gârlă da
Acolo, vaci că-mi paşteau
Erau grase, se spârgeau
Şi viţei se jucau,
180 Lapte cu hârdău dădeau
Dar Soarele întreba :
— Ce este, Adame, asta ?
Iar, Adam, că-i răspundea :
— Tu ştii Soare, tu nu ştii
185 Ăştia, sunt oameni pe pământ,
Care au vrut, care au putut,
De pomană au făcut.
Lor mai bine le-au părut
Foaie verde ş-o lalea,
190 Şi în veci, vor fi așa...
Ei d-acolo, că-mi plecau,
Mai'nainte se duceau,

- In niște iarbă mare'mi dau
Și-acolo vaci că pășteau,
195 Slabe, moarte că erau
Vițeii se legănau
Și lapte deloc n'aveau.
Dar Soarele de vedea,
El mirat că întreba :
200 — Ce să fie, Adame, asta ? ...
Dar Adam că răspundea :
— Țștia sunt oamenii de pe pământ,
Care au vrut, care au putut.
De pomană s-au facut.
205 Lor mai rău că le-au părut...
Foicică ș-o lalea,
In veci, Soare, o fi așa ..
Și de acolo, că-l ducea,
Drept în iad că mi-l băga.
210 Dar el prin iad ce-mi vedea ?
Vedea babe păcătoase,
Vrajitoare firoase,
Le umblau viermii prin oase !
Vedea foc, scrâșniri din dinți,
215 Oameni arși, bușteni pârlți !
Vedea vaete, suspinuri
Plânsete și numai chinuri !
Din iad afară-l scoteă,
Pe la poartă că treceă.
220 Iar în poarta Iadului,
Sunt doi pomi negri cerniți,
Cu poalele la pământ,
Iar în vârful pomilor
Cântă multe păsărele
225 Și se'ngână'n viersurele,
Iar de cântat, cum cântau ?
— Vai de noi !
Vai de părinții noștri !
Vai de nașii noștri !
230 Nu ne-au botezat,
Nu ne-au creștinat.
Nume nu ne-au dat.

- N'au pe pământ la ce trăi ;
N'au la ce muri.
- 235 Greu în lad s'or pedepsi !
De-acolo că mi-l scotea,
Drept la Raiu că mi-l pornea
Și prin Raiu că mi-l plimba.
Vedea bine
- 240 Vedea rău.
El vedea faclii aprinse.
Și mai multe meșe'ntinse.
Cine din mână ș-a dat,
De masă e apropiat.
- 245 Cine din mână nu ș-a dat,
De îngeri e alungat
Și de masă'ndepărtat.
Vedea sfinți și mucenici,
Tineri, bătrâni, copii mici.
- 250 Toți pe Domnul lăudau
Pentru marea slava Sa.
De-acolo, dacă-l scotea,
Pe la poartă că-mi trecea
Iar în poarta Raiului
- 255 Mi-s doi po.ni verzi înfloriți,
Cu poalele la pământ
Iar în vârful pomilor,
Cântă mii de păsărele,
De se'ngână'n viersurile.
- 260 Iar de cântat, cum cântau ?
Slava Domnului că dau
Pe părinți îi fericeau
Și din gură că-mi ziceau :
— Ferice de noi
- 265 Ferice de părinții noștri
Și de Nașii noștri,
Că ne-au botezat
Și ne-au creștinat,
Frumos nume ne-au dat.
- 270 Au pe lume la ce trăi.
Au la ce muri,
În lad nu s'or pedepsi,

- Fericiți în Raiu vor fi.
De-acolo că mi-l scotea,
275 La Dumnezeu mi-l ducea,
Domnul Sfânt îl întreba :
— Te lași, Soare, de asta,
Să nu iei pe soru-ta
Să nu strici tu legea mea ?
280 Dar Soare răspundea :
— Doamne, măcar în Iad d-ași intra
Eu nu mă las de asta.
Vreau să iau pe soru-mea.
Să-mi fie potrivnicea
285 Să-mi petrec lumea cu ea..."
Dumnezeu unde-auzia,
Lui Soare voie îi da
Și din gură îi zicea :
— Du-te, Soare, și ți-o ia
290 Și stai cu ea în pace,
Că nici Eu nu am ce-ți face.
Și Soarele s'apuca,
Mândră nuntă că gătea
Câți sfinți erau toți în ceriu,
295 Tot la Soare colăceri,
Cu ariciul printre ei :
 Cu moș ariciul
 Pogoniciul
Care a însemnat pământul
300 Soare pe pământ scobora
La soru-sa se ducea,
Și din gură că-i zicea :
— Dalbă, surioara mea,
Iacă, ți-a sosit nunta.
305 Țese, soro, chindisește
Eși din război, te gătește
Ce ai cu atât Țesut,
Pânza n'ai mai isprăvit,
De nuntă nu te-ai gătit ?...
310 Mi-a pòruncit Domnul Sfânt

- Să-mi fi potrivnica mea...
Dar soru-sa, unde-auzia,
Ea din război că eșea,
Cu palmele se bătea,
315 Fața albă-și sgâria,
Păr negru derăpăna,
Lacrimile-o podidea.
Ea, atunci, mi se gătea.
Nu mireasă că era
320 Și frumos că se cernea
Și lui Soare că-i zicea :
— Soare... Soare..luminat..
Ingerel, făr-de păcate,
Tu, într'adevăr, mi-ești frate...
325 Unde, neică, s-a putut,
S'a văzut,
S'a auzit
Să ia frate, pe sor,
Ca să n'aibă'n lume dor.
330 Și să ia soră pe frate,,
Ca să n'aibă'n lume parte ? !"
Dar Soarele nu știa
El striga : „Să fie nunta“
Dar soru-sa, ce-mi făcea ?
335 În voia lui se lăsa.
Ariciul, când auzia
Că Soare ia pe soru-sa,
Calul lui Soare lua,
La un drum mare eșea,
340 Un streajar în pământ bătea.
Multă pulbere strângea,
Cu gârbaciul se punea
Și pe cal că mi-l bătea
De frică pulbere mânca.
345 Domnul Sfânt nu mi-l răbda,
Pe pamânt se scobora
Și pe-ariciu îl întreba :

- Ce este, ariciu, asta ?
De mănâncă calul pulbere !...
- 350 Dar ariciul răspundea :
— Tu știi Doamne, ori nu știi ?
Venit-am nuntași colăceri,
Pedeasupra și prin ceriu,
La Soare al tău colăceri
- 355 Că se însoară Soare
Și ia pe soru-sa Lună,
Mai mulți Sori că s-or prăsi
Pământul că l-or pârlî,
Doamne, cu grea pulbere om trăi !
- 360 Dumnezeu seama-și lua
Și la Soare se ducea
— Foicică de alun
Ai, Soare, sa vă cunun
La biserică peste mare...
- 365 Cu toții pe drum plecau
În spre a se cununa,
Soarele și cu Luna.
Dela mijlocul mării,
Luna... lunioarelor,
- 370 Soră bună a Soarelui,
Potrivnică Cerului,
Făptura Dumnezeului.
Ea numai în gând, gândia
Și în nimă-și zicea :
- 375 — Decât nevestă fratelui,
Mai bine masă peștelui.
Și în mare s'arunca.
Domnul Sfânt că n'o lăsa,
N'âna'n colan că-i înfișea,
- 380 La Apus o asvârlea.
O asvârlea la Apus
Și pe Soare la Rasărit
Și din gură-i blestema :
— Na... voi să nu vă întâlniți,
- 385 Că voi când v'oți întâlni,
Voi atunci că v'oți lua,

- Nici atunci... atunci...
Nici acum... acum...
Cu grijă cerească.
390 Să se pomenească
La boeri ca domnia-voastră
Cât Soare pe ceriu o fi
Cu Luna nu s'o întâlnească
Dar atunci, când s'o întâlnească
395 Noi pe pământ n'om mai fi.

Dela Cristea Ion, Priseaca-Dâmbovița.

Marcoci și Crivățul

- Departe, vere, departe,
Nici departe, nici aproape,
Cam la calea jumătate,
La Poiana Mărului
- 5 La Fântâna Gerului,
Gerului, Crivățului.
Grea oaste că mi-a sosit
Și, frate, mi-a tăbărât.
Dar cu oastea, cine-mi este ?
- 10 Vai... Marcoci rașă bătrân
Și cu căpitan Davil.
Iar Marcoci ce mi-ți făcea ?
La fântână se ducea
Cu paloșu'n vizduri da
- 15 Și din gură că-mi striga :
— Eși, Crivățe, din fântână,
Cu toiag de ghiță'n mână
C-am să mă bat și cu tine.
Că eu cu câți m'am bătut,
- 20 Pe toți că i-am biruit.
Tot înainte-am eșit.
Numai cu unul nu m'am bătut
Și la tine c'am venit,
Ca să mă bat și cu tine.
- 25 Ori m'oiu bate ;
Ori te-oiu bate.
Din două, unul s'o sparge,
Să-ți văz capul la o parte...
Atunci, Crivăț d-auzia
- 30 Odată se opintia,

- In fața apei se ivia,
Cu tălajii cât claiă,
Cu mustățile de chidă,
Cu toiag de ghiață'n mână
35 Și cu barba de zăpadă,
La Marcoci că mi-ți venia
Și din gură așa-mi zicea :
— Măi, Marcoci, pașă bătrân
Și cu căpitan Davil,
40 Cine naiba v'a'nvățat
Pe pământ sfânt d-ați călcat ?...
Astfel din gură-i muștra
Și din nou iar întreba :
— Cu ce ți-e oastea'mbrăcată ?
45 De'mbrăcată,
De'ncălțată ?"
Iar Marcoci că îi zicea :
Oastea lui și-o lăuda :
— Oastea mea este 'mbrăcată
50 De'mbrăcată
Și'ncălțată :
Are nouă ipingele
Și sub nouă ipingele,
Are nouă cojoccele
55 Și sub nouă cojoccele
Are nouă zăbunele.
Pe sub nouă zăbunele,
Are nouă cămășele.
Cu cisme de capră stearpă
60 Că-mi rabdă bine la apă.
Dar Crivăț de-mi auzia,
Din guriță că-mi grăia :
— Măi, Marcoci, pașă bătrân,
Și cu căpitan Davil,
65 Să-mi dați răspas de trei zile,
Să-mi strâng oastea lângă mine.
Răspas Marcoci că nu-i da.
Iar Crivăț ce-mi făcea ?
La Dumnezeu se ducea
70 Și din gură se ruga :

— Măi, Doamne, Măria Ta.

Sărut mâna și poala

La Poiana Mărului

La Fântâna Gerului :

75

Gerului

Crivățului

Să vezi, Doamne, mi-au venit

Și, frate, mi-au tăbărât,

Grele oști că mi-au sosit !

Să vezi... Marcoci pașă bătrân

80

Și cu căpitan Davil,

Să se bată și cu miște ;

Că el cu câți s'a bătut

Pe toți că i-a biruit,

Tot înainte a ieșit :

85

Și la mine c-a venit,

Să se bată și cu mine.

Ori mă bate ;

Ori l-oi bate.

Din două unul s'o sparge.

90

Să-și vază capul la o parte.

Ș-are oastea îmbrăcată

De'mbrăcată și'ncălțată

Are nouă ipingele,

Și sub nouă ipingele,

Are nouă cojoccele

Și sub nouă cojoccele

95

Are nouă zăbunele

Peste nouă cămășele

Și cisme de capră stearpă

Ce ține bine la apă.

Și, eu, Doamne, am venit.

100

Mie, Doamne, că să-mi dai

Vreo trei zile din Calendar

Și vreo trei din Făurar

Când sunt gerurile tari,

Ca să-mi dai și trei din Marte

105

Să le trag o ploae, frate,

Pomenească pân'la moarte !...

Dumnezeu că i le dá

- Iar Crivăț ce-mi făcea ?
Toiag de sus arunca,
110 Tocma'n fâmtână cădea.
De supărat ce era.
Dar Crivăț ce-mi făcea ?
Mai întâiu cu vânt începea
Peste noapte-un ger rău da.
- 115 Iar oastea ce-mi făcea ?
La Marcoci că se ducea
Și către dânsul zicea :
— Măi Marcoci, pașă bătrân
Și cu căpitan Davil,
- 120 Cine naiba te-a'nvățat
Pământ sfânt de ai călcat,
Cu puterea lui Dumnezeu te-ai luat ?
Ce ne'nveți ca să perim ?...
— Alei, voi, băeții mei....
- 125 Ia, să tăieți șeile,
Să clădiți focurile
Până ziuă că s'o face
Și pe Crivăț că l'om bate.
Așa băeții auziau,
- 130 Șeile că le tăiau,
Focurile le clădeau
Iară Crivăț ce-mi făcea ?
Un vânt vifor că sufla,
Focurile le lua,
- 135 Cu nourii le-amesteca.
Iară Marcoci ce-mi făcea ?
— Alei, voi, băeții mei,
Nu vă temeți de războiu,
Până ziuă că s'o face
- 140 Și pe Crivăț că l'om bate.
Iară Crivăț d'auzia,
Un alt ger, frate, că-mi da,
De le'ngheța măduva.
Și-apoi Crivăț ce-mi făcea ?
- 145 O ploaie caldă că-mi da.
Sa vezi... trei zile ploua...
Să vezi .. trei zile din Marte,

- Să pomenească și la moarte.
Iar ei, frate, ce-mi făcea ?
- 150 Pân'la piele că-i uda
Răsbind nouă ipingele
Și din nouă ipingele
Răsbind nouă cojoccele
Și din noua cojoccele
- 155 Răsbind nouă zăbunele.
Și din nouă zăbunele,
Răsbind nouă cămășele.
Pân'ii ajunse la piele !...
Iar ostașii ce-mi făceau ?
- 160 La Marcoci că se duceau.
— Măi, Marcoci, pașă bătrân,
Și cu căpitan Davil,
Ce ne'nveți, c'o să pierim ?
Cine naiba v'a'nvățat
- 165 Pământ sfânt de ați călcat ?...
Marcoci din gură grăia :
— Alei, voi, băștii mei,
Nu vă temeți de războiu.
Suferiți, ce-oți suferi,
- 170 Până Soare o răsări
Pe Crivăț l-om birui...
Iată ziuă se făcea,
Un soare-cald că le da.
Iară trupa ce-mi făcea ?
- 175 Foarte bine le părea.
Haine de pe ei scotea.
Pe mărăcini le'ntindea
Că mi-i udase ploaia.
Iară Crivaț că-i vedea,
- 180 Un vânt puternic că da,
Țoalele că le lua,
În slava cerului le ducea,
Cu norii le amesteca
Și ei goi că-mi rămâneau !...
- 185 Iară Crivăț ce-mi făcea ?
Zăpada mi-o aduna,
De pe unde mai era

- Și ninge,
Și viscoalea,
- 190 Toată trupa tremura
La Marcoci că se ducea
Și din gură cuvânta :
— Măi, Marcoci, pașă bătrân
Și cu căpitan Davil
- 195 Cine naiba te-a'nvățat
Pământ sfânt de ai călcat ? ! ...
Ce ne'nveți, c'o să pierim ?...
Iar el, frate, 'i-auzia,
Foarte mult se îngrijea
- 200 Și din gură le zicea :
— Alei, voi, băeții mei,
Nu vă temeți de răsboiu,
Banameții înjunghiați
Borhotul afară dați
- 205 Și în coșuri să intrați.
Dar Crivăț ce mi-ți făcea ?
Zăpada c'o aduna
De pe unde mai era,
Toată'n coșuri c'o băga
- 210 Toată oastea că muria
Numai Marcoci rămânea !...
Să vezi Marcoci pașă bătrân
Și cu căpitan Davil...!!
Atunci Crivăț că-mi eșea
- 215 Că el, în fântână nu mai sta
Și la Marcoci că-mi venea
Și din gură așa-mi grăia :
— Măi Marcoci, pașă bătrân
Și cu căpitan Davil
- 220 La mine ce-ați căutat.
Pământ sfânt de ați călcat ?
Iar Marcoci că îl vedea
Astfel din gură-i grăia :
— Fugi, Crivățel! d-acilea
- 225 De când la tine-am venit,
Oastea mi s'a'mbolnăvit.
Zicea că s'a'mbolnăvit,

- Dar nu ştia c'a murit.
Dară Crivăţ, ce-mi făcea ?
230 Lui Marcoci că-i zicea :
— Măi, Marcoci, paşă bătrân
Cine, frate, te-a'nvăţat
Pământ sfânt de ai călcat ;
Cu puterea lui Dumnezeu te-ai luat.
235 Cu toiagu—ameninţa,
Stană de piatră-l făcea
Atunci, Crivăţ rămânea,
La Dumnezeu se ducea
Şi din gură aşa zicea :
240 — Mulţumescu-ţi, Doamne, bine
Am făcut ceva pe lume,
Ca puterea Ta cea mare,
In veci fie spre 'nvăţare.
Mă închinai cu cântecul,
245 Ca codrul cu freamătul,
La boeri ca domniavoastră
In veci să se pomenească.

Dela Şerban Ion — Runcu — Dâmboviţa.

Scor pia

- Frunză verde-a bobului,
La puțul porumbului
Unde-i păs voinicului.
Trei feciori, coconi de domni...
- 5 Frunză verde ș-o lalea,
La vânătoare-mi plecau
Și vânau, cât ce vânau,
Puneau masa și mâncau ;
Sete grea că mi-i găsea.
- 10 Fratele-ăl mare ce-mi făcea ?
Drept în sus că se scula,
Peste câmpuri se uita,
D'un puțișor că-mi zăria
Încăleca calul și-mi pleca
- 15 Și la puț că se ducea
Și acolo ce-mi zărea ?
Între furcă și 'ntre puț
Zace-un tinerel, voinic
Cu inima pe pământ,
- 20 Rărunchii i-au putrezit
Și din nas venin că-i pică.
Frunză verde ș-o lalea,
Iară, el, când îl vedea,
Așa din gură-i zicea :
- 25 — Măi, voinice, dumneata
Ce, frate, că mi-ai pățit ?
— Eu, frate-neu, mi-a venit
Sete rea că m'a găsit
Și calul că l'am legat
- 30 De ghizdurile puțului

- Și gloaba s'a seuturat
Desagii'n puț mi-au picat
Desagii cu galbenii
Ghiodănași cu cărțile
35 Cu toate ristoavele,
Cu toate moșiile,
Oare frate, s'o afla
In fântână d'o intra,
Gălbiorii să și-i ia ?
40 Mie, frate, să nu-mi dea,
Decât ghiodănași cu cărțile
Cu toate ristoavele,
Cu toate moșiile.
Dar fratele-ăl mare ce-mi făcea ?
45 In grabă se desbrăca
Și în puț că mi-ți intra,
Dar din puț nu mai eșia...
Ăi doi frați că-l aștepta
Și ăl mijlociu zicea :
50 — Fratele de nu mai vine,
Ori în apă s'a 'necat,
Ori de câștig mare-a dat.
Și șade dânsul, părălește,
Parte nouă nu găsește.
55 Frunză verde ș-o lalea
Și el, măre, se scula
Și pe cal încăleca
Inspre puț că se ducea.
Și acolo ce-mi zărea ?
60 Intre furcă ,și 'ntre puț
Zace-mi tinerel voinic,
Cu inima pe pământ,
Rărunchii i-au putrezit
Și din nas venin că-i pică.
65 Și voinicel întreba :
— Măi, voinice, dumneata
Ce, frate, tu ai pățit ?
Eu, frate, că mi-am venit,
Sete rea că m'a găsit
70 Și calul că l-am legat

- De ghizdurile puțului.
Și gloabă s'a scuturat,
Desagi în puț mi-au picat,
Desagii cu galbenii,
75 Ghiordănași cu cărțile,
Cu toate ristoavele,
Cu toate moșiile
Frunză verde ș-o lalea,
Care, frate, ș'o afla,
80 În puț, frate, d'o intra,
Gălbiorii să și-i ia,
Giordănașul să mi-l dea
Cu toate ristoavele,
Cu toate moșiile.
85 Fratele ăl mijlociu d-auzia
De pe cal descăleca
Calul de furcă-și lega
Apoi el să desbrăca
În fântână că intra,
90 Și d'acolo nu mai eșia.
Frunză verde ș-o lalea.
Fratele mic că-l aștepta
Și văzând că nu venea,
El din gură așa-mi grăia :
95 — Frunză verde, trei căline,
Frații mei de nu mai vine,
Ori în apă s'au înecat
Ori de mare câștig au dat,
Și șeade de socotește.
100 Parte mie nu-mi găsește.
Frunză verde ș-o lalea,
Dar ăl mic să năcăjia
El pe cal se arunca
Drumul calului că-mi da,
105 Și la puț că-mi ajungea
Nici un frate nu-și găsea
Și mai rău se amăra
Paloș din teacă scotea
Iar când ajunge mai aproape
110 Între furcă și 'ntre puț

- Zace tinerel voinic
Cu inima pe pământ
Și din nas venin că-i pică.
Fratele ăl mic întreba
- 115 Și din gură ăl căina :
— Dar ce, frate, ai pățit,
De stai la pământ lungit ?
— Eu, frate, că mi-am venit,
Sete mare m'a găsit
- 120 Și calul că l-am legat
De ghizdurile puțului,
Și gloaba s'a scuturat
Desagi în puț mi-a picat.
Desagii cu galbenii,
- 125 Ghiordănași cu cărțile
Cu toate ristoavele,
Cu toate moșiile !
Frunză verde ș-o lalea,
Oare, frate, s'o afla,
- 130 În puț, frate, d-o intra,
Gălbiorii să și-i ia
Ghiordănașul să mi-l dea
Cu toate ristoavele
Cu toate moșiile.
- 135 Fratele ăl mic d-auzia
Sta puțin și se gândea,
Că nu-i venea a credea.
Și pe când se judeca,
Ca să între 'n puț, ori ba,
- 140 Aude-un glas la drumul mare,
Strigă un cioban așa tare :
— Stai, voinice, nu intra,
C'acolo e scorpie.
Cine în puț că a intrat
- 145 De scorpie-a fost mâncat.
Și ăst tinerel voinic,
Dintre furcă, dintre puț,
Ce stă la pământ lungit.
El nu e tânăr voinic,

- 150 Ci e drac împielit.
Mulți voinici a înșelat,
În puț că ei au intrat.
Și scorpia i-a mâncat.
De nouă ani de când mă bat,
155 Că nouă frați ea mi-a mâncat.
Nici n'o bat. Nici nu mă bate.
Dar acum, așteți, măi frate,
Doar amândoi o vom bate.
Fratele ăl mic, ce-mi făcea ?
160 De viteaz mare ce era,
Inima 'n dinți ș-o lua,
Cu paloșul îl împungea,
Și proclétul de-mi vedea,
Un șarpe mare se făcea,
165 Pe furca puțului se urca,
Dar ciobanul ce-mi făcea ?
Cu cârligul de gât l-apuca,
Jos la pământ mi-l bufnea.
Începe șearpele a țipa.
170 Scorpia din puț l-auzia,
Scorpia se năcăjia.
Apa 'n puț bolborosia
Ți-era mai mare groaza !!
Dar voinicii ce-mi făcea ?
175 Cu șearpele se luptară
Până, cam, vezi, pe sub seară,
Când proclétul să mai moaie
Atunci fratele cel mai mic,
Că e mai mic, e mai voinic,
180 La șarpe se repezea,
Drept în gură paloș vâra,
Fâlcile i le tăia.
Și burta deasemenea.
Începe șearpele a țipa,
185 Și scorpia l-auzia,
Apa din puț turbura
Ghizdurile se surpa
Dar ciobanul ce-mi făcea ?
La ghizduri că se ducea,

- 190 Și așa din gură-mi zicea :
 — Măi, voinice, dumneata
 Adă cârligul încoa,
 Ad-o să țin eu de vârful
 Și tu, frate, de mâner.
- 195 Apoi paloșul lua,
 Pe ghizdurile puțului l-așeza
 Iar șearpele se svârcolea.
 D-un stat de om în sus sărea
 Și de pământ se trântea.
- 200 Fluera
 Și greu țipa.
 Scorpia din puț l-auzia
 Și tare se necăjia.
 Dar ciobanul ce-mi grăia :
- 205 — Ține, vere, paloșul aicea
 Că s'a necăjit scorpia,
 Ne scurtează vieața !...
 Și scorpia ce-mi făcea ?
 Din fundul puțului s'opintea,
- 210 Drept în sus că s'asvârlea,
 În două că se tăia
 Alături că-mi pica,
 Pe doi voinici că-i scăpa
 Și mi-i pune alături,
- 215 Erau vii nevătămați
 Numai puțin striviți,
 Frunză verde ș-o lălea,
 Dar ciobanul ce-mi făcea ?
 Scorpia mi-o ciopârția,
- 220 În nouă clăi mi-o îngrămadia,
 De se minuna lumea !!
 Dar ciobanul ce-mi făcea ?
 Pe ai doi voinici că-i lua,
 El pe cai că mi-i pune,
- 225 La târla lui că-i ducea,
 La târla din Prezbuzan,
 Unde era frate-sau cioban.
 Frunză verde ș-o lălea.

- 230 Apoi oile mulgea,
Laptele că-l încălzia,
Frumoasă baie le făcea,
De otravă îi curăța,
Mi-i spăla și mi-i gătia,
Apoi, mare, ce-mi făcea ?
235 Frați de cruce se prindeau,
Pe săbii că se jurau,
Puneau masa și mâncau.

Dela Șerban Ion - Runcu - Dâmbovița.

Minea

Frunză verde trei oglici,
Strigă Minea dintre lunci,
Dintre lunci
Din văi adânci.

- 5 Nimenea nu-l auzia.
Numai ta-său la el venea
Și jalnic îl întreba :
— Dragă Minea,
Taică Minea.
- 10 Ce strigi, taică, răgușit ? ...
Ori, haine, c-ai ponosit ?
Ori, de chelciug, ai sfârșit ?
Ori, turma, tu ți-ai pierdut ?
Minea sta,
- 15 Și-i răspundea :
— D-ale, taică,
Dragă, taică
Haine noi n'am ponosit,
De chelciug eu n'am sfârșit
- 20 Dar nici turma n'am pierdut.
Eu, taică, că m'am culcat
Sub un păr mare rotat,
Vântul, când a adiat,
Florile s'au scuturat,
- 25 Pe mine s'au revărsat,
In sân, taică, mi-au intrat
Un șearpe mare, balaur
Tot cu codița de aur !...
Când se'ntinde,
- 30 Mă cuprinde,

- Mijlocelul, taică-mî frînge
Inimioara'n mine plînge.
Tată, tătişorul meu,
Ai milă de fiul tău,
35 Bagă mîna'n sân la mine,
Scoate şearpele balaur,
Tot cu codiţa de aur.
Ta-său sta,
Numai plîngea,
40 Părul în cap i se sbârlea
Şi din gură că-i striga :
— Minea, taică,
Dragă, taică,
N'am nimic de viaţa ta,
45 Dacă ţi-a fost soarta aşa.
Eu nu pot a te scăpa ;
Că decăt, Minea, făr'de-o mîna
Mai bine eu făr'de tine.
Trăiască mă-ta cu mine,
50 Că facem altul ca tine...
Ta-său acasă pleca.
Minea mai tare-mi striga...
Nimenea nu-l auzia.
Afară de maică-sa.
55 Din argeá.
D-unde ţesea
Şi la Minea că venea.
Şi plîngând îl întreba :
— Minea Maică
60 Dragă Minea
Ce strigi, maică-aşa'ngrozit
D-acasă te-am auzit
Şi'ntr'un suflet am venit ?
Ori, haine noi ai ponosit ?
65 Ori, de chelciug ai sfârşit ?
Ori, turma, tu ţi-ai pierdut ?...
Minea sta.
Şi-i răspundea :
— D-ale maică,
70 Dragă maică,

- Haine noi n'am ponosit
De chelciug eu n'am sfârșit
Ba nici turma n'am pierdut.
Eu, maică, că m'am culcat
- 75 Sub un păr mare rotat.
Vântul, când a adiat
Florile s'au scuturat,
Pe mine s'au revărsat,
In sân, maică, mi-a intrat,
- 80 Un șearpe mare, balaur
Tot cu codița de aur.
Când se'ntinde
Mă cuprinde,
Mijlocelul, maică-mi frânge
- 85 Inimioara'n mine plânge.
Maică, măicușoara mea,
Ai milă de fiul tău,
Bagă mâna'n sânul meu
Scoate șearpele balaur,
- 90 Tot cu codița de aur.
Mă-sa sta,
Numai plângea.
Peste obraz, palma își da.
Părul din cap și-l smulgea
- 95 Și din gură-abia'ngâna :
— Mine-al meu,
Suflete-al meu,
Nu pot să-ți fac nimic eu.
N'am grije de viața ta,
- 100 Nu vreau să mi-o pierd pe-a mea.
Facă Dumnezeu ce-o vrea.
Traiască ta-tău cu mine,
Să fac, Minea, mulți ca tine.
Mă-sa sta,
- 105 Numai plângea,
Spatele că-i întorcea
Ș-acasă plângând venea.
Iar Minea se vâita
Din gură mai rău striga.

- 110 Striga Minea dintre lunci
Dintre lunci
Din văi adânci
Dar pe el, cine'l-auzia ?
Ibovnica lui, Florica.
- 115 Ea la dânsul se ducea
Și pe el că-l întreba :
— D-ale, Minea,
Daică Minea,
Ce strigi, daică, răgușit ?
- 120 Ori, hoții țe-au omorît ?
Ori, dușmanii te-au bătut ?
Ori, turma ți s'a pierdut ?
De strigi așa răgușit ? ! !..
Dar Minea că-i răspundea
- 125 Și din gură așa 'zicea :
— Draga neichii, Florica,
Eu nici un rău n'am pățit,
Precum tu mi-ai bănuțit.
Dar m'am pus și m'am culcat
- 130 Sub un păr mare rotat,
Vântul când a adiat
Florile le-a scuturat,
Pe mine le-a revărsat
Și'n sân dragă, mi-a intrat
- 135 Un șearpe mare, balaur,
Cu codița, vezi, de aur.
Când se'ntinde
Mă cuprinde
Mijlocelul, neică-mi frânge
- 140 Inimioara'n mine plânge.
Dacă mă iubești pe mine,
Bagă mâna'n sân la mine,
Scoate șearpele balaur.
Tot cu codița de aur
- 145 Dar Florica d-auzia
Marama din cap lua
Mâna că ș-o'nfășura
În sân, la Minea o băga
Și șearpele l-apuca

- 150 Şi din sân că îl trăgea.
Afară când îl scotea
Nu era şearpe balaur
Tot cu codiţa de aur
Ci era un chimior
- 155 Inşesat numai cu poli.
Mineă că se bucura,
Că îl iubea Florica.
Frumos că mi-o săruta
Şi din gură aşa zicea :
- 160 — De cât cu tată şi mamă rea
Mai bine cu-ibovnica.
Cu ea se cununa
Ca toată lumea.

Dela Grigorie Rusu - Naip - Vlaşca.

Cei trei frați și nouă zmei

- Frunză verde, usturoiu,
Ce războiu,
În sat la noi? ...
Ce gâlceavă,
5 În dumbravă?
Gâlceava cine mi-o 'ncepe?
Ai doi frați cu nouă zmei.
Dar se gâlcesc pentru?
Pentru sora lor Gafița.
10 Grăi, fratele ăl mai mare,
Că-i mai mare, minte n'are:
— Măi fraților, dumneavoastră
Noi suntem numai trei
Și ei sunt nouă zmei
15 O să pierim câte-și trei.
Grăi fratele ăl mai mic,
Că e mai mic, e mai voinic
Și la luptă oțelit;
C-a slujit la ispravnic:
20 — Măi, fraților, dumneavoastră
Noi suntem numai trei
Și ei sunt nouă zmei
Om pieri unul din noi.
Ori niciunul nu pierim,
25 Dacă știm cum să-i isbim.
Răsval în zmei că mi-ți da.
Și pe moarte se luptau.
Taie trei
Rămâne șease
30 Rămase zmeii vitejii.

- Acum luptă cei trei frați,
Luptă ca niște turbați!..
Taie opt
Rămâne unul.
- 35 Rămase zmeul cel viteaz.
Așa de viteaz era,
Nicidecum nu-l nimerea,
Dar fratele cel mai mic,
Că-i mai mic.
- 40 E mai voinic
Și la minte priceput
El din gură că-mi zicea :
— Alei, soru-mea, Gafița,
Despletește-ți coadele
- 45 Scoate-ți țâțâșoarele
Vezi zmeul că le-o vedea,
Mâinile i s'or muia.
Iar fratele-ăl mic ce făcea?
El din nou că mi-ți striga :
- 50 — Alei, soru-mea, Gafița,
Arată-i sfârcurile,
Să i se moaie mâinile.
Ea țâțele le scotea,
Sfârcurile le-arata,
- 55 Mâinile zmeului se muiau
Și p-ala că-l răpuneau.
Gafița că-mi rămânea
Și din gură că-mi zicea :
— Alei, frații mei cei buni,
- 60 M'ați scăpat dela pângâni.

Dela Grigorie Rusu-Naip-Vlasca.

Trei surori la flori

- Verde ismă creață,
Joi de dimineață,
Pe rouă, pe ceață,
Verde ș-un bujor
- 5 Și vai !... trei surori,
Imi pleacă la flori,
Să se'mpodobească
La horă să-mi iasă.
Ele că-mi pleca
- 10 Dumnezeu că-mi da
D-o ploaie cu vânt,
Sudom pe pământ,
Fete-au rătăcit...
Verde salbă moale,
- 15 Fața cea mai mare
Ea că-mi apuca
Tot pe-o mare vale,
Dar a mititică
A mai frumușică
- 20 Tot prin munți
Cărunți
Și prin văi adânci !
Dar a mijlocie
P-un răzor de vie
- 25 Dumnezeu s'o știe,
Acasă să vie.
Da ea nu se știe.
Ea mergea'nainte.
Să vai... Tot plângând
- 30 Și tot ascultând.

- Dor de-o auzi
Vreo maică plângând
Vreun taică strigând
Vreun cocoș cântând.
35 Vreun câne lătrând,
Vreun topor tăind.
Ea mereu mergea
Și nu-mi auzia.
Sărmana de ea...
40 Nici maică plângând,
Nici taică strigând.
Nici cocoș cântând,
Nici câne lătrând,
Nici topor tăind.
45 Decât glas de cuc.
Fata ce-mi făcea ?
La cuc se ducea,
Unde îl căuta
De cuc se ruga :
50 — Cucule... Cucule....
Pasnic la umblare
Dulce la cântare,
Ia-mă p-aripioară,
Scoate-mă la țară
55 Ți-oiu fi surioară.
Cucu asculta
Ș-astfel îi zicea :
— Bă, fetică, bă..
Eu am suriori,
60 Câte'n vară flori.
Câte pe ceriu stele,
In luncă micșunele
Surori d-ale mele ! !.
Verde ș-o lalea
65 Fata ce-mi făcea ?
Sărmana de ea !..
Mai rău că plângea,
Înainte-mi plecă.
Să vai !... ascultând,
70 Tot mereu plângând,

- Dor d-o auzi
Vreo maica plângând,
Vreun taică strigând,
Vreun cocoș cântând
- 75 Vreun câne lătrând,
Ea mereu mergea,
Și nu-mi auzia
Nici maică plângând
Nici taică strigând,
- 80 Nici cocoș cântând
Nici câne lătrând,
Nici topor tăind,
Decât glas de cuc.
Fata ce-mi făcea ?
- 85 La cuc se ducea
Ș-așa îi zicea :
— Cucule... cucule...
Pasnic la umblare,
Dulce la cântare,
- 90 Ia-mă p-aripioară,
Scoate-mă la țară.
Ți-oi fi soțioară...
Cucul mi-auzia,
Din gură-mi grăia :
- 95 — Fă' fetico, fă...
Fă-te ușurea,
Și pun'te colea
P'aripioara mea.
Să te scot la țară,
- 100 Să-mi fi soțioară
Tot la maică-ta
Și la soacră-mea..
Fata se bucura,
Ușoară se făcea
- 105 Pe aripă se puneă.
Cucul că-mi sbura,
La țară mi-o scotea,
Tot la soacră-sa
Și la maică-sa.

- 110 El se desfăima,
Soție o prindea
Și se cununa
Și nuntă făcea
Ca toată lumea
115 Nuntă 'mpărătească
In veci să se pomenească
La boeri ca dumneavoastră.

Dela Gheorghe Popa-Nadișa-Bacău.

Câmpii Rusalimului

- Cam la poarta Raiului,
Câmpii Rusalimului,
Unde zâne se zânesc
Bolanii se bolănesc.
- 5 Trântorii se trântoresc
Âi doisprezece mucenici,
Voi beți și vă veseliți,
De Turci și păgâni nu gândiți,
Căci mi-au dat păgânii'n țară
- 10 Cea mică mănăstioară,
Au făcut-o eșitoare.
Și micile iconele,
Le-au făcut scăunele.
Și Sfântul Nicolai
- 15 L-au făcut esle la cai...!
Âi doisprezece mucenici,
Care dați cu măciuci în pământ,
Băgați iarna viscoloasă,
Scoateți vara călduroasă
- 20 Dați o ploae cu beșici
Vezi pe ceriu să'ntunecați
Ș-o ploaie mare să-mi dați,
Cu găleata să-mi turnați.
Mănăstirea s'o'necați
- 25 Cu apă să mi-o spălați
Cu mir mare s'o miruiți
La locul ei s'o clădiți,
Frunză verde salbă moale,
Azi, mi-e zi de sărbătoare,
- 30 Merg boeri la târnoseală

- Vezi la târgul de afară,
La cea mică mănăstioară.
Când acolo c-ajungea
Slujba deplin ş-o făcea
35 Toată lumea că nu-şi ieşea
Mai pe urmă rămânea,
Trei feciori coconi de domni,
Cruce cu dreapta-şi făceau
Afar'din mănăstire eşeau.
40 Când ochii că-şi aruncau
Pe trei turnuri de argint
Sunt trei cruci de aur
Şi pe trei cruci de aur
Sunt trei păsări lebede albe
45 Cu picioare,
 Gălbioare
 Cu ciocul
 De diamant
 Ochii'n cap
50 De pietre scumpe !
Trei păsări lebede albe,
Pe cei trei feciori domni îi vedeau,
Cum la ele că-mi priveau
Aşa din gură-mi ziceau :
55 — Trei feciori coconi de domni,
Ce la noi că vă uitaţi ? !
Şi trei feciori, coconi de domni
Unde acas'că-mi trimeteau,
Puşci pe mâini le aduceau,
60 La crăcană le-aşezau,
In păsări le îndreptau,
Şi la ochi că le luau
Păsările ce-mi ziceau :
65 — Trei feciori, coconi de domni,
Ce săgeţile-aţi întins
Pe noi, să ne săgetaţi ?
Că noi nu suntem
Trei păsări, lebede albe,
Ci noi suntem trei zile din săptămână
70 Una e Duminica,

- Una este Sâmbăta
Alta este Vinerea.
Cine Duminica împungălește
Totdeauna păgubește
- 75 Cine Duminicile boii'njugă
Niciodată nu câștigă
Cine Vinerea nu postește
Ăla om pe lume nu este.
Și unde-mi săltau
- 80 Și sburau
Și din gură că-mi grăiau :
— Trei feciori, coconi de domni
Noi nu suntem trei zile din săptămână
Ci suntem trei fete de crai,
- 85 Venite de peste plaiu.
Și pe noi că ne-a trimis
Și noi ca să dăm
Pământul
Cu stânjenul
- 90 Și cerul
Cu fulgerul,
Dunărea
Cu funia.
Și sburau
- 105 Și se duceau.
Dar unde că se lăsau ?
Tocmai în prundul Mării Negre
Dar cei trei feciori, cocòni de domni,
Ce-mi făceau ?
- 95 După păsări se luau
Dară unde le găseau ?
Tocmai în prundul Mării Negre
Când, acolo, c-ajungeau,
Fetele că mi-i vedeau
- 110 Afară la ei eșeau,
Câte un pahar de vin umpleau
Și din gură că ziceau :
— Alei, soru-mea Ileana.
Dar Ileana ce-mi făcea ?

- 110, Cu stânga paharul da,
Cu dreapta-i amenința,
Stană de piatră-i făcea !...
Mă'nchinai cu cântecul
Ca calul cu umbletul
115 Și ca lupul cu crângul.
Cât trăește
Libovește
Dacă pușca dobândește
Dă pielea și se plătește.

Dela Vasile Vrabie — Turlui — Bacău

Ciocârlia

- Verde iasomie,
Lie,
Ciocârlie,
Ce ți-a venit ție
- 5 De cânti pe câmpie
Singură pustie ?...
De ce n'ași cânta,
Și m'ași văicăra,
De soarta mea ?...
- 10 Soțiorul meu,
L-a luat Dumnezeu.
Sus că s'a urcat,
La vântul turbat
Jos că mi-a picat,
- 15 Căinii l-au mâncat,
Căinii și cloncanii,
C-așa vor dușmanii.
Viile s'au copt
S'au copt
- 20 S'au răscopt
Vine grangurii
Și ia strugurii
Și fuge cu ei
Rău îmi pare de ei !
- 25 Vine păsărele
Și ia brobonele
Și fuge cu ele.
Rău îmi pare de ele !
O pasăre neagră

- 30 Ia o coardă 'ntreagă
 S'o ciugule toată
 Inimioara-mi seacă!...
 Las-o să mănânce
 Că n'am cui mai strânge
35 Voiu trăi și eu
 Cum o da Dumnezeu !.

Dela Dumitru Nedelcu – Strugari – Bacău,

Mierla și Sturzul

- Verde ismă creață
Joi de dimineață.
Pe rouă, pe ceață,
Și pe negureață,
- 5 Ceartă mi se ceartă
Două păsărele
Pe două smicele.
Dar cine se ceartă ?
Sturzul cu Mierla.
- 10 Sturzul că-i zicea :
— Mierliță... Mierliță
Pasăre pestriță
Ochi de mieluşică,
La coadă şuiță
- 15 Fanfară de gură,
Lele de pădure.
Și încă ți-am zis
De față furiș
Și de-a curmeziș
- 20 Cuibul să nu-ți faci
Margine de drum
Tufă de alun.
Cărauși mi-or trece
Cu gloanțe nemțești,
- 25 Trec la București.
Ei c-or dejuga,
In pădure or intra,
Să caute resteie,
Resteie, bulfee,
- 30 Jug de patru boi,

- La căruță doi.
Peste tine-o da
Cuibul ți-o tăia
N'ai unde scăpa
35 Dela mâna mea
Mierla că-i zicea :
— Sturzule... Sturzule
Pirnicuțule,
De urâtul tău
40 Și de-al tată-tău
Ce să' mă fac eu?...
Eu că m'oiu făcea
Tot pe baltă'n jos
Richită'nflorită,
45 Trestie mărunță
In ea să mă bag
De tine să scap ;
Că nu mi-ai fost drag.
Sturzul că-i zicea :
50 — Mierliță... Mierliță
Scumpa mea, drăguță
Geaba te căsnești
Că nu mi-ți privești,
Că eu m-oiu făcea
55 D-un mic purcăraș.
Porcii c-or paștea
Richită'nflorită,
Trestie mărunță
Peste tine-oiu da
60 In brațe te-oiu lua,
Și te-oiu săruta.
N'ai unde scăpa
Dela mâna mea.
Mierla că-i zicea :
65 — Sturzule... Sturzule,
Sturzule,
Pustiule
Geaba te căsnești,
Că nu isprăvești
70 Ceeace dorești ;

- Că eu că m-oiu face,
Tot de-o turtă 'n vatră,
Crudă, nesărată.
In ea să mă bag,
75 De tine să scap;
Că nu-mi ești cu drag...
Sturzul d'auzia,
Astfel că-i zicea :
— Mierliță... Mierliță,
80 Pasăre pestriță,
La gură plăvită
La coadă lățită ;
Geaba te căsnești,
Că nu isprăvești ;
85 Că eu că m-oiu face
Un mic vătrăiaș,
Dela meșterăș.
Prin spuză c-oiu dà
Peste tine oiù da
90 Și te-oiu scutura.
In brațe te-oiu luà
Și te-oiu săruța.
N'ai, unde scăpa
Dela mâna mea.
95 Mierla că-mi zicea :
— Sturzule... Sturzule
Cântărețule,
Geaba te căsnești
Că ce tu-mi dorești
100 Tu nu isprăvești.
Că eu că m-oiu face
Un mijloc de gărlă
O stană de piatră
In ea m-oiu băga
105 De tine-oiu scăpa,
Că nu mi-ai fost drag...
Sturzul că-i zicea :
— Mierliță ... Mierliță
Scumpa mea drăguță,
110 Geaba te căsnești

- Că nu isprăvești
Ceeace-mi dorești.
Că eu că m-oiu face
D-un mic pietrăraș
115 Cu-n mic ciocănaș
Piatra c-oiu spărgia
Peste tine-oiu da
În brațe te-oiu lua
Și te-oiu săruta
120 Că-mi ești draga mea.
N'ai unde scăpa
Dela mâna mea...
Mierlița-i zicea ;
Și mereu ofta :
125 — Sturzule.. Sturzule
Cântătorule,
De urâtul tău
Și de al tată-tău
N'am ce face eu.
130 Că eu că m-oiu face
Prin cei brazi mărunți
Prin cei munți cărunți
Înaltă mănăstire
Din veci pomenire
135 În ea să mă bag
De tine să scap.
Că nu-mi ești cu drag.
Șturzul că-i zicea :
— Mierliță .. Mierliță
140 Pasăre pestriță
La gât mielușită
Pupu-te'n guriță
Că mult mi-ești draguță ;
Geaba te căsnești
145 Că nu isprăvești
Că eu că m-oiu face
Mic călugăraș
Cu rasa pe mine
Cu cărțile'n mână
150 Și eu c-oiu ceti

- Pân'te-oiu dovedi
In brațe te-oiu lua
Frumos te-oiu strângea
Și te-oiu săruta.
- 155 N'ai unde scăpa
Dela mâna mea.
Și a maică-mea...
Mierla că-i zicea :
— Sturzule, Sturzule...
- 160 De urțul tău
Și de-al tată-tău
Ce-oiu să mă fac eu ?
Sturzul răspundea :
— Fă-te, neică, fă-te
- 165 — Fă-te ori ce-oiu vrea
Dela mâna mea
Tu nu oiu scăpa...
Mierla că-i spunea :
— Eu oiu să mă fac
- 170 D-o holdă de grâu
Cu spic pân'la brâu
In el că m-oiu băga
Și m-oiu ascundea
Tu nu m'oiu afla.
- 175 Sturzul că-i zicea :
— Fă-te, neică, fă-te
Fă-te orice oiu vrea,
Că și eu m-oiu face
D-un secerător
- 180 Și mi-oiu secera
Peste tine-oi da.
In brațe te-oiu lua
Și te-oiu săruta.
Măcar de-ai crăpa
- 185 Tu nu ai scăpa
Dela mâna mea
Și a maică-mea...
Mierla iar zicea :
— Măi, Sturzule, măi
- 190 Ce-oiu să mă fac eu

- De urîtul tău ?
Și al tată-tău ?
Eu, măre, m-oiu face
D-un văgaș la drum.
195 — Fă-te, neică, fă-te
Că și eu ce-oiu face ?
Eu mi-oiu cumpăra
Cal bun mi-oiu lua
Văgașul mi-oiu călca
200 Peste tine-oiu da
El că te-o călca
In brațe te-oi lua
Și te-oiu săruta.
Măcar de-ai crăpa.
205 Mierla iar zicea :
— Măi, Sturzule, măi
De urâtul tău
Și al tată-tău
Ce-oiu să mă fac eu ? !
210 Eu că m-oiu făcea
Tufă de alun
Margine de drum.
Sturzul răspundea
Ș-astfel îi zicea :
215 — Fă-te, neică, fă-te
Fă-te orice ce-oiu vrea
Că și eu m-oiu făcea
D-un mic răpitor
Și mi te-oiu lua
220 Și te-oiu săruta
Că tu ești a mea
Dela maică-ta.
Mierla d-auzia
Mult se întrista
225 Din gură zicea :
— Doamne, milostive
Ai milă de mine...
Domnul ca un sfânt
Puternic pe pământ
230 De ea se'ndura

- O pădure făcea
O pădure mare,
Fără margini, hotare,
Cu copaci umbroși
235 Înalți și rămuroși
Unii scorburoși.
Mierla ce-mi făcea ?
In ea s-ascundea
Sturzul o căuta
240 Și n'o mai' găsea
O caută într'una
Ș-o strigă ș-acuma.
— Mierliță... Mierliță
Pasăre pestriță
245 Ochi de mieluşică
La coadă şuiță
La gură plăviță
Pupu-te'n guriță.

Dela Alexandru Catină - Doicești - Dâmbovița.

Mierla și Sturzul

(Variantă)

- Verde ismă creață,
Joi de dimineață,
Pe rouă, pe ceață
Și pe negureață
5 Ceartă-mi-se ceartă,
Dar cine se ceartă ?
Două păsărele,
Pe două smicele,
Dar cine se ceartă ?
10 Sturzul și cu mierla.
Sturzul că-i zicea :
— Mierliță,... Mierliță,
Pasăre pestriță,
Ochi de melușiță
15 La coadă șuiță,
Farfara de gură
Curvă de pădure
Au nu ți-am spus ție
Ca să-mi fii soție
20 Și eu că ți-am zis
De față furiș
Și de-a curmeziș
Cuibul să nu-ți faci
Margine de drum,
25 Tufă de alun
Cărauși mi-or trece
Cu gloanțe nemțești
Trec la București
Ei c'or dejuga

- 30 Prin crâng or intra,
Să cate resteie :
Resteie, bulfeie.
Jug de patru boi.
La căruță doi
- 35 Peste tine o da
Cuibul ți-o lăia,
N'ai unde scăpa
Dela mâna mea.
Mierla că-i zicea :
- 40 — Sturzule.. sturzule..
Pirnicițule,
De urâtul tău
Și de-al tată-tău
Ce să mă fac eu ?
- 45 Eu că m'oiu făcea
Tot pe baltă 'n jos
Răchită înflorită
Trestie mărunță
In ea o să mă bag
- 50 De tine să scap ;
Că nu-mi ești tu drag.
Sturzul că-i zicea :
— Mierliță, mierliță,
Pasăre pestriță
- 55 Geaba te căznești ;
Că nu mi-ți privești
Că eu că m'oiu face
D'un mic purcăraș
Porcii că-oiu păștea
- 60 Și oiul colinda
Răchită înflorită
Trestie mărunță
Peste tine-oiul da
In brațe te-oiul lua
- 65 Și te-oiul săruta
N'ai unde scăpa,
Dela mâna mea
Și de maica mea.
Mierla d'auzea

- 70 Rău se întrista
Din gură zicea :
— Doamne, milostive
Ai milă de mine.
Dumnezeu ca un sfânt
- 75 Puternic pe pământ
Ruga-i asculta
Pe mierlă o făcea
Răchită înflorită
Trestie mărunță
- 80 Sturzul o căuta ;
Dar nu o găsea.
Mierla că zbura
Sturzului zicea :
— Sturzule... sturzule...
- 85 Pirnicitule,
Geaba te căznești
Că nu isprăvești
Că eu, că m'oiu face
Cred de-o turtă 'n vatră
- 90 Crudă nesărată
În ea să mă bag
De tine să scap ;
Că mult nu-mi ești drag.
Sturzul că-i zicea :
- 95 — Mierliță... mierliță,
Pasăre pestriță
Geaba te căznești
Că nu-mi isprăvești
Ca eu, că m'oiu face
- 100 Un mic vătrăraș
Dela meșteraș,
Prin spuză c'oiu da
Peste tine-oiu da
În brațe te-oiu lua
- 105 Și te-oiu săruta
Tu nu oiu scăpa
Dela mâna mea
Și a maică-mea.
Mierla se ruga :

- 110 — Doămne, milostive,
Scapa-mă pe mine.
Domnul ca un sfânt
Puternic în ceriu și pe pământ
Ruga-i asculta
- 115 O turtă 'n vatră o făcea
Sturzul o căta
Dar nu o găsea.
Mierla că zbura
Sturzului zicea :
- 120 — Sturzule... sturzule,
Geaba te căznești ;
Că nu isprăvești ;
Că eu că m'oiu face
Un mijloc de baltă
- 125 O stană de piatră
In ea să mă bag
De tine să scap
Că nu mi-ai fost drag.
Sturzul că-i zicea :
- 130 — Mierliță... mierliță
Pasăre pestriță
Geaba te căznești
Că nu isprăvești
Că eu că m'oiu face
- 135 D'un mic pietrăraș
Piatra c'oiu spârgea
Peste tine-oiu da
Și te-oiu săruta
N'ai unde scăpa
- 140 Dela mâna mea,
Și a maică mea,
Că tu ești a mea.
Domnul ăa un sfânt
Auzi al ei cuvânt,
- 145 O făcu o piatră
In mijloc de baltă
Sturzul pietrăraș
Da c'un ciocănaș,
Dar pe când da

- 150 Să spargă piatra
Mierla că zbura
Și astfel îi zicea :
— Sturzule... sturzule,
Obrocitule,
155 De urâtul tău
Și al taică-tău
N'am ce face eu
Că eu că m'oiu face
Prin cei brazi mărunți
160 Prin cei munți cărunți
Înaltă mânăstire
În ea să mă bag
De tine să scap
Că nu mi-ai fost drag.
165 Sturzul că-i zicea :
— Mierliță, mierliță
Pasăre pestriță
Farfara de gură,
Curvă de pădure
170 Geaba te căznești
Că nu isprăvești
Eu că m'oiu făcea
Mic călugăraș
Cu rasa pe mine
175 Cu cărțile 'n mână
Eu că oiui citi
Pân' te-oiu dovedi
N'ai unde scăpa
Dela mâna mea
180 Și a maică-mea.
Mierla că-i zicea :
— Sturzule... sturzule,
Geaba te căznești
Că nu isprăvești
185 La Ion, la Ioneasa
Cât a fost cârciumăreasa
Cât a fost cu punga plină

Il țineam numai pe mână.
Rămase pe jumătate
190 Atunci îl detei la spate ;
Iar când a rămas pe fund
L'a luat cu prăjina 'n lung.
Și-am sburat în crâng.

Dela Mihael Andrei-Dâmbovița.

Mierla și Sturzul

(Variantă)

- Frunză verde bob năut,
Tot mergând, mergând
Mergând, ascultând
Auzii certând
- 5 Două păsărele
Pe două smicele
Și anume le chiamă :
Mierla și Sturzul
Sturzul ce-mi grăia ?
- 10 — Mierliță, mierliță. .
Pasăre pestriță,
La gură plăviță,
La pană latuță,
Pupu-te'n guriță,
- 15 Tu mi-ai fost drăguță.
Eu te-am învățat,
Tu n'ai ascultat
Cuibul sa nu-ți faci
În margine de drum
- 20 Tufă de alun.
Că pe drum or trece
Negrii chirigii
De praf prăfuiți
De soare pârliți
- 25 Și de ploi bătuți,
De drum osteniți
Cu povare'n care
Încărcate cu sare,
Caravane turcești
- 30 Trec la București.
Ei c'or dejuga

- In crâng or intra
Restee or tăia
Restee bulfeie.
- 35 D'albe strămurări
In jug câte doi
Și de patru boi.
In crâng or intra
Peste cuib ți-o da
- 40 Cuibul ți-o strica
Puii ți-or pica :
Pui dolofănei
Zac ca vai de ei !...
Cu moțul pe spate,
- 45 Gurile căscate
De străinătate.
Mierla ce-mi grăia ?
— Sturzule... Sturzule...
Sturzule
- 50 Pustiule,
Beșliu de pădure
Farfara de gură
Bun ești de minciună.
Din pricina ta
- 55 Și a maică-ta
N'am ce să mă fac
De tine să scap
Iar eu am să mă fac
Din deal la pârau,
- 60 De-o holdă de grâu
Tot grâu cu secară
Spornică la cară
Și grea la cântare.
Dar sturzul râdea
- 65 Și că-i răspundea :
— Fă-te, mierlă, fă-te,
Că și eu m'oiu face
Mic secerător
Cu secera'n mână
- 70 Eu c'oiu secera
Snopi mulți oiū lega

- Holdă oiu făcea
Și te-oiu căuta
Până te-oiu afla.
- 75 In brațe te-oiu lua
Și te-oiu săruta
Soțioara mea !
N'ai unde scăpa
Dela mâna mea.
- 80 Dar mierla zicea :
— Sturzule .. Sturzule*.
Sturzule, pustiule,
Farfara de gură
Beșliu de pădure
- 85 Bun ești de minciună !
Din pricina ta
Și a maică-ta
Eu am să mă fac
Din deal, de Gherghiță
- 90 De-o călugăriță
Cu rasa pe mine
Cu metanii'n mână,
Eu că m'oiu ruga
Domnul m'o ajută
- 95 De tine-oiu scăpa.
— Fă-te, mierlă, fă-te
Că și eu m'oiu face
Tot din târg din Iași
D'un călugăraș
- 100 Cu rasa pe mine
Cu cartea în mână
Eu că oiu citi
Și mi-oiu spovedi
Pe ici pe colea
- 105 Până te-oiu afla
În brațe te-oiu lua
Și te-oiu săruta ;
Tu nu oiu scăpa
Dela mâna mea
- 110 Soțioara mea !.

Holera

- Sus pe malul Prutului
La casele Vâlcului,
Vâlcu bea și veselește,
Cu trei fete se drăgește.
- 5 De holeră nici nu gândește.
Maița sa grijă-i purta,
Și cu lacrimi îi zicea :
— Dragul mamei Vâlcule,
Mândrule voinicule,
- 10 Tu tot bei și veselești,
De holeră nici gândești.
Lasă-mi-te de beție
Și de dalba veselie ;
Că holera-i chiar la Prut
- 15 Și chiar dincoace-a trecut.
Vâlcul ei că se supunea,
Patru boi la car punea
Și pe cal încăleca,
Drumul la vale-apuca.
- 20 Apuca'n călătorie,
Să facă negustorie.
Când la cotul Prutului,
Prin mijlocul pământului,
El zărea, mări, vedea,
- 25 O cloanță ce tot râdea :
O cloanță înveninată,
Cu pielea pe trup uscată.
Cu ochii scânteietori

- Ce te bagă în fiori
30 Și cu părul despletit,
Tot cu șerpi împleticit.
Ea din loc, în loc sărea,
Spini în urmă-i răsărea,
Iarba câmpului ardea
35 Și oamenii morți cădea.
— Cale bună, măi drumeț,
Unde mergi așa semeț?
— Calea'ntoarsă, cloanță ha,
Unde-alergi curând așa?
40 — Merg la casa Vâlcului,
De pe malul Prutului,
Ca să-i ridic zilele
Să mă duc cu dânsule.
— Ahei, iasmă călătoare,
45 Boală rea și-ucigătoare,
Na-ți calul și armele,
De-mi lungește zilele,
Să-mi mai văd copilele,
Că-mi sunt dragi ca soarele.
50 Na-ți și carul, na-ți și boii,
Numai te du dela noi.
— Nu vreau arme omenești,
Că eu am arme drăcești.
Am trei case nevăzute,
55 Cu ciocan de fier, bătute:
Una pentru cei voinici,
Una pentru copii mici,
Una pentru fete mari,
Și neveste cu ștergari,
60 Nu vreau nici carul cu boi
Ci vă vreau pe toți, pe voi,
Să vă umflu zilele,
Să mă duc cu dânsule.
Vâlcul că se oțerea,
65 Holera la el sărea,
Oasele și le'ntindea,
Și pe Vâlcul coprindea.

- Gură pe gură puneă,
Buză pe buză lipia,
70 Zilele i le sugăa.
Apoi cloanța iar râdea,
Cu zilele purcedea
Și voinicul mort cădea,
Jos, la capul Prutului,
75 În mijlocul câmpului.

Dela Ion Grămadă — Idrii — Fălciu.

**B A L A D E
ȘI CÂNTECE
HAIDUCEȘTI**

Meşterul Manole

- Din vale pe glod
Aleargă pe pod
Cărucioara verde,
Lucraţă în vară
5 Că-i mai uşoară
Intrâns'a cine-mi era ?
Nouă zidari
Tot veri primari,
Cu Manole zece ;
10 Băură apă rece.
In luncă umblară
Şi căutară
Loc de lăcaş sfânt
Suflet pe pământ.
15 Un cioban găsea
Din fluer cânta
Oile-şi 'ntorcea
Manole opri,
Ciobanului grăi :
20 — Ciobănaş cu flueraş
Mândru fluturaş,
Tu n'ai zărit
Lăcaş sfânt
Loc de zidit
25 Suflet pe pământ ?
Ciobănaşul duios
Răspundea voios :
— Ba eu am văzut
O oiţă lănată,
30 Că ea a fătat
Ş'apoi s'a sculat

La un munte de piatră
Curată
S'a oprit,
35 Și-a început a striga
Ca s'o audă cineva.
Manole auzia,
Și jos că se da,
40 La oae mergea
Marmoră găsea
Cât pământ era
Marmoră era.
45 Manole-l vedea,
Cată a măsură
Ca să zidească,
Și să târnosească,
Dar cum zidea,
50 Zidul se ridica.
Seara ce'nseră,
Acasă și mergea.
Dimineața cum venea,
Zidul surpat îl găsia,
55 Spăimântatu-sa tare
De atâta surpare l..
Manole începea
Din nou a lucra
Și el își zicea :
60 — Verde de măsline,
Doamne, milostive,
Ajută-mi pe lume,
La nime' n'am greșit
Și nici n'am păcătuit.
65 Iar plecă și măsură
Și zidarii iar clădea
Manole se culcă,
De multă muncă grea,
70 De inimă rea,
Și el că-mi visă,
In vis că-i venea
Ș'așa îi spuneă :
— Manole, Manole,

- 75 Meștere Manole,
Nu te mai sili
Și nu mai munci,
Că zid nu va sta,
Până n'oi băgă
- 80 O femeie aici.
El să deșteptă,
La zidari strigă :
— Voi, nouă zidari,
Nouă veri primari
- 85 Și cu mine zece,
Nimeni nu ne 'ntrece !
Voi să vă jurați,
Și să vă legați,
Că-oți țineă legământul.
- 90 Nouă zidul că ne-o sta,
Pe când dormeam
Un vis am visat.
Voi ca să jurați
Și să vă legați,
- 95 Că-ți țineă legământul.
Nouă zidul că ne-o sta.
Ei toți năvăliă,
Mâna pe stânjen puneă
Și lui Manole îi spuneă :
- 100 — Ne legăm a asculta
Legământul să-l păzim.
Și cu toții se jură
Și cu toții să legă.
Atunci Manole le spuneă :
- 105 — Fiind-că am jurat,
Cu toți suntem frați.
Eu când m'am culcat,
In somn am visat,
Că până n'om băgă
- 110 Un trup de femeie 'n zid,
Zidul nu va sta.
Acasă să ne ducem
Femeilor să nu spunem.
De mâncare să nu luăm

- 115 Și noi să le spunem,
 Bucate să gătească,
 De prânz să sosisască.
 Care întâi o veni,
 Noi că ne-om grăbi,
120 P'aceea s'o luăm,
 In zid s'o băgăm,
 La ea să nu vă uitați,
 Ci tot să lucrați,
 Zidul să-l zidiți
125 Și să-l întăriți.
 Când fu pe sub seară,
 Acasă plecară,
 Ăi nouă zidari,
 Nouă veri primari,
130 Cu Manole zece,
 Toți cu inima rece!
 Acas' ajungea,
 Cu toții oftă
 De'ntristați ce eră,
135 Ai lor îi întreba :
 — Ce minune e astă,
 De sunteți așa supărați
 Și din gură oftați ?..
 Ei nu mai răbdă,
140 Și legământ călcă,
 Fiecare spuneă
 La femeia sa.
 — Manole, când s'a culcat,
 Că era mult întristat.
145 Două zile c'am lucrat
 Și zidul că nu ne-a stat
 Și în vis el a visat :
 Că pâna n'o băgă
 Trup de femeie,
150 Zidul nu va sta.
 După ce s'a deșteptat,
 Pe noi pe toți ne-a chemat
 Și pe nume ne-a 'ntrebat
 Ca să ținem legământul.

- 155 Noi dacă om jură
Și om ține legământ,
Zidul că ne-o sta.
Dac'am auzit,
Noi am năvălit,
160 Stânjenul în mân'am luat
Și cu toții ne-am jurat,
Că acasă să nu spunem
Dar noi nu putem răbda.
Și iată, voi să știți,
165 Dimineață să nu veniți.
Că noi ne-am jurat,
Că noi ne-am legat,
A care întâi o veni,
În zid om zidi.
170 — Manole, ce-mi făcea ?
Acasă-mi mergea
Răbdă, greu răbdă,
Nimic nu spuneă.
Dimineața să sculă,
175 Nevestii îi zicea :
— Viloie, Viloie,
Dalbai vătășoaie,
După ce te-oi sculă
Copii oi așeză,
180 Tu să te duci,
Și tu, vezi, să cați
Mânzatul ăl bălan,
Pierdut de trei ani.
După ce l-oi găsi,
185 Acasă să-l aduci,
Pe argat să-l chemi,
Mânzatul să-l taie,
Ce vei ști ca să-l faci
Și tu să gătești.
190 Bucate popești
Și să te grăbești
La prânz să sosești.
Manole a plecat
Și ea s'a sculat,

- 195 La copii a așezat,
Pe luncă a plecat,
Să caute mânzat,
Mânzatul ăl bălan,
Pierdut de trei ani.
- 200 Cum soarele răsăriă,
Cu mânzatul să 'ntâlniă.
Bine că-i păreă
Ca să nu zăbovească,
Bucate ca să gătească.
- 205 Acasă îl aduceă,
Pe argat chemă,
Mânzatul tăiă,
Mânzatul bălan,
Pierdut de trei ani.
- 210 Cârnați îl faceă
Și 'n cuie îi puneă.
Și ea s'apucă,
Bucate gătiă.
Oalele puneă
- 215 Pe cap le-așeză,
La Manole plecă.
Manole zidiă,
Ochi-și ridică,
Pe ea c'o vedeă,
- 220 Departe eră,
Dar o cunoșteă.
Dar el ce-mi făceă ?
Alături să da
Și ingenunchiă,
- 225 Mătăanii făceă
La Dumnezeu să rugă,
Din gură ziceă :
— Doamne, milostive,
Ascultă-mă pe mine,
- 230 Că cât am trăit,
Rău nu am făcut,
Fă-i un balaur înainte,
Gata să-o 'nghiță.
Ea când îl vedeă,

- 235 Rău s'o 'nspăimântă,
Bucate o vărsă,
Indărăt s'o 'ntorcea,
Ea să le gătească
Și să zăbovească.
- 240 — Domnul ca un sfânt,
Puternic pe pământ,
Il ascultă la cuvânt,
Balaur trimetea,
Ea să 'nspăimântă,
- 245 Bucate vărsă,
Inapoi se 'ntorcea,
Altele gătiă,
Tot nu zăbovia.
La drum că pornia
- 250 Și s'apropia.
Manole o ochia,
Alta nu sosită
Manole ce-mi făcea?
Iar ingenunchia.
- 255 Metanii făcea,
La Dumnezeu să rugă,
Din gură șoptia :
— Doamne, milostive,
Ascultă-mă și pe mine.
- 260 Fă-i, Doamne, în cale,
Fă de un lup mare,
Cu gura căscată,
Cu coada înnodată.
Ea când o vedea,
- 265 Rău s'o 'nsrăimântă,
Bucate o vărsă,
Indărăt s'o 'ntorcea.
Domnul ca un sfânt,
Puternic pe pământ,
- 270 Ruga-i asculta,
Un lup trimitea,
Cu gura căscată,
Cu coada 'nnodată
Ea când îl vedea,

- 275 Greu să 'nspăimânta,
Indărăt că fugea
Și să 'mpiedeca
Jos că mi-și cădea,
Bucate vărsa,
- 280 Acas' alerga,
Altele gătia
Și nu zăbovia,
La drum că pornia
Și s'apropia.
- 285 Manole o zăria,
Departa-mi era,
El ce mi-și făcea?
La pământ cădea,
- 290 Din gură șoptia,
La Dumnezeu se ruga :
— Doamne, milostive,
Ascultă-mă pe mine.
Fă-i un urs mare
- 295 Să-i iasă 'n cărare,
Spre ea alergând,
'Grozav mormoind.
Ea de l-o vedea,
Rău s'o 'nspăimânta,
- 300 Bucate-o vărsa,
Înapoi s'o 'ntoarcea.
Domnul l'asculta,
Un urs trimitea,
Ea când îl vedea,
- 305 Înapoi fugea,
Bucate vărsa,
Acas' alerga,
Altele lua,
La drum că pornia
- 310 Și s'apropia
Manole o vedea,
Începea a plângea,
La băeți striga :
— Voi, nouă zidari,
- 315 Nouă veri primari,

- Zidiți și lucrați,
La ea nu cătați.
În zid o aruncați
Și atunci lucrați,
320 Lucrați necurmați.
Cum Viloie venea
Cu toți o 'mbrățișa,
În zid o arunca.
Începea a lucra
325 Țiment că turna
Marmură așeza.
Zidul să 'nălța,
Pe ea c'o strângea.
Ea să cam râdea,
330 Credea că glumia.
Băeții zidea,
Ei că nu glumea.
Zidul ridica,
Rânduri necurmate da,
335 Tot în grab lucra,
La brâu ajungea.
Ea că mi-și vedea
Glumă nu era,
Începea a plânge,
340 Și așa zicea :
— Manole, Manole,
Meștere Manole,
Zidul rău mă strânge,
Țâțâșoara-mi curge,
345 Ivănel că-mi plânge.
Că eu l-am lăsat
Sub oghial'n pat,
Și mi-e nescăldat.
Și el s'a sculat.
350 Voi de m'oși zidi,
Voi mo'ți ispăși,
Zidul de va sta,
Turnul i-oși făcea.
În vârful turnului,
355 Leagănul copilului.

- Ș'acolo să te sui,
Pe Ivănel să-l pui.
Mult e mititel
Sărmanul de e!l.
- 360 Când vântul o bătea,
Pe el l'o legăna!..
Și când o ningea,
Pe el l-o mângâia,
Și când o ploua,
- 365 Pe el l'o scâlda!..
S'o duce pomina,
Mănăstirea Manoli,
In Țara Românească
Ca să-l pomenească!..
- 370 Verde ș'o lălea,
Negru Vodă venea,
Mănăstirea vedea,
Și mirat zicea :
— Manole, Manole,
- 375 Vatașe Manole,
Ai săvârșit de-a bine,
Sfânta mănăstire,
Pentru pomenire ?
Manole zicea :
- 380 — Tot mai e ceva.
Negru Vodă întreba
Și apoi că zicea :
— Ei!.. ai putea zidi
O mai frumoasă ca asta?
- 385 Manole zâmbia
Și așa grăia :
— Asta e de 'nvățătură,
Altele, mai lucitoare.
Domnul d'auzia,
- 390 S'a cam turburat,
Din gură a strigat,
Schele să le ia :
— Iacă-tă Manole,
Vătașe Manole,
- 395 Fiindcă ești așa dibaciu,

- Să te dai jos de-a'olo
Și să mai faci și alta,
Mai frumoasă ca asta
Și să te pomenească
400 Toată țara românească.
Schele să tăia,
Sus ei rămânea.
Ei ce mi-și făcea?
Incepe a se ruga,
405 Dar nu era nimenea.
Manole zicea :
— Voi nouă zidari,
Nouă veri primari,
Cum dreptate ăm ținea,
410 Dumnezeu ne-ô ajuta,
Să ne dăm jos d'aicia.
Aripi de șită vă faceți
Și sburați voi cum puteți.
Și Manole 'ntâiu făcea,
415 Și el, frate, că-mi sbura.
Dar unde cădea,
Stan'de piatră să făcea
Și diu el apă curgea.
Ai nouă zidari,
420 Nouă veri primari,
Tot așa-mi făcea.
Dar unde cădea,
Praf că se făcea,
Nimica nu rămânea.
425 Verde măr ursit,
Legământ urgisit.

Dela Gheorghe Popa — Nadișa — Bacău

Brâncoveanu, domn creștin

- Verde bob de lămioară
Ciudă amară,
C'a venit Dunărea mare,
Cu crăci și cu burioare,
- 5 Iar de mare, mărgini n'are !
Verde, verde-a ierbii,
Prin mijlocul Dunării,
Tare-mi vine și-mi sosește
Un caic negru mânjit
- 10 Cu catargul împestrit
De flori multe din pământ,
Ce n'am văzut de când sînt,
Nici în ceriu, nici pe pământ !
Verde, verde bob năut,
- 15 Tot de valuri e trântit,
De talazuri mi-e stâlcit
Și de apă îngălbenit !
Zi-i ș'al dată lalea,
Da 'n caic cine-mi era ?
- 20 Să vezi ; Turban de pașa
Și cu Aga Mustafa'
Și cu Aga Bălăceanul,
Ce mai voinic sărmanul !..
Cu Constant Brâncoveanu,
- 25 Crede 'n Dumnezeu sărmanul !.
Cu trei copii ce-i avea,
Cu Gherghina țiganca,
Care le purta grija
Păine și carne avea
- 30 Seara și dimineața

- Peste zi totdeauna.
Verde verde ș'o sipică
Să vezi el unde-a mas ?
Zi-i ș'alt dată matostat,
35 Din oraș din Țaligrad,
La cinstitul de 'mpărat,
Ca să-și piardă al să cap !
Verde, verde micșuneasă
Pentru Țara Românească !
40 N'o lăsa ca s'o robească,
Turcii ca s'o stăpânească.
Verde, verde ș'o lalea,
In Țaligrad mi-ajungea,
Caic, la margine-mi da,
45 Bine la par că-l lega.
Șapte rogojini lua,
Cu catran le cătrănia,
Sus pe catarg că le suia,
Luciu de spirt că le da,
50 Foc de trei părți le punea,
Vălvății se ridica,
Verde verde ș-o lalea,
Impăratul foc vedea.
El în sală că-mi eșia
55 Și din gură așa-mi grăia :
— Verde verde bob secară
Cine arde țara 'n pară ?
Arnăuții că-i spunea :
— Mă 'mpărate, dumneata,
60 Nu ne arde țara 'n pară
Ș'aia sunt oameni din țară,
Au venit la jăluială.
Verde verde filalea,
Da 'mpăratul ce-mi grăia ?
65 — Zi-i și-al-dată bob secară,
Aia sunt oameni din țară ?
N'au venit la jăluială
Și-au venit la jăcmăneală ;
Curând să-i băgați în fiare.
70 Verde verde ș-o lalea,

- Arnăuții ce-mi făcea ?
La Brâncoveanul mergea,
Pe Brâncoveanul lua,
Cu trei copii ai săi,
75 Cu Gherghina țiganca,
Care le purta grija,
Cu pâine și carne,
Seara și dimineața,
Peste zi 'ntotdeauna,
80 Și la Sultan îi ducea.
Împăratul pe-o podea ședea,
Pe Brâncoveanu-l vedea
Cum îl vedea 'l cunoștea.
Mustăcioara-i muscuria,
85 Și din gură așa zicea,
— Brâncovene, dumneata,
Zi-i ș'alt dată bob mărunt
Bine-ai făcut d'ai sosit,
Par'că eu ți-am poruncit;
90 Nici cu gândul n'am gândit,
Așa bine să-mi cazi 'n mână !
Verde verde ș-o lalea,
Dăruște-mi tu țara,
Cu toată bogăția,
95 Care bei, mănânci din ea,
Și te dă în legea mea.
Verde, verde și-o lalea,
Brâncoveanul ce-mi zicea ?
El din gură nu tăcea
100 Ci 'mpăratului spunea !
— Împărate,
Nu-ți dăruesc eu țara,
Și cu toată bogăția,
Care beau, mănânc din ea,
105 Fă cu mine ce' oi vrea,
Nu mă dau în legea ta.
Verde verde ș-o sipică
Împăratul se necăjea
Și el, mare, ce-mi grăia ?
110 La arnăuți poruncia,

- Pe feciorul ăl mare să-lege
Și de scaun să-l betege
Ochișo îi îi lega,
Măinele d'asemenea,
115 Impăratul iar grăia,
Lui Brâncoveanul zicea :
— Brâncovene, Constantine,
Lasă legea creștinească
Și te dă 'n cea turcească.
120 Verde verde și-o micșunea
Dăruște mi tu țara,
Cu toată bogăția,
Care bei, mănânci din ea,
Și te dă în legea mea.
125 Brâncoveanul sta, zicea :
Impărate,
Nu-ți dăruesc nimica,
Fă cu mine ce oi vrea.
Impăratul se turbura,
130 La arnăuți poruncia,
Capul de să îl reteze.
Capul pe masă l'arunca
Trupul prin curte fugea,
De lemne că se lovia,
135 Straie mândre își rupea,
De'ți era mai mare groaza !
Brâncoveanul că ofta,
Dar cu ochii să uita,
Și din gură tot spunea :
140 — Doamne, fie 'n voia ta !
Impăratul iar striga :
— Brâncovene, dumneata,
Dăruște mi tu țara,
Cu toată bogăția,
145 Care bei, mănânci din ea,
Că îți tăiai nădejdea,
Bucuriilor dumneatale,
Acum i-e dragă lumea !
Brâncoveanul, ce-mi zicea ?
150 Impărate,

- Nu-ți dăruiesc eu țara,
Cu toată bogăția,
Care beau, mănânc din ea.
Nu mă dau în legea ta,
155 Fă cu mine ce oi vrea.
Da 'mpăratul ce-mi grăia ?
La Arnăuți poruncea,
P'al mijlociu că-l lua
Și de scaun mi-l betegea.
160 Mânioși la ochi îl lega,
Măinile d' asemenea,
Capul iute că-i tăia.
Capul pe masă s'arunca
Trupul prin curte fugea,
165 De lemne că se lovea,
De'ți era mai mare groaza
Impăratul iar zicea :
— Brâncovene Constandine,
Lasă legea creștinească
170 Și te dă 'n legea turcească.
Zi-i ș'al dată bob mărunt,
Doi din trei tu ai pierdut,
Numai unul ți-a rămas,
Cu zile de vrei să-l las,
175 Lasă legea creștinească
Și te dă 'n legea turcească.
Brâncoveanul iar zicea :
Impărate,
Fă cu mine ce oi vrea,
180 Nu mă dau în legea ta.
Da 'mpăratul ce-mi grăia ?
La Arnăuți poruncia,
Feciorul ăl mic îl lua.
Dar Gherghina cea isteasă,
185 Sub fustă îl ascundea,
P'al ei înainte-l da,
Să nu să pearză sămânța.
Verde, verde ș'o sipică,
Brâncoveanul că-mi vedea,
190 Arnăuții ce-mi făcea ?

- Feciorul ăl mic lua,
La scaun îl betegea
Și capul că i-l tăia.
Sta 'mpăratul și grăia :
- 195 — Brâncovene dumneata,
Vezi că-ți tăiai nădejdea.
Lasă legea creștinească
Și te dă 'n legea turcească.
Brâncoveanul ce-mi zicea ?
- 200 — Împărate,
Asta-i hotărârea mea ;
Nu mă dau din legea mea,
Fă cu mine ce vei vrea.
Verde verde ș-o lalea
- 205 Brâncoveanul iar zicea :
Împărate,
Să fi tu la mâna mea,
Cum sunt eu la mâna ta,
Nu te-aș judeca așa.
- 210 La scaun că te-aș trăgea,
La picior că te-aș căuta,
Cu țeava că te-aș umfla,
Iute pielea ți-aș lua.
Verde verde ș'o lalea,
- 215 Împăratul ce-mi grăia ?
La arnăuți poruncia,
Jos la scaun că-l ducea
La picior că mi-l betegea,
Cu țeava că îl umfla,
- 220 Iute pielea-i lua,
Și din gura așa zicea :
— Brâncovene dumneata,
Cască ochii a te uita,
De-ți cunoști tu pielea ta.
- 225 Brâncoveanul răspundea
Și din gură așa zicea :
— Împărate,
Cunosc că e pielea mea,
Să fi tu la mâna mea,
- 230 Cum sunt eu la mâna ta,

- Nu te-aş judeca aşa,
La scaun că te-aş strângea,
Cu toporul te-aş toca,
Ciopârţele te-aş făcea
235 Intr'un coş că te-aş punea
Pe mare te-aş arunca.
S'apoi verde ş'o lalea,
Impăratul ce-mi grăia ?
La arnăuţi poruncea
240 La scaun că mi-l trăgea,
Cu toporul că-l tăea,
Ceopârţele de-l făcea,
Intr'un coş mi-l punea
Pe mare că-l arunca.
245 Marea că se aprindea
Trei zile, trei nopţi ardea.
Da 'mpăratul ce-mi grăia ?
— Cată... mumă-sa,
Singur eu cu mintea mea,
250 Detei frate de belea !..
D'o scrisoare că scria,
La Vlădi'l c'o trimitea,
Şi îi spunea pricina.
Dar Vlădica ce-mi zicea ?
255 — Cată... mumă-sa, '
La ale bune nu mă'ntreabă,
La ale rele mă chiamă !
Foiţică ş-o lalea,
Vlădica ce mi-şi făcea ?
260 Patruzeci de popi strângea,
Incepea popii a citia,
Marea de să potolia,
Impăratul văicărea
Că nu-ş găsea liniştea !

Ivan Iorgovan

- Ivan Iorgovan
Călare pe cal,
Pe cal, pe cărlan,
Jugan de bălan.
5 Cu paloșu ghintuit
Cu flori înflorit
Paloș aurit,
Câinii în privaz,
Mai mare viteaz.
10 Și el că alerga,
Țara o colinda,
Și de Cerna 'ntreba,
Tot de Cerna mititică,
C'avea o ibovnică
15 Și ea a fugit,
S'a nălucit,
Prin Cerna a trecut,
In prunduri s'a trudit,
Acolo a trăit.
20 Straie a părăsit,
Cosite i-a crescut,
Din creștit până'n pământ.
Trupul cu ele și-a 'nvelit.
S'a nălucit,
25 S'a năprăsnicit,
Ivan că-mi alerga,
Pe Cerna 'n sus apuca,
Și pe Cerna 'n jos,
Că-i drumul mai cu folos.
30 La Cerna de-mi ajungea,

- De pe cal descăleca.
Soarele răsăria,
Ivan să ruga
Mătăanii făcea,
35 Ş'aşa să ruga :
— Doamne, milostive,
Eu mă rog de tine,
Să-mi ajuţi cu bine
Eu am alergat
40 Şi nu m'am însurat
Dar eu m'am gândit,
Verde bob năut,
Ibovnică să-mi iau
Măndre ce muncea
45 La Negru-Vodă.
Eu o am ciuchit-o.
Şi ea s'a ferit,
De mine a fugit,
S'a nălucit,
50 S'a năprăsnicit.
Verde ş-un oftat,
Şi eu am aflat,
Prin tine c'a dat.
În prunduri a trecut,
55 S'a nălucit,
S'a năprăsnicit.
Cerna, apă lină
Lină şi blajină,
Moaie-ţi tălazurele,
60 Impuţinează-ţi valurile ;
Eu ca să trec,
Fără 'să mă 'nnec.
Şi eu s'o gălesc,
Să mă căsătoresc.
65 Cerna auzia,
Dumnezeu că vrea,
Valuri că muia,
Talazuri că sta.
Ivan încăleca,
70 Căinii îşi strângea,

- Vidra înainte,
De lua aminte.
Ivan fugărea,
Prin apă că da,
75 In prundişuri eşia.
Ogari slobozia,
Fata o adulmeca,
Urma i-o găsia,
Pe ea c'o gonea.
80 Vidra o ciucheşte,
Câinii o lătra,
Mândra o prindea.
Ivan alerga
Să scape mândra,
85 Ea îl cunoştea,
De et să ruga :
Ivan, Iorgovan,
Tu eşti ţăran,
Ficior de mocan.
90 Ceartă-ţi tu Vidra,
Opreşte-ţi câinii,
Ține-ţi zăvozii ;
Că Vidra mă chişcă
Câinii mă muşcă,
95 Zăvozii mă sfâşie,
Dă-mi viaţă mie.
Ivan fuga da,
Certă pe Vidra
Ținea câinii,
100 Țineă zăvozii.
Mândra îngheţă,
Pe loc că şedeă.
Ivan o prindeă,
Pe cal o aşeza.
105 Cea mândră sălbatică
Și năprasnică,
Prin Cerna că da.
Ea că-l blestemă,
Din gură-mi zicea :
110 — Ivan Iorgovane,

- Și tu mocârlane,
Blestemul de tată
Te face stan' de piatră ;
Blestemul de fată,
115 De fată curată,
Când te-o blestemă,
Cerna s-o 'ntărâtă,
Talazurile le-o umflă.
Ivan că mergea,
120 Tot lui Dumnezeu să rugă,
La margine eșă.
Mândra-i răspundeă,
Din gură-i ziceă
— Geaba și surda
125 Că m'ai prins pe mine
Eu nu-ți sunt soție.
Verde foi de lat',
Nici nu-mi ești bărbat.
Verde frăsănel,
130 Ci-mi ești frăținel,
Robii m'a robî,
Părinți a prăpădit
Și eu m'am pripășit,
La stăpân am nimerit.
135 Ca să mai trăesc,
Și să mai jelesc.
Și tu ai venit,
Tot d'alții vânzit.
Și ai nemerit,
140 La stăpânul meu.
De mândru și de curat,
In seamă te-a luat,
Și te-a așezat,
Tot ficior în casă,
145 Să dai cu paharul la masă.
Și tu m'ai văzut,
La mine ai rămnit,
Rău ai păcătuit.
Eu te-am cunoscut,
150 Ș'altă ș'o belea,

Tot pe firea mea,
Ce e ca și-a ta,
Și iar foi de lat,
Eu m'am depărtat,
155 Că mi-a fost păcat,
Ca să-mi fii bărbat.
Verde de năut,
Și tu m'ai auzit,
Verde de dudău,
160 D'o vrea Dumnezeu,
Ești frățiorul meu.
Să ne luminăm
Să ne gândim,
Să ia soră pe frate,
165 In lume nu să poate !

Dela Gheorghe Popa-Nadișa-Bacău.

Marcu, bătrânul viteaz

- Foaie verde de mărar,
L-a făcut ăl pădurar.
Pe drumul luncilor,
La mormântul Turcilor,
5 La ăl ghemotoc de piatră,
Und' s'adun eroii'ndată,
Cu tăcuții și cu surzii,
Iertații de ăl de sus,
Cu ăia să mă bat eu ?
10 Pe drumul Siretului
Sus la largul Leului,
La târla moș Radului,
Moș Rădu, în barbă sură,
Ședeà lâng'o bătătură,
15 Tremurând cu flinta'n mână,
Să-și păzească a lui turmă,
Când el, frate, să uită,
Cam din sus, cam dela vale,
De unde soare a cătare,
20 Prin negură puricând,
Vede-o umbră de voinic.
Când el bine că-l vedeà,
Cine, frate, îmi era :
Căpitan Balaura
25 Cu trei coade pe schinare,
Zorzonate de parale,
Tot parale mărunțele
Adunate cu prăștele
Luate dela papugii.
30 Frunzuliță de lipani

- Pe frunte numai cu bani,
Când la moșul că-mi venea,
Sabiă ș-o ascuțea
Chistoale țacăneă,
35 Și din gură așa-i grăia !
— Moș Radu, barbă sură,
Să n'ai pe cineva'n șură,
Sau în altă bătătură ?
Că deseară, când o'nseră,
40 O să cad în târla ta,
Să te uiți la ceata mea,
Iar moș Radu d'auziă,
Bucuros el că primea
Și din gură că grăia :
45 — Căpitan Balaura,
Să vi tu în târla mea,
Ție taica, ți-oiu tăia :
O mioară ca o floare,
Și-un berbec de frigare.
50 Și ți-oiu da vin fason,
Să răsaț noaptea din somn.
Să-ți dau rachiul de perje,
Când o-i bea te ia în mreje.
Și'n ceriu te trezești.
55 Iacă seara că-mi venea !
Iac 'aiducii că-mi venea.
Să vezi moșul ce-mi făcea ?
Pân' târlă că să plimbă,
O mioară alegea,
60 În căldare c'o băgă.
Un berbec că-mi prindea,
În frigare-l așeză,
Și nu-l frige cum să frige,
Ci mi-l frige în cărlige,
65 Ca să-i fie carnea dulce !
Foițică ș-o laleă,
Căpitanul că-mi zicea :
— Ia mai dăi cu saramură,
Să fac chief la băutură.
70] Ori lăsați-l băeți mai dulce

- Că ne prinde la colnice
Și ne arde și ne frige.
Dar unul cânta cu solzul :
— Ca mâine 'nverzește codrul !
- 75 Să ne ținem codruleț
Pe vale pe la pođuleț,
O lecuță se culcară
Căpitan se deștepta
- 80 Drept în sus că mi-și săria
Și din gură că-mi grăia :
— Sculați că ne-a prins ziua
Și ne-o vedeă cineva,
Ne ia urma poteră,
- 85 Dă-mi băieți, 'de vreo beleă.
Iară Domnul ca un sfânt,
Lăsă o ceață și c'un vânt,
Negură până 'n pământ,
Că, hoții s'au zăpăcit.
- 90 Ei mergeau, mare, mergeau,
Că nu știau mai știau.
Când ceața să ridică,
Bădie că se trezeau.
In codru umbrit
- 95 Și de toți ocolit,
In costișa lupului,
La casele Marcului.
Moș Marcu Paloș Bătrân,
Peste barbă omătat
- 100 Țurțuri în mustăți avea,
Cu toiag de ghiață 'n mână,
Stă în scaun boierit.
El e Domnul aurit.
El când fu în floarea tinereței,
- 105 Fiu din trup n'a căpătat.
Dar la albe bătrânețe,
Fiu din trup a căpătat.
Duminecă l-a botezat
Luni nunta i-a rânduit,
- 110 Marți carte că i-a sosit,
Să dea fiu din trup la oaste,

- Să slujească cu dreptate,
Nouă ani și jumătate,
Poarta Țaligradului,
115 Înaintea 'mpăratului,
Unde cartea că-i chica
Și'n carte lui îi vestea :
— Acum Joi, în aia Joi,
Este timpul de războiu,
120 La măgura lui Drăgoiu.
Unde Domnul c'auziă,
Indată 'ncepea a plângea,
El din gură îmi zicea :
— Eu, frate, am îmbătrânit,
125 Și copilul mi-este mic.
Cum să mergem la războiu ?
Ne-om prăpădi, vai de noi !
Intră 'n casă suspinând,
Eșia afară lăcrămând.
130 Dar noru-sa că-l vedeă
Și din gură-l întrebă :
— Aha, taică, măre, taică,
Intri'n casă suspinând,
Eși afară lăcrămând,
135 Cu mine ți s'a urît,
C'am venit p'acest pământ ?
Sta Domnul și lăcrămă
Și din gură că-mi zicea :
— Apoi noră, noru-mea,
140 Cu tine nu mi s'a urît,
Că ce-ai venit p'ăst pământ,
Ci mie că mi-a sosit,
Carte dela 'mpărăție,
Și în carte mie scrie,
145 Să dau fiu din trup la oaste,
Să slujească cu dreptate,
Nouă ani și jumătate,
Poarta Țaligradului,
Înaintea Impăratului.
150 Să vezi, Domnul ce-mi făcea ?
Bărbieri că aduceă,

- Frumușel că mi-l rădeă,
Lăsă chică voinicească
Și tâmplă iortomănească,
155 Tot de oaste să gătească.
Foițică ș-o laleă,
Să vezi, Domnul ce-mi făceă ?
Să vezi, frate, depeșă,
Toate goârnela veneă,
160 Și tobele le-aduceă.
Și goârnela că sună,
Și tobele că băteă,
Mulți soldați că s'adună :
Tot soldați împletoșați,
165 Cu scumpe arme 'ncărcați.
Veneau pe drumuri tot ghiuluri,
Și pe dealuri tot cârduri.
Când fu Vineri cam pe seară,
Toate oști că se strânseară.
170 Să vezi, Domn Paloș Bătrân
Ochian în mână luă
Și la ochi că mi-l puneă,
Peste oști că se uită.
Toate steagurile vedeă,
175 Le vedeă, le cunoșteă,
Dar steagul lui Ivășcuța,
Ivășcuță, copilul,
Incingea barba cu brăul,
Nu-l vedeă, nu-l cunoșteă,
180 Nu eră nicăirea.
Să vezi, Dumitrașcu Cazacul,
Căinele și livrintul,
D'un cojoc mândru 'mbrăcat,
Numai fir și diamant,
185 Drept la Domn că mi-și mergeă
Și din gură cuvântă :
— Să trăești, Măria Ta !
Eu mă rog cu sănătate,
Să-mi faci atâta dreptate,
190 Să-ți faci Dumnezeu parte,
De ochi și de sănătate,

- De lumioară la moarte ;
Să ții oștile pe loc,
Să-ți dea Dumnezeu noroc.
195 Eu îndărăt să mă 'ntorc
Să iau bani de pristoseală,
Gălbiori de chirdoseală,
Să-mi ții oastea cu mâncare,
Până 'n dalba primăvară.
200 Să vezi, Domn Paloș Bătrân
Avea pe căpitan Busuioc.
El îndafă îl strigă
Și din gură îi zicea :
— Căpitane Busuioc,
205 Ține oștile pe loc,
Să-ți dea Domnul mult noroc !
Să vezi Domnul Dumitrașcu,
Că'ndărăt că se ducea,
Și 'n casă că mi-și intră.
210 El, frate, cum mi-și găseă ?
Găsi patul urduiț,
Perini d'albe risipit.
El dacă astea-mi vedeă,
Sta, din gură că-i zicea :
215 — Ce stă patul urduiț,
Perini d'albe risipit ?
Iar nevastă-sa-i spuneă :
— Să vezi, Domnu Dumitrașcu,
Fata noastră-i copiliță,
220 Este o fată mititică.
Ionică știi și el
Este încă mititel,
Că ei sunt cam răsăiați,
Și foarte neastâmperați.
225 Pernile au trântit
Și vezi cum le-au risipit !
Ș'altădată lemn trăsniț,
Ei patul au urduiț !
El și p'aia o credeă.
230 Dar el, frate, ce-mi făcea ?
El din gură că-mi zicea :

- Ad-o 'nçoace cheierul,
Să deschid vistierul,
Să-mi iau bani de cheltuială
235 Și galbeni de pristoseală,
Să-mi Țiu oastea cu mâncare,
Până'n dalba-i primăvară.
Dar nevasta de-mi vedeă,
Așa din gură-mi ziceă :
240 Ale, Doamne Dumitrache,
Ionică ăl răsgâiat,
Cheierul că l-a luat,
La fântână c'a plecat.
La fântână cum s'a dus,
245 Acolo că l-a răpus !
Dumitrașcu ce-mi făcea ?
El și p'asta o credeă
Și din gură cuvântă :
— Ad-o încoă buzduganul,
250 Să deschid vistierul.
Buzduganul că-l luă
Și în palmă că scupă,
De trei ori că-l învârtiă,
Și'n palmă că-l sprijineă.
255 Unde 'n ușă că-l tra itiă,
Ușa 'n patru c'o făcea,
Inăuntru că intră,
Pe Ivășcuță mi-l găsiă !
Cât eră de ostenit,
260 L-a găsit și adormit !
Paloșul că mi-l scoteă,
Pe mischiu că mi-l trăgeă,
La unghie-l încercă,
Sta 'ndată gâtul să-i ie.
265 Dar s'opri și se gândi :
— Eu să-l taiu de adormit,
El s'o Ține 'ncefuit,
Că și el este voinic.
Mișcă și mi-l deșteptă,
270 Puțințel mi-l judecă.
Când cu paloșul că da,

- li luà capul cu spata.
De dat ce da necăjit,
D'un stângen intră'n pământ,
275 Scoase brazdă ca de plug!
Apoi tăiat că-l lăsă
Și cocoanei îi spuneă:
— D'alelei, cocoana mea,
Place ție fapta astă?
280 N'am vreme să-ți mai vorbesc,
Căci la oaste eu pornesc.
Când oiu scăpă de asta,
Oiu vedeă ce ți-oiu lucră.
Atât numai îi spuneă,
285 Și la oaste că-mi plecă,
Și la rășboiu că-mi porniă,
El cu toată ceata sa.
Și v'am spus un cântec bun,
Dela moși, dela străbuni.
290 Un cântec de vitejie
Și de o mare domnie;
Ce-a fost ieri, n'o să mai fie.

Dela Gheorghe Popa - Nadișa - Bacău.

Novac

- Frunză verde ş-un lemn drept
Să vezi la muntele închept,
Unde vitejii se'ntrec ;
Strigă, frate, zi şi noapte
- 5 Iscata, copil de sârb
Ca rachiul prefăcut.
Dar de strigat, cum striga ?
— Gher.. Gher.. Gher... Baba Novac
Vreau cu tine să mă bat.
- 10 Sa mă bat... Să mă lovesc...
Inima să-mi izbîndesc.
Dar Novac, unde-auzia,
Foarte rău se supăra
Şi de-acasă, că-mi pleca.
- 15 Şi suia la mal, la mal,
Roşu ca un chilifar.
Şi din gură ce-mi zicea ?
Pe copil mi-l judeca :
— Iscata, copil de sârb
- 20 Ca rachiul prefăcut
Ce tipi, aşa, zi şi noapte
De nu mă pot odihni, frate,
Măre, din pricina ta ?
Dar copilul răspundea :
- 25 Gher... Gher... Gher... Baba Novac
Vreau cu tine să mă bat.
Să mă bat, să mă lovesc.
Inima să-mi izbîndesc;
Iar Novac, unde-auzia
- 30 El din gură că-mi grăia :

- Iscata, copil de Sârb
Ce haiducești'n crâng
N-ai auzit d-un Novac,
Ce-a bătut un Țaligrad ?
35 Dar pe tine-un blestemat !,..
Câte flori am pe caftan
Atâtea oști am sfărâmat.
Le-am bătut
Le-am biruit
40 Inimii mi-am, isbîndit !..
Copilul mereu striga :
— Gher.. Gher.. Gher... Baba Novac
Ieși, cu mine să-te haț..
Dar Novac, unde-auzia
45 El, măre, ce mi-și făcea ?
Înapoi că se'ntorcea
Și cobora la mal, la mal,
Roșu ca un chilifar.
În grajd de piatră. că intra
50 Un buzdugan alegea
De-o sută optzeci oca.
La copil că se'ntorcea
Și din gură că-i striga :
— Iscata, copil de Sârb,
55 Ține darul dela mine.
De l-oiu putea sprijini
Tu mare viteaz vei fi,
Nu l-oiu putea sprijini
Ce-oiu căta, aia-oiu găsi.
60 Atâta vorbă-mi avea,
Buzduganul asvârlea
Dar copilul ce-mi făcea ?
Cu palmele s-aținea
Buzduganul îl prindea,
65 De-o sută optzeci oca
De genunchi că mi-l trîntea.
Optzeci de oca scădea,
O sută că-mi rămânea
El din gură-așa'mi zicea :
70 — Gher.. Gher.. Gher.. Baba Novac

- Vreau cu tine să mă bat.
Ține darul dela mine
De l-oiu putea sprijini
Tu mare viteaz vei fi.
- 75 Nu l-oiu putea sprijini
Ce-oiu căta, aia-oiu găși.
Buzduganul asvârlea
Mergăa pe sus vâjăind
Și pe vale bubuind
- 80 Din pământ brazde scoțând.
Și pe Novac mi-l lovia
La pământ mi-l grămădia.
Trei ceasuri mort că ședea,
Iar când fu al patrulea,
- 85 Novac că se deștepta
Și suia la mal, la mal
Mai galben ca un șofran
Dar copilul că-i striga :
— Gher.. Gher.. Gher.. Baba Novac
- 90 Că tu mi-te-ai lăudat
Că ești tare la ceardac,
C-ai bătut un Țaligrad ;
Acum tu ești blestemat !...
Eu sunt tare bun băiat,
- 95 Am fost bun că te-am ertat.
Capul nu ți l-am tăiat.
Novacul, unde-auzia
Indărăt că să'ntorcea
Și'n genunchi el se ruga.
- 100 Măinele la piept puneă.
Și lăcrămând întreba :
— Iscata, copil de Sârb
Spune cine te-a făcut ?
Tu, pe mine m-ai bătut
- 105 Că eu am fost un Novac,
D-am bătut un Țaligrad,
Dar tu mi-ai venit de hac !
Copilul se umilia.
Și răspuns îi cuvânta :
- 110 — De stătuși de mă'ntrebași,

- Cu tot dreptul spune-ți-ași
Maica cârciumărită-a fost.
In drumul Orezului
La schela Impăratului,
115 Intr'o Joi de dimineață
Pe rouă multă și ceață
Nemerit-a
Poposit-a
Un deliu împărătesc.
120 Unde-l vezi, mi te'ngrozești
Cu piciorul
Ca butoiul
Cu mâna ca putineiul
Și cu ceafa ca uleiul
125 Măseaua ca râșnița
Dinții'n gură ca tesla
Ochii'n cap ca talerul
Iar cealmaua din capul lui,
Cât rotila plugului...!
130 La mama, el a băut.
A băut și s'a'mbătat
Cu mama păcate a fapt.
Mama grea că mi-a rămas
Și eu în mama am plâns
135 Și mama m'a blestemat
Eu din gură ca să tac
Că dac-oiu fi vreo fetiță,
Să fiu curvă de uliță
Iar de-oiu fi vreun fecior
140 Să fiu mai viteaz ca el.
Novac sta și asculta,
Când aminte-ș aducea
Că el fusese atunci,
La copil se repezea,
145 In brațe că-l apucă
Și pe față-l săruta.
Drept fecior bun îl găsia.
Acasă cu el plecă,
Frumoasă masă'ntindea.
150 Amândoi beau și mărțu

- Cheful deplin și-l făceau
Dar când fu despre beție
Despre dalbă veselie
Copilul așa-mi striga :
155 — Gher.. Gher.. Gher.. Tată Novac
Mie vremea mi-a venit,
Să vezi de căsătorit.
Și vreau tată să mă'nsor
Până sunt mai tinerel
160 Să iau fata Cadiului
Din târgul Odriului
Fecioria Domnului
Nepoata Impăratului..
Dar Novac, unde-auzia
165 La calul lui se ducea
Pe nume Albu-l chema
Și Novac îl întreba :
— Dale, Albule.. Albule..
Mai poți tu la bătrânețe
170 Cum puteai la tinerețe ?
Iară calul răspundea :
— Ah ! stăpâne !..
Ah ! stăpâne !..
Cât puteam la tinerețe
175 De opt ori la bătrânețe !..
Căci când eram tinerel
Mi-era carnea ca de miel
Și osul ca de șoimel.
Dar acum sunt bătrân
180 Mi-este carnea ca fierul
Și osul ca oțelul.
Acum pot tot greul
Dau drumul ca fulgerul..
Unde Novac d-auzia
185 Foarte bine-i părea
Inimioara fi creștea
Frumos șeaua-i așeza.
Să vezi.. Șea cu trei turnuri
Frâul matase, fluturi
190 Pofilul numai nasturi

- Iar cioltarul depe cal
Aur și mărgăritar !..
Și copilul încâleca
La Cadiu că 'se ducea,
195 Dar pe fată mi-o găsea
Prin florării se plimba
Cu roabele după ea.
Dar copilul ce-mi făcea ?
Lângă gard s'apropia
200 De ulucă s'alipia
O floare și el cerea.
Fata se ducea să-i dea
El cu totu-o apuca
Sus pe Albul c-o trăgea
205 Și cu dânsa că sbura.
S'arunca Albul în vânt
Fugea tare pe pământ
Tot ca nălucul în vânt.
Dar roabele l-au văzut
210 Sus la Cadiu că s'au dus
Și lui Cadiu că i-au spus.
Dar Cadiu ce mi-a zis ?
— Pune masa să mănânc
Când oiu vrea atunci l-ajung.
215 După ce se sătură
Pune perina, să mă culc.
După ce se aștepta,
Apă rece că-mi cerea.
Pe ochi negri se spăla
220 Și odată că-mi striga
— Aduceți pe Pui de Leu.
Pe Pui de Leu că-l aducea
Și Cadiul încâleca
Mâna'n buzunar băga.
225 In buzunar
Sub șalvari
Un sgârbăcel că scotea
Un sgârbăcel de argint
Care nu s'a mai pomenit !..
230 Când odată că-l izbea

- Şapte hotare sărea
Bătea buza Leului
Sus pe spata Albului
Dar Novac că îi vedea
- 235 Aşa namilă era
În picioare se scula
De-o poştă totul zărea
Numai un pas că punea
Şi'nainte le eşea
- 240 Şi din gură ce-mi zicea ?
— Oho.. ho.. Cuscre Cadiu..
Că băeţii fac vrăjburile
Noi, bătrânii, păciurile..
Nu ştiu Cadiul ce zicea,
- 245 Că Novac se supăra
Jos de pe Pui că mi-l da
C-un genunchiu că-l izbia
Cât colo îl azvîrlea
Şi Novac că'ncăleca.
- 250 Cadiul că rămânea
Şi plângând amar zicea :
— Auleo... cuscre Novac
Mai iartă-mă de greşeală
Că ți-am făcut supărare.
- 255 Mai dă-mi vreo două parale
Să plec înapoi pe cale.
Că mor copilaşii de foame !
Dar Novac ce îmi zicea ?
Supărat amar striga :
- 260 — Ba m-oiu întoarce la tine
Ți-oi da pumni înghesuși
Ca să paie lei bătuși.
Și ți-oiu da câteva palme
Ca să-ți paie că's parale.
- 265 Apoi copiii-ș lua
Acasă că mi-i ducea
Frumoasă nuntă gătia
Apoi nunta cât ținea ?
Cât ține o săptămână

- 270 Ba se'mplinea ș-o lună
Apoi, alaiul gătia
La biserică pornia
Pe copii de-i cununa
La biserică domnească
275 In veci să se pomenească
La boeri mari ca dumneavoastră.

Dela Vasile Mirea, Plăeșu-Fălticeni.

N o v a c

(Variantă)

- Frunză verde a bobului
Mustitorii Dealului
La schila împăratului,
Frumoasă masă mie 'ntinsă
5 Și de mulți Turci mi-e cuprinsă.
Dară, Turcii se vorbeau
Se vorbeau
Se sfătuiau
Ca să plece la Novac
10 Cu ordinul dela Stat
Ca să-l aducă legat
La cinstitul de 'mpărat.
La Dunăre când soseau,
C-o femeie se 'ntâlneau
15 Cu donițe seci, la apă.
Dar Turcii, unde-o vedeau
Așa din gura-mi ziceau :
— Alah, Alah, Mașala !..
Dar femeia-i cunoștea
20 Și umilită răspundea :
— Turcilor
Boerilor
Mai mari ai cerurilor !
Nu vă paie rău de mine
25 Că cu sec m'am întâmplat,
Dar eu știu, unde-ați plecat,
La ceardacul lui Novac
Ca să-l aduceți legat,
Înainte, la 'mpărat.

- 30 Mie mulți galbeni să-mi dați
Pe Novac ca să-l închiz
Ca p-un bou într'un ȕbor
Ca p-o vacă 'ntr'un ȕșar.
Dar Turcii unde-auziau
- 35 Așa din gură grăiau :
— Alah, Alah, Mașala!
După cai descălecau
Ipingelele așterneau
Gălbiorii că-i vărsau,
- 40 Donițele i le umpleau
Femeia acasă pleca
Intr'un uleiu că-i punea
Cu cenușe-i învelea
După sobă că-i punea.
- 45 Apoi, mare, ce-mi făcea?
Copil de țâță avea
De botezat
De creștinat,
In brațe că îl lua
- 50 Și la ceardac se ducea.
Să vezi, nene, la ceardac
La cinstitul de Novac
Ce brodeală, mi-l brodea?!
Tocmai la masă era
- 55 Stând la cot alătura
Cu frate-său Balaban
Parcă e rupt dintr'un mai!
Dar Balaban ce zicea?
— Ascultă, frate Novac.
- 60 Eu sunt mic. Tu ești mai mare,
Nu-ți fie cu supărare.
Noi, de când ceardac am făcut
In el, femee, n'am văzut!
Acuma, ne-am prăpădit
- 65 Ne stă capul de pierit.
Dar femeea, ca... femeea
Cu cuvinte dulci ca mierea
Așa din gură că-mi grăia,
De parcă se milogea :

- 70 — Te rog, cinstite Novac,
Domnul să-ți dea după plac
Mă vezi c'am îmbătrânit
De când m'am căsătorit
Nouă copii am făcut
- 75 Cine mi i-a botezat
Mână bună n'a avut
Pe toți i-am băgat în pământ.
Dar acest copil l-am fapt
De trei ani e nebotezat.
- 80 Eu ast' noapte-am visat
Că Măria Ta l-ai botezat
Crez că ai o mână bună
Să-ți trăiască-un fin pe lume.
Dar Novac de auzia
- 85 De bucurie sălta
Dela masă se scula
Drept în picioare că sta.
Cruce cu dreapta-și făcea.
Și rugându-se zicea :
- 90 — Ajută-mi, Doamne, cu bine
Să-mi trăiască un fin pe lume.
Săbioara Ț-o 'ncingea
La biserică-mi pleca
Dar Balaban ce-i zicea ?
- 95 — Măi, frate-meu, măi Novac
Ia și verdele buzdugan
Ce nu l-ai luat de-un an.
Dar Novac nu-l asculta.
Numai sabia 'ncingea
- 100 La biserică-mi pleca
Acolo de ajungea
Lacătul că-l descuia
Și veriga ce-o lua
În biserică-mi intra
- 105 Impreună cu cumătră-sa
Dar cumătră-sa ce făcea ?
Copilul lui Novac în brațe-i da
Și din gură că-i spunea :
— Ține, cumetre, colea

- 110 Mă duc să chem pe popa.
Ține, cumetre Novace
Mă duc să chem popii 'ncoace.
Novacul copilul lua
Intr'o strană s'așeza
- 115 Și pe popi că-i aștepta.
Femeea afar' că-mi eșia
Și veriga c'o punea
Mai pe urmă lăcăta
Nu da de 'veste popilor
- 120 Ci da de veste Turcilor.
— Turcilor
Muierilor
Ce stați aici și dormiți
Pe Novac vi l-am închis
- 125 Ca p-un bou într'un obor.
Ca p-o vacă 'ntr'un coșar.
Turcii, dacă auziau
Ei din gură că-mi ziceau :
— Alah, Alah, Mașala !
- 130 Pe cai că se aruncau
La biserică plecau
Impreună cu femeea
Turcii așa mulți erau
Ca frunza și ca iarba
- 135 Care nu le mai da seama.
Așa era și oștirea,
Dar Turcii când ajungeau
Biserica ocoleau
De trei ori cu ianiceri.
- 140 Cu ianiceri d-ai pragului
Nădejdea Impăratului.
Dar Novac că-mi aștepta
Să vie cumătră-sa,
Impreună cu popa.
- 145 Pe fereastră se uita
Și nu vedea pe popa
Nici pe scumpa cumătra ;
Ci pe Turci că mi-i zăria
Ocolise biserica.

- 150 Frunză verde ș-o lalea.
Atunci Novac, ce-mi făcea ?
Foarte rău se supăra,
Săbioara c-o trăgea
Copilul în sus asvârlea.
- 155 În sabie-l sprijinea
Și trei crâmpoți că-l făcea
Și din gură că-mi zicea ;
— Ajută-mi Doamne cu bine
Să-mi trăiască-un fin pe lume.
- 160 La ușe se repezea
Cu genunchiul c-o izbea
În mii de țandări c-o făcea
Și prin Turci se repezea
Frumușel că mi-i tăia
- 165 Ca pe snopi îi arunca,
Dar nu-i taie
Cum se taie
Parcă-i vânt înviforit
Print' un pom verde 'nflorit
- 170 Când bate vântul din sus,
Curge florile pe jos.
Le cădeau celmalele
Și cu căpățânele
Vezi ca floricelele !
- 175 După ce că mi-i tăia
Nici picior nu rămânea
S'apuca de-i scotocea
Îi scurma de gălbiori
Îar chisele de parale
- 180 Nu le băga Novac în seamă
Că le făcea grămăjoare
Grămăjoare pe cărării
Cine, vere, le găsește
Tot lui Novac mulțumește.
- 185 Dar Novac ce mi-ți făcea ?
La ceardac că mi-și pleca.
În haine de calic se schimba.
C'o sarică se 'mbrăca
C-o piedică se 'ncingea.

- 190 In cap, frate, că punea
O căciulă țurcănească
Cumătra să nu-l cunoască.
Și el, frate, cerșuia
Cerșea ici. Cerșea colea.
- 195 Cine-i da câte-o para.
Mult îi seca inima...
Cine îi da cu galbenul
Mult îi umplea sufletul.
Pretutindeni o căuta
- 200 Pe iubita cumătra
Nicăeria n'o găsea.
La urmă unde-o găsia ?
Tocmai la târgul d'afară
Intr'o mică cârciumioară,
- 205 La ocale poruncind
Lăutarii ei cântând.
Gălbenășii tot schimbând
Dar Novacul ce-mi făcea ?
Cu stâlpul se rezemă.
- 210 Cerșuia
Ce cerșuia
Cumătra nu-l cunoștea.
Până căciula sălta
Atunci ea îl cunoștea
- 215 Fețișoara ș-o schimba
Buza de jos ș-o mușca
Dar Novacul ce făcea ?
Mâna pe ea că punea
Ș-acasă o aducea
- 220 Frumușel c'o judeca
Și din gură-așa-i zicea :
— ...chima cumetrea,
Ce rău ție ți-am facut
Turcilor de m'ai vândut ?
- 225 De-ți era de câștigat
Mie veste să-mi fi dat.
C'altă seară am fost la nuntă
Și n'aveam parale mărunte.
Nici bani mulți de buzunar,

- 230 Să plătesc la lăutar.
...chima, bine-mi pare
Tot n'aveam de cheltuială.
Ascultă, cumetrița mea
Ce moarte vrei dumneata ?
- 235 Luminoasă ?
Ori întunecoasă ?
Dar femeea... ca femeea.
Poale lungi
Și minte scurtă
- 240 Femeie,.. nepricepută.
Cerea moarte luminoasă.
Gândind c'o mai scăpa odată.
Dar Novacul ce-mi făcea ?
Un stâlp în pământ bătea,
- 245 Nouă rogojini lua
Cu catran le cătrânea
Foc de nouă părți le da
Pe cumătră-sa ardea.
Novac că se desfăta.
- 250 Frumoasă masă întindea
Cumetrița-i lumina.
Bea Novac se 'nveselește
Cumetrița-i luminește,
Când aminte-și aducea
- 255 Să vezi de cumătră-sa
Prin cenușă o căuta
Numai oasele-i găsea
Intr'o piuă le pisa
Și cu sita le cernea
- 260 Și în vânt le arunca.
— Na, ce-o alege vântul
Să mănânce pământul
C-așa a dus-o inima.

Gruia lui Novac

(Variantă)

- Colo 'n sus la răsărit,
Este-o masă rotilată,
Cu Novaci înconjurată.
Toți beau și se veselesc,
5 Și pe domni îi pominesc.
Numai Gruia lui Novac,
Nice bea, nici veselea,
Nici pe domni nu-i pominea,
Da cu lacrimi se hrănia,
10 El de Țeligrad gândia.
Tată-so că și-o grăit:
— Hăi Gruianu' tătuchi,
Ce nu bei, nu veselești,
Nici pe domni nu-i pominești,
15 De cu lacrimi te hrănești?
În răspundem ceva mie:
Ori ți-e doruț de 'nsurat,
Ori ai voie de jucat,
Ori în Țeligrad de 'ntrat?
20 — Nu mi-e dor de însurat,
Nice mi-i dor de jucat,
Da mi-i dor de Țeligrad,
Să beau vin, neastâmpărat!
— Hei Gruianu' tătuchi,
25 Țeligradu-i oraș mare,
Pentru tine nu s'a dare!
N'avură capu' ce fară,
Fără murgu' îl gătară,
Pângă Dunărea luară,

- 30 Până 'n Țeligrad o 'ntrat,
La cârșma 'mpăratului,
In mijlocu' orașului.
Și pe—Aniță d'o 'ntrebat :
—Că are rând de-un murguț
- 35 Și pat de on voinicuț ?
— Grajdu-i gata măturat,
Patu-i gata 'nperinat,
Numai în el de culcat !—
El în curte că s'o băgat,
- 40 Lui vin roșu' că i-o dat,
Și trei buți cu vin împluți
Li-o tocmit cu fundu'n sus.
Ș'o tăiet ș'o marhă grasă,
Nici on ban n'o pus pe masă.
- 45 Anițe s'o supărat,
Cizme roșii o 'ncălțat,
Sugne albe o 'mbrăcat,
Și la 'mpărat o alergat.
Impăratu' o întrebat :
- 50 — Ori vinu ți s'o ciuntat,
Ori ai bani de numărat ? —
— Nici vinu' nu s'o ciuntat.
Nici am bani de numărat.
Da, asară pe 'nserat,
- 55 Harnic voinic mi-o picat.
Și trei buți cu vin împluți
Li-o tocmit cu fundu'n sus.
Și-am tăiat și-o marhă grasă,
Și l'am ospătat la masă.
- 60 Și nici on ban nu mi-o lăsat,
Făr' el tare o cântat.—
Impăratu' o întrebat :
— Spune-m tu fația lui ?
— Că făția lui la obraz,
- 64 Albă-e ca și spuma,
Mustețele ca la răc,
Și le 'noadă după cap.
Face nodu' ca pumnu',
Și răgne ca bivolu',

- 70 De te spăimânți de dânsu,
Și te-ai spăimânta și tu !
— Hai Aniță, câșmăriță !
Înapoi te-i înturna,
Și vin roșu' că i-i da.
- 75 Că acela e Gruia lui Novac,
De trei ori țar'a prădat.
Și-i dă vin de cel mai tare,
Doar îl vom putea 'mbătare.
Și de bani nă-l întrebare.
- 80 Ș' Anița s'o 'ntărătat,
Și Gruia c'o întreat :
— Hăi Anițe, câșmăriță,
Spune-m tu, și cu dreptu',
Că la 'mpărat te-ai alergat,
- 85 Și capu mi l'ai mâncat ?
— Hăi Gruian' iubitu' meu,
La 'mpărat că n'am mers zău
Că eu numai am îmblat,
la aici pe la vecini,
- 90 Și mi-am cumpărat lumini.
Placă, nu mai odihni,
Că vin bughet vom găsi.
Că bani mie nu mi-i da,
Că mi-e dragă fația ta.
- 95 El tare s'o supărat,
Curtea toată i-o fărmat.
Vinu'tot că l-o băut.
Și murgu' și l-o luat
Și pe el o 'ncălecat,
- 100 Turcii toți l-o 'ncunjurat.
Un câne de Turc bătrân,
Nu să meargă și să tacă,
Făr' din grai că și-o grăit :
— Hei Turcuți, Turcuții mei,
- 105 Stați în loc și vă uitați,
C'ăsta-i Gruia lui Novac,
Stați să-l prindem c'amu-i bat,
De trei ori țara'o prădat.
De l-om mai scăpa odată,

- 110 Ni-a omori țara toată. —
Și pe el, că l-o luat,
Și numai că l-o băgat,
Că Gruianu a fost bat,
Și la 'mpărat ș-o alergat.
- 115 Și 'mpăratu' l'o luat,
În temniță l'o băgat,
Numai el că și-a strigat :
— D'înălțate împărate,
Curvă fie mumă-ta,
- 120 Cum capu-m vrei a-l mânca,
Eu atâta ti-oi ruga,
Pentru bună dragostea,
De vrei să-ți domnești țara :
Fă-m tu mie-o fereștuță
- 125 Ca să pot eu a grăi,
Când paserile-or ciripi,
Să îmi scriu o cărticea,
S'o trimăt în țara mea.
Să trimet, că am murit,
- 130 Să-m vie părinți la mormânt.
El numai că și-o văzut
Un puiuț de rândunea.
Și el numai o 'ntrebat:
— Hei puiuț de rândunea,
- 135 Poate ești din țara mea ?
Căci ți-ași scrie-o cărticea.
El cărticeaua c'o scris,
Pe când puiu-o și sosit,
Tată-său că l'o găsit.
- 140 La 'mpărat că și-o alergat,
Pe 'mpărat că l'o 'ntrebat :
Tatăl a lui Novac.
Și s'o gătat ca popește,
El o spus că canonește.
- 145 — Oh, înălțate împărate,
Ori ai robuți de murit,
Ori unu' de canonit ?
Teme-te de Dumnezeu,
Că musai să dau canon eu.

- 150 Și 'mpăratu' l'au lăsat
 Și 'n temniță s'o băgat
 — Teme-te 'mpărate,
 Dumnezău de Dumnezău,
 Că în lege la spovadă,
155 Nu-i slobod să fiu numai eu
 Și el acolo că și-o 'ntrat.
 — Hei Gruian, Gruianu mieu,
 De mine n'ai ascultat!
 Vezi, că Turcii te-au băgat!
160 El numai o zis așa:
 — Tare sum eu de 'nsătat,
 Că nemică nu mi-au dat.
 Adă-mi mie-o cadă de-apă,
 Ca s'o beau toată odată.
165 O cadă de apă i-o dat
 Ș'au băut-o toată odat'
 Num'odată s'o 'ncordat,
 Fierele toate o picat,
 Temnița toată-o fărmat,
170 Și la lume o scăpat.
 La 'mpărat și-o d'alergat,
 Și el numai l'o 'ntrebat:
 — Curvă fie mamă-ta!
 Capu-ai vrut a mi-l mânca,
175 Și sa-m ciunți tu viața.
 Ș'atunci o palmă i-o dat
 De trei ori s'o răsturnat,
 Și Turcii toți s'o gătat.
 Și mereau plumbii ca muștile
180 Și din alt loc cu tunurile.
 El tare s'o supărat,
 Tot orașul' l-o prădat.
 — Hei, tătucă, tată-meu!
 Bate tu marginile.
185 Eu oi bate mijloacele.
 I-om bate, i-om sodomi
 Și de Turci nemic n'a fi.

Novac

(Variantă)

- Hei, puiu mami, Novac,
Dă-ți cizmele dipt opinci,
Și ciucurii dipt cioareci,
Și ciacău dipt doi boi,
5 Că ți-oi da și eu doi.
Și tot îi mere a ară
Cu soru-ta Mărica,
Că bine ști boii mâna
— Unde-om mere a ară ?
10 — În câmpuț la Țarigrad,
Este-om pământ inhirluit,
Cu pălant e d'ingrădit
Plugu' l'o d'incobdilă,
Ș'acolo de o mânat.
15 Acolo dac'o sosât,
Plugu' l-o descobdilă,
Și pe brazdă d'o mânat.
Da, Novac așa zicea :
— Hei tu soruliana mea !
20 În uită-te 'n jos pe țară,
Doară pomi-s înfloriți,
Ori Turcuți-s d'invăliți ?
— Ba, aceia nu-s pomi înfloriți,
Ci-s Turcuții invăliți.
25 Numai el așa zicea :
— Hei tu soruliana mea,
De-i vede tu ceva vrajbă,
Da te bagă sub tileagă,
Nu gânde soră că-i șagă.

- 30 Și Turcii că și-o sosât,
De bătaie s'o gătit.
Da Novac așa zicea :
Voi Turcuți, Turcuților,
Nu vă stricați chielsăgu',
- 35 Că-ți peri toți la focu'.
Și Novac s'o mâniat,
Și pe toți că i-o tăiet.
Și plugu'l-o descobdilă,
Ș'acasă că-o mânat.
- 40 Mă-sa 'nainte că i-o ieșit,
Cu păr galbân desplătit,
Cu lacrimi până'n pământ.
— Arat-ai puiu' mami ?
Numai el așa zice :
- 45 — Am arat ș'am sămănat,
Și s'o copt ș'am secerat.
Zac Turcii, ca butucii
Și caii ca păunii,
De ți-e groază de dânșii.
- 50 Atunci mă-s' așa zicea :
— Fire-ai Novac blăstămat,
Că multă țară-ai prădat,
Drăguțu mi l'ai mâncat.
Și Novac s'o mâniat,
- 55 Și pe mă-sa o făiat,
Și pe soru-sa o lăsat.

De la părintele Ion Bărlea — Sighet — Maramureș.

Miul Sglobiul

La hop
La hârtop
La dealul săpat
La dealul bărbat

- 5 Voinic s'a sculat
In grajd de piatră a descuiat
Frumos negru-a țesălat.
Cu țesala îl țesăla
Cu untdelemn mi-l ungea,
10 Părul inele-i făcea
Frumos șeaua-i așeza.
Să vezi șea.. moldovenească
Care nu e'n țara asta.
Iar scările, din turnuri
15 Și chinga numai fluturi.
Iar pofilul dela coacă
Are-o piatră nestimată,
Ce plătește țara toată.
Iar ăla cine-mi era ?
20 Să vezi... Miul Sglobiul
Acela copilul
Care îl place vinul
Ba mai mult și rachiul.
Păunaș de codru
25 Bașmarghiol de codru.
El că'ncăleca
Și el ca pleca.
Pe la miez de noapte
Când dorm toate ape.
30 El dacă pleca

- Pe unde se plimba ?
Prin grâne necoapte
Pe la miez de noapte.
El că se plimba
- 35 Puțin dormita
Murgul poticnia
Și mi-l deștepta.
Voinic ce-i zicea :
— Dea... murgule... dea
- 40 Furul te-ar fura
Lupul te-ar mânca.
Mânca-te-ar lupul
Fura-te ar furul
- 45 Mi-ai stricat somnul.
De ce poticnași
Și mă deștețași ?
Ori șeaua
Ori zaua
- 50 Sau dalbe plocate
Ce-atârnă la spate
Sau scari de argint
Ce-atârnă la pământ ?
Ori, trupușorul meu
- 55 Ție ți-o fi greu ?
Calul răspundea
Ș'astfel îi spunea :
— Of ! Stăpâne-al meu
Nu-ți mai paie rău
- 60 Căci am poticnat
Și te-am deșteptat.
Că mie nu-mi pasă
Și nici nu m'apasă
Nici șeaua
- 65 Nici zaua
Nici dalbe plocate
M'atârnă la spate
Nici scări de argint
Mă bagă'n pământ.
- 70 Dar mi-e mie greu
Trupușorul tău

- Că e neînsurat
Și necununat
Trup fără de păcat
75 La femeii nedat.
C'aicez se chiamă
Potecuță strâmtă
Strâmtă și'nboltită
Pe sus tăvănilă
80 Pe jos pardosită
Cu sârmă'ngrădită
De tine neștiută
La lină fântână
Cu apă puțină
85 Unde se adună
Patru zeci și cinci
Tot voinici scliviți
Incălțați cu-opinci
Rași la față
90 Grași la ceafă
Cum mustățile prelungi
Lăsate'n varvaric
Cum stă bine la voinic.
Mai marele este
95 Ianoș Ungureanul
Incinge barba cu brâu
Mustățile le'noada de gât
Și le lasă'n varvaric
Cum stă bine la voinic.
100 Face nodul cât pumnul
Să sperie'ndrum românul.
Dară Miul d'auzia
Foarte rău se supăra
Mâna'n brâu că o băga
105 D-un cobuz el că scotea
D'un cobuz de os
Mult zice frumos
Coardele de sârmă
Mult cântă de milă
110 Călușul de fag
Mult cântă cu drag.

- Arcușul de soc
Mult cântă cu foc
Și mai bate-mi, bate
115 C'ă pană de pește
Codrii ispitește
In freamăt vuește
Codrii Herței
Ș-ai Mangaliei
120 Ș-ai Suvelnicii
Ș-ai Codalicii
Dar el când cânta,
Pe el, l-auzia
Ianoș Ungurăanul
125 Hoțul bătrânul
El când auzia
In picioare săria
La voinici striga ;
— Voi, voinicilor
130 Harancinilor
Și-ai mei fraților,
Ce stați și dormiți
Și voi n'auziți
Un ramăt de voinic
135 D-un nechez de murg
D'un glas de cobuz
Trei să v'alegeți
Care din voi vreți
Mari în corp
140 Rași la față
Groși la ceafă
Cu mustața'n varvaric
Cum stă bine la voinic.
Lăncile luați
145 Calea mi-apucați
Răvășel de zori
Glas de cântători
De-o fi vreun om beat
De femei stricat.
150 D-o palmă să-i dați
Calul să-i luați

- Drumul să-i lăsați
D'o fi vreun pribegit
P'aici rătăcit
155 Câte-un pumn să-i dați
Drumul să-i arătați
Prin cel aluniș
Prin cel cărpiniș
Drum de-a curmeziș
160 Iar, de-o fi vreun viteaz
Cu flori pe obraz
Calul să-i luați
Pe el, să mi-l legați
Și să mi-l aduceți
165 Cu el să-mi vorbesc
Viteaz
Cu viteaz.
Aste mâini armate
Cu sârmă legate
170 Din străinătate
N'au cu cin'să bate.
Voinici auziau
Trei se alegeau
Și se înarmau
175 Lăncile luau
Calea că-mi țineau
Răvărsat de zori
Glas de cântători
Nu era om beat
180 De femei stricat
Nici vreun pribegit
P-acolo rătăcit.
Dar cine era ?
Miul Sgłobiul
185 Cela copilul
Ce-i place vinul
Mai mult rachiul.
Păunaș de codru
Bașmarghiol de codru
190 El, unde-i vedea
Pe ei că-i certa

- Din gură-i mustra :
— Voi, voinicilor
Haraminilor
195 Cine v'a mânat
Capul v'a mâncat
Miul se necăjia
Vreo doi că tăia
Unul că-l lăsa
200 Călăuză-l lua
La Ianoș îl ducea
Ianoș de-l vedea
Din gură-i striga :
— Ah !... Miule
205 Copilule
Scurte sunt zilele tale
Grele's păcatele mele
Aste mâini armate
Cu sârmă legate
210 Din străinătate
N'au cu cin'se bate.
Vrei în luptă să ne luptăm
Ori în săbii să ne tăiăm ?
Dară Miul răspundea
215 Și grăind așa zicea :
— Ah !... Ianoșe
Ianoșe
Lasă sabia drăcească.
Hai la luptă voinicească
220 Hai la luptă că e dreaptă
Și de Dumnezeu lăsată.
Dar noi, măre, ce să facem ?
Să facem rămășag mare
Pe pâine, pe sare
225 Și pe sfântul Soare
Și pe săbioare
Că tu de m-oiu trânti
Oștirea ta să nu saie
Capul meu ca să mi-l taie.
230 Ianoș d-auzia
Voinic se știa

- El că mi-și jura
Pe pâine, pe sare
Și pe săbioare
235 Și pe sfântul Soare
Și la luptă se luau
Dar ceata că mi-i privea
Fuse soarele coala,
Fuse lupta cam așa.
240 Fuse soarele amiază
Lupta fuse cu necaz.
Fuse soarele'n chindie,
Lupta le fu cu mânia.
Dar când fuse mai pe seară
245 Să vezi rău, ce se'ntâmplară!
Că Ianoș se necăjea
Pe Miul că-l aducea
Până'n genunchiu îl îngropa
Iar Miul nu mai răbda
250 Mâna dreaptă c'o'ntindea
După ceafă-l apuca
Și pe Ianoș îl trântea
Până'n gât că-l îngropa
Săbioara c-o trăgea
255 Frumos capul că-l tăia
In sulită îl înfigea
La voinici că-l arăta
Și din gură le zicea :
— Voi, voinicilor
260 Harancinilor
Ai mei fraților
Așterneți ipingelele
Să vă plătesc lefurile
Dar cine o fi voinic
265 Și cu degetul mic
Armele mi-o ridica
Sus pe cal mi le-o pune
Mai mare l-oiu face
De vreo cârmuire
270 De vreo stăpânire
Aproape de mine.

- Toți se rânduiau
Nimeni nu puteau.
Pe urma tuturor
275 Vine un negru Codragiu
 Incălțat
 Inhortopat
 Nojița
 Și laița
280 Gaura
 Și coștanda
 Și în cap tichie verde
 Iar la moțul tichiei
 E o piatră nestimată
285 Ce plătește lumea toată.
 Acela armele'ncărca
 Cu degetul mic le ridica
 Și pe cal că le punea.
 Slujba c'o îndeplinea
290 Dară Miul de-l vedea,
 Frumos că se'nveselea
 Cine e nu-l cunoștea
 La o parte că-l trăgea
 Frumoasă masă întindea
295 Cu dânsul bea și mânca.
 Cheful deplin și-l făcea
 Dar când fu despre beție
 Despre dalba veselie
 Miul aminte-și aducea
300 Mâna'n buzunar băga
 Niște hârtii că scotea
 Și iscălite erau
 Hrisoave că le zicea.
 Miul în grabă le citea
305 După ce le isprăvea,
 Bine seama că lua
 La Condragiu se uita
 Frățiori buni se găseau
 Și de mamă și de tată.
310 Să vezi... sânge amesteca
 Și cu toții că-mi pleca

La teiul plecat,
La muntele'nalt,
La dealul săpat,
315 La stana de piatră,
Cetele-l așteaptă.
Cete de voinici
Duși dela părinți
De când erau mici
320 La codru'n potici.

Dela Gheorghe Rădoi - Lucăcești - Bacău.

Ghimiș din Cărpiniș

- Frunză verde de sporis
Aferim !... Bravo, Ghimiș
Ba că bine-mi folosiși
Toată vara'n cărpiniș.
- 5 Cât fuse iarna de mare,
Cu vânăta la coșare,
Cu pistoale'n pardoseală
Și le dă cu scliviseală,
Să nu prinză rugineală..
- 10 Cu untură de găină
La zor, să n'aibă pricină.
Le ungea cu undelemn
Să bată bine la semn.
Dar Ghimiș ce mi-și făcea ?
- 15 Pe vânăta'ncăleca
Puținel că mi-s plimba
Până mi-o înfierbânta
Spuma cu mâna lua
Frumușel că mi-o'nșela
- 20 Cu șeaua moldovenească
Care nu e'n țara asta.
Iar scările din turnuri
Și chinga numai fluturi.
Dar pofilul dela coadă
- 25 Avea o piatră nestemată,
Ce plătește-o țară toată.
Cu căpăstrul de bumbac
Numai mărgele'mbrăcat.
Cum îi șade bine'n cap.
- 30 Puținel că mi-o plimba

- C'un popovnic se'ntâlnea,
Dar popovnicu-i zicea :
— Ghimişane, dumneata
N'ai un om în ceata ta
35 Să-mi sară săritoarea.
Săritoarea ce-mi era ?
 Şapte buţi
 Şapte focuri
 Şapte focuri
40 Şapte hopuri
 Şapte buţi alăturate
Dar Ghimuş că-mi răspundea :
— Popovnice, dumneata
N'am un om în ceata mea
45 Să-ţi sară săritoarea,
Decât singur mâna mea
Călare pe vânăta.
Dar o să-mi plăteşti `plata.
Dar popovnicul zicea :
50 Pentru vitejia ta
Şapte pungi de bani ţi-oiu da.
Dar Ghimuş unde auzia
Pe vânăta încăleca
Săritoarea c'o sărea
55 Dar, dincolq când sărea
Chinguliţa că-i plesnea
Pe vânăta c'o spetea
Dar Ghimuş că lăcrăma
Dela inimă ofta
60 Cu palmele se bătea
Şi amarnic se jelea
Şi plângând aşa zicea :
— Sărăcuţ de maica mea !
Că spetii pe vânăta !
65 Cât era vânăta iapă
Ea plătea o ţară toată !
Dar Ghimiş bătut de cap,
De femei nefermecat,
Nici de vinuri nestricat,
70 Numai în gând se gândea

- Multe nuele tăia
La un drum mare eșea
D'o falangă ridica.
Care pe drum că trecea,
75 Numai trei bete-i trăgea.
De cal bun îl întreba
Tot așa ca vânăta.
Pe urma tuturorora,
Tare-mi vine și-mi sosește
80 Să vezi, verș, un turc ciocat
Să vezi, cu cai de olac,
Ăla era al lui cumnat.
Dar turcul când îl vedea
Pistol dela brâu scotea
85 Și'n Ghimuș că-l îndrepta.
Dar Ghimuș ce cuvânta ?
— legea turc ciocat
Te plimbi pe cai de olac,
Dar noi ca niște vestiți
90 Ne plimbăm pe cai spețiți.
Turcului frică-i era,
Pistolașul l'întindea
Drept în Ghimiș că-l punea
Dar Ghimuș ce cuvânta ?
95 — legea turc ciocat
Să nu dai tu pistolul
Că te-oiu călca cu piciorul
De-oiu duce în lume dorul.
Turcul pușca c'o lua
100 Și'n Ghimiș c'o îndrepta.
Dar Ghimiș ce cuvânta ?
Să nu dai tu cu pușca
Că te-oiu călca cu cisma
De n'oiu mai vedea lumea.
105 Apoi, pe turc îl înhăța
La tălpi trei ciomege-i da.
De cal bun îl întreba.
O palmă că-i mai trăgea
Dela el nimic n'afla,
110 Drumul p'acilea că-i da.

- Iar pe urma acestuia,
Iată-mi vine și-i sosește
Să vezi, vere, un cerșetor.
Mâna pe el că punea
- 115 La butugă'l așeza
Numai trei bețe că-i da
De cal bun că-l întreba.
Dar cerșetorul zicea :
— Aoleo, neică, Ghimiș
- 120 Geaba mă bați, mă căsnești
Dă surda mă chinuești,
C'astă vară ce-a trecut
Eu am fost după cerșit
Și eu, Ghimiș, mi-am văzut
- 125 Nu departe... ici... colea
La derviș, la Craiova,
D'uñ cal negru ca corbul
Și iute ca focul
De nu-l prinde locul.
- 130 Când i-oiu vedea umbletul
Poți să-ți dai și sufletul.
Dar Ghimiș unde-auzia
Hârtie albă scria.
Dar nu-mi scrie cu cerneală
- 135 Că este prea multă'n țară,
Ci mi-o scrie cu argint,
Ce nu s'a mai pomenit.
La trei colțuri foc îi da
In mâna cerșetorului o da
- 140 Lui derviș c'o trimetea
Cerșetorul scrisoarea da.
Dervișul c'o primea
Dervișul plicul rupea
Și scrisoarea o citea.
Dar în scrisoare ce zicea ?
- 145 — Eu, Ghimiș din Cărpiniș
Ascultă, dumneata Derviș,
Dacă calul nu mi-oiu da,
Loc pe lume n-oiu avea,
- 150 Că nu scapi din mâna mea.

- Dervișul când o citea,
Lacrimile îl podidea.
Slugulița și-o chema
Și din gură-l întreba,
155 — D'albă slugulița mea
Să-i dăm noi calul, ori ba ?
Ori să fugim în Ardeal
Ca să scăpăm cu acest cal ?...
Dar slugulița îi spunea :
160 — Ah ! stăpâne !
Ah ! stăpâne !
Ai să-i dăm calul la dracul
De-om trăi, om face altul.
Nu știi că Ghimiș e dracul ?
165 Că e ușa lui Topală,
Care dă veste prin țară
Și ca mâine ne omoară ?
Dar Derviș ce auzia
La rândaș că poruncia
170 Călușelul că-l scotea,
Infrânat
Și înșelat,
Cum e bun de'ncălecat.
Cu căpăstru de bumbac,
175 Cum e lui Ghimiș pe plac.
Și ciolatarul mohorît,
Cu cinci litri de argint
Cum era obișnuit,
În mâna cerșetorului îl da
180 Cerșetorul că-l lua
Lui Ghimiș că-l aducea.
Și Ghimiș îl încăleca,
Pușinel îl înfierbânta
Tot o spumă că-l făcea.
185 Spuma cu mâna o lua,
Apoi din gură grăia :
— Sărăcuț de maica mea,
Tot nu e ca vânăta,
Mult mi-a secat inima.
190 Când era vânăta iapă

- Ea plătea o țară toată.
Atâta vorbă vorbea,
Ghimiș trecea Dunărea.
La soru-sa Lixandra.
195 Cu brodeală mi-o brodea !
Tocmai la masă mânca,
Că ea singură era,
Bărbatul ei că lipse-
In slujbă la Impărat era.
200 Soru-sa dacă-l vedea,
Cu vorbe bune îl primea.
— Aoleo, nene Ghimuș,
Bine, nene, tu făcuși
Pe la noi de mai veniși,
205 Dar tot mai bine făceai,
La noi de nu mai veneai.
Ca să vezi.. al meu bărbat
Și, însuși al tău cumnat,
Pe tine s'a lăudat
210 Pentru palma ce i-ai dat
Și l-ai făcut turc ciocat
El, pe el, că s'a jurat,
Ca să mi te dea legat,
Înainte la Impărat.
215 Dar Ghimiș de auzia
Foarte rău se necăjea
Cu picioru 'n tavan da
Și pe ceriu că se jura :
—Să nu-mi ajute Precista
220 Și sfânta Duminica
Și ce zi o fi mai rea
Pe el de nu l-oiu tăia
Și mi l-oiu face parcea
Și-oiu pleca cu el prin sat,
225 Să strig „carne de cumnat“.
Dar soru-sa când auzia
Precum îi știa seama,
Că nu-i rămâne vorba,
Loc la masă că-i făcea.
230 Și-i da vin, și-i da rachiu

- Și bucate din destul.
Bea Ghimiș nu se 'mbăta.
După ce se sătura,
Coate pe masă puneă,
235 Falca 'n palme sprijinea,
Puțin somnul că-l lua.
Dar soru-sa ce-mi făcea?
Pe cum îi știa seama,
Că nu-î rămâne vorba,
240 De el că s'alătura,
Pistoalele i le lua
Și 'n pământ le slobozia.
Cu cenușe le umplea,
Capsul cărbune-i puneă.
245 Săbioara că-i trăgea
La tăietor se ducea,
Cu toporul o ciocănea,
Numai lama c'o lăsa.
Unde ținea cu mâna
250 Și 'n teacă i-o anina.
Apoi afară eșea
Și veriga i-o puneă
Și veste la turci că da.
Veneau, nu numai veneau,
255 Ca frunza,
Și ca iarba,
De nu le mai dai seama.
Dar soru-sa ce-mi făcea?
Peste el năvală-mi da,
260 Și turcii 'l înconșura.
Dar soru-sa îi striga :
— Frunză verde usturoiu,
Poftim Ghimiș, la războiu,
Dacă-ai poftit pe la noi.
265 Dar Ghimiș se deștepta,
Mâna pe pistol puneă,
Când de trăgăciu că trăgea,
Pistolul foc nu lua,
Din cenușă nu e foc,
270 Sabie nu e deloc.

- Dar Ghimiş amar ofta
Şi din gură aşa-mi zicea :
— Sărăcuţ de maica mea !
Mi s'a scurtat vieaţa.
- 275 Mi-a scurtat-o soru-mea.
Dar Ghimiş bătut de cap,
De femei nefermecat
Şi de vinuri nestricat,
De-o cismă se descălţa,
- 280 De mijloc se cocoşea,
Şi prin turci mi se rotea.
Patru zeci mii omora,
Opt zeci mii îi fugărea.
Şi dădea şi tot dădea,
- 285 Până cisma se rupea,
Cădea turcii ca ploaia
Şi nu se mai isprăvea.
Dacă cisma se rupea,
Nu avea cu ce mai da.
- 290 Turcii că-l înconjura.
Mi-l prindeau
Şi mi-l legau
Cu curele verzi de vacă,
Cum este 'n legea turcească.
- 295 Şi pe el unde-l ducea ?
Să vezi la... târgul d'afară
Să vezi la spânzurătoare !
Ş'acolo turcii 'l spânzurară
Şi de Ghimiş se scăpară.
- 300 Cine-l vedea spânzurat,
Zicea că e încălecat.
Foaie verde de sporiş
Zac haiducii 'n Cărpiniş
Tot de groaza lui Ghimiş.
- 305 De mai trăia Ghimiş o vară
Nu mai vedeai turci prin ţară.
De mai trăia un an ori doi
Scăpa ţara din nevoi.

Ghimiş Baba Ghimiş

(Variantă)

- Aluniş
Prin cărpiniş
Stau păgânii toţi pitiş
Tot de frica lui Ghimiş
5 Lui Ghimiş
 Baba Ghimiş
Mi-e Ghimişul mititel
Se teme Giurgiul de el.
Frunză verde ş-o lalea
10 De-o ispită că-mi venea
Şi ispita ce-mi spunea ?
— Care, şapte poşte de pământ o sări,
Şapte pungi de bani o dobândi ?
Boeri mari că se strângeau
15 Tot la divan că mergeau
Pe toată lumea'n cercau.
Şi nimenea nu puteau.
Frunză verde d-o lalea,
D-ale Ghimiş ce-mi făcea ?
20 El la vânăta mergea,
Cât era iarna, de mare,
Cu vânăta la coşare
Pricepea de primăvară
Dete pe vânăta afară.
25 Cu pistoale'n pardoseală
— Cu săbij, cu iatagane,
Sunt băgaţi din primăvară,
Băgaţi din Vinerea mare.
El la vânăta merge,

- 30 Și pe vânăta 'ntreba :
 — Fă, vânăta, dumneata,
 Mai poți tu la bătrânețe,
 Cum puteai la tinerețe ?
 Dar vânăta asculta
- 35 Și grăind așa zicea :
 — O, stăpâne, dumneata,
 Mai mult la batrânețe,
 De cum puteam la tinerețe.
 Atunci vâna mi-era ca fierul
- 40 Acum e ca oțelul.
 Subțirică, subțirea
 Cum nu-i place altuia
 Dau goană ca nebuna.
 Nu mă prinde pământul
- 45 Mă întrec chiar cu vântul. .
 Foaie verde ș-o lalea,
 Pe vânăta'ncăleca,
 Și la ispită-mi mergea.
 Mâna'n buzunar baga,
- 50 Un bicișor că scotea,
 Și pe vânăta atingea,
 Șapte poște că-mi sarea.
 Ce folos dacă sărea,
 Că pe vânăta spetia !
- 55 Frunză verde ș-o lalea,
 Dale Ghimiș ce-mi făcea ?
 La un aluniș mergea,
 Acolo, că mi-o lega.
 Foaie verde ș-o lalea,
- 60 Mâinile în sân că băga,
 Și ca un nebun plângea.
 Dacă vedea și vedea
 Ochii pe drum ș-arunca
 Și vedea pe-un moțârcan
- 65 Călare p-un dobrogean.
 Venea'n buSTRU'n fuga mare.
 Und-l vede Ghimiș moare.
 La tocmeală se luau,
 Șapte pungi de bani cereau

- 70 Și Ghimiș că i le da.
Frunză verde ș-o lalea,
Ghimiș ici, Ghimiș colea,
Ghimiș trecu Dunărea,
La soru-sa, Luxandra,
- 75 Și-acolo când ajungea,
De-o bună ziua îi da.
— Bună-zuua, soru-mea.
— Mulțumesc la dumneata.
 Rău făcuși
- 80 De mai veniși.
Cumnată-tău s'a lăudat
Pentr-o palmă ce i-ai dat,
Să te dea la Turci legat.
Ghimiș nimic riu zicea.
- 85 Năvală'n casă intra,
De arme se descingea
Și prin cue le-așeza.
Dar mă-sa ce mi-ți făcea ?
Apă'ntr'o oală turna
- 90 Și la foc că mi-o pânea
Și armele le umplea.
Apoi fuga la Turci da.
Și pe Turci că mi-i vestea.
Și Turcii că mi-ș venea
- 95 Ca frunza și ca iarba,
De nu le mai dai seama
Și casele'nconjurau.
Dară Turcii ce-mi ziceau ?
— D'ale' Ghimiș, dumneata,
- 100 Dac-ai poruncit la noi,
Eși afară la război..
Dar Ghimiș ce mi-și făcea ?
Verde foaie ș-o lalea,
Din somn că se deștepta,
- 105 Mâna pe armă pune
Și începea a trăgea
Niciuna foc nu lua.
Verde foaie ș-o lalea,
Dacă vedea și vedea,

- 110 Cisma din picior scotea,
D'asvârlita că mi-i da,
Şapte mii că doboră.
Dar Ghimiş cel mai mic
Ăl mai mic e mai priceput.
- 115 Mâna p-un maiu că puneă,
D'asvârlita că dădea
Nouă mii că turbura
Şi pe Turci că-i curăţa.
Dar Ghimiş ce mi-şi făcea ?
- 120 Cinci zile că s'îmbăta.
Mare masă că puneă
Şi pe mă-sa c'o poftă
Şi la masă-o aşeza.
Ține, mamă, vin de bea,
- 125 Dela mânuşiţa mea.
Că de azi în colea.
Ori oiu bea,
Ori n'oiu mai bea,
- 130 Singurel mi-o judeca,
Din paloş mi-o ciocârtei
De mine s'o pomeni
In veci să se pomenească
La boieri că dumneavoastră.

Dela Alexandru Petrican - Pietroşiţa - Dâmboviţa.

Robii și Tătarii

- Pe podul de piatră,
Trec Tătarii ceată,
O fată ș-o nevestă
Ș-un drăguț voinic
5 A fetei ibovnic.
Mergea ce mergea
Femeea-mi zicea :
— Tătăraș bătrân
Lasă-mă de mână,
10 Să mă duc în urmă,
Că eu mi-am lăsat
Pruncul nescăldat
Și nelegănat.
Tătaru-i zicea :
15 — Aide, bre, 'nainte,
Nu lungi cuvinte.
Ploaia o ploua
Și ți l'o scălda.
Omățul o cădea
20 Și ți l'o ungea.
Vântul o bătea
Și l'o legăna...
Mergea, ce mergea,
Fata că-i zicea :
25 — Tătăruș bătrân,
Lasă-mă de mână,
Să mă'ntorc în urmă,
Că eu mi-am lăsat
Cusătura'n pat.
30 Oglinda'n perete,
Cu mătase verde,

- Oglinda'n fereastră
Cu mătase-albastră.
Tătarul zicea :
- 35 — Aide, bre 'nainte,
Nu lungi cuvinte.
Mă-ta și le-o strânge
Pe tine te-o plânge,
Cu lacrimi de sânge.
- 40 Băiatu-i zicea :
— Tătăruș bătrân,
Lasă-mă de mână
Să mă duc în urmă.
Că eu mi-am lăsat
- 45 Flueraș în gard.
Secerică'n snop,
Coasa lângă plop,
Tătarul zicea :
— Aide, bre, 'nainte
- 50 Nu lungi cuvinte,
Tată-tău ți le-o strânge,
Pe tine te-o plânge.
Cu lacrimi de sânge.

Dela Constantin Olteanu— Comana-Roman.

Cei doi Veri

- Frunză verde a bobului,
In inima câmpului,
La puțul porumbului,
Sub aripa cerului,
5 Mi-este o mică moviliță
Iar sub cea moviliță,
Mi-este o mică căscioară.
Iar sub mica de căscioară
Mi-este o mică pivnicioară.
10 Să vezi cu cincizeci de uși
Și cu o sută de buți.
Sunt tot buți încercuite,
Cu o sută vedre umplute,
Oare, vere și mai trece,
15 Mi-e de o sută unsprezece
Mi-este cât'o zăcătoare
De umblă'n ea în picioare.
In gârliciul pivniții
Cam la fundul buții.
20 Bea mi-și, vere, doi voinici.
Sunt călări pe doi cai murgî,
Iar caii sunt munteni,
Și voinici's verișori,
25 Născuți din două surori,
Parcă sunt doi frățiori.
Dar când fu despre beție,
Despre dalba veselie,
Grăi vărul cel mai mic
30 Către vărul cel mai mare :
— Măi, vere, vericule,

- Eu tot am stat, să te'ntreb,
Cu ce hrană te hrănești ?
Ce meserie'nvârtești ?
35 De chelciug nu isprăvești ?
Hainele nu-ți ponosești ?
Din cârciumă nu lipsești ?
Vărul îl mare, unde-auzia,
Foarte rău se supăra,
40 Palma biciu că mi-o făcea :
Isbitura cum îl isbea,
Trei ceasuri mort că ședea,
Prea târziu se deștepta.
Vărul îl mare-î spunea :
45 — Măi, vere, vericule,
Nu îți pare rău de lume
Că ți-am tras o palmă bună
S'o ai pentru'nvățătură.
Ce se face la trezie
50 Nu se'ntreabă la beție.
Fiindcă stătuși de mă'ntrebași
Eu cu dreptul spuneți-ași
Cu ce hrană mă hrănesc,
Din cârciumă nu lipsesc
55 Hainele nu ponosesc,
Pe chelciug nu isprăvesc.
Am o mică săbioară
Incinsă pe sub bărbîșoară,
O țiiu ca pe-un frățior.
60 Mai am un mic băltăcel
E atârnat de șoldișel,
Il țiiu ca pe-un frățior.
Noaptea izbesc tufele,
Pe la prânz colnicele,
65 Pe seară'ntâlnesc babele,
Le desleg nodurile
Și le iau paralele.
Iar de'ntâlnesc vreun ciocoiu
Il jupoiu ca și pe oi.
70 Iau banii cu chivăra
Și mă'ntrețin cu ceata mea...

- Atâta vorbă aveau,
Ei pe cai încălecau
Amândoi pe cai plecau.
Unul cea
75 Altul aisa.
Vărul mare ce-mi făcea ?
Nici mai mult că nu mergea,
Sta în loc și poposea,
Pe marginea codrului,
80 Pe negara câmpului.
Jos de pe murgul se da,
Șeaua depe el lua,
Frumușel că-l priponea
85 Ebâncile le-așternea,
Șeaua căpătâi punea,
Și puținel c'adormea.
Cam târziu se deștepta.
Vede murgul că-i lipsea :
90 — Oare ce-o mai fi și asta ?
Că eu tare-am adormit,
În somn n'am auzit
Nici mugind,
Nici strigând
95 Nici pe murgul meu rozând,
Nici iarbă verde păscând.
Dac'ar fi de lup mâncat,
Aș găsi priponul sângerat,
Dar de-o fi de el scăpat,
100 Ași găsi priponul deslânat.
S'a dus de und'l'am luat.
D'o fi priponul tăiat,
Apoi e de fur furat,
Priponul că mi-l trăgea
105 La pripon că se uita.
Nu era de lup mâncat,
Ca să fie sângerat
Ci era de fur furat.
N'a fost de el deslânat,
110 Să se ducă de und'l-a luat.
Tot de fur a fost furat.

- Dar nici eu nu-s păgubaș
D-oiu umbla prin țara asta
Ș'o scăpa din mîna mea.
- 115 Nici aici, nici în cetate.
Nici în gaură de șarpe.
Nici în pîntece de maică.
De-o vrea maica Precista,
Mi l-o da în mîna mea...
- 120 Atîta vorbă zicea...
Șeaua că mi-o ridica,
Cu ebîncile-o strîngea
Cu priponul că le lega.
Între spete-o arunca,
- 125 După murgul se lua.
Pe drum întins că mergea.
Pe negara câmpului,
Pe marginea codrului,
Tot pe urma murgului,
- 130 În drîptul hotarului,
Găsi urma murgului.
Duce urma murgului,
Cu coada baltagului,
Pîn'n malul Prutului.
- 135 Iar în malul Prutului,
Pierdu urma murgului,
Frunză verde mărgărint,
Prutul mare a venit,
Și urma s'a potmolit.
- 140 Pentru aia s'a pierdut.
Dar voinicul ce-mi făcea ?
La Dumnezeu se ruga,
Cruce cu dreapta-și făcea.
Dumnezeu în gând îi da,
- 145 Multă papură tăia.
Făcea papura luntrișoară
Și paloșul vâslișoară.
Pe papură să punea,
Și cu paloșul vâslea,
- 150 Dincolo Prutul trecea.
Dincolo pe nisipul Prutului

- Găsi urma murgului
Pe negara câmpului.
Până'n verde poeniță
155 Sub o mică moviliță.
Găsi pe fur adormit
Și cu murgul priponit.
Dar voinicul, unde-l vedea,
Să-l deștepte'n grabă, ori ba ?
160 Și numa' în gând se gândea :
— Cată... mămă-sa
Să mi-l taiu eu adormit.
Nu știe de ce-a murit.
Nu cunoaște ce-a greșit.
165 Ia să-l scol ca p-un voinic.
Odată cu palma da,
Și furul se spăimânta.
Drept în picioare sărea.
Voinicul că-l judeca.
170 — Bată-te legea de fur,
Tu ești fur, și eu sunt fur,
Tot un fel de meșteșug.
Să te'nvăț eu cum se fură :
De găsești om cu patru boi :
175 Ia tu doi
 Și lasă-i doi.
Să-și târească roatele
Să nu-l plouă ploile
Să nu-l bată vânturile,
180 Că tu-i tragi păcatele.
De găsești om adormit,
Și cu murgul priponit,
Pe departe s'ocolești
Că'ntr-altă parte dobândești,
185 Iar tu, vere, să nu-l lași,
Cum pe mine m'ai lăsat,
Să vezi cu calea'n picioare
Ostenit și mort de foame
Uite șeadă pe spinare.
190 Atâta vorbă avea,
Din gură mi-l judeca

- Din paloș mi-l ciocârtea
Până când că răposea,
Iar după ce răposa,
195 S'apuca de-l scotocea
Iar la dânsul ce găsea ?
Vreo șase zeci de chimiori
Înșesați de gălbiori.
De dânsul nu se'ndura
200 Dacă suma ridica,
Sicriu frumos ă-i făcea,
Bine că-l înmormânta,
In biserica domnească.
Boeri, să se pomenească
205 Și la cruci de voinici
Și la boeri de aici.
Iar eu mă'nchinai cu cântecul.
Ca și mielul cu câmpul
Și ca lupul cu crângul,
210 Când pușcașul înnemerești
Scoate blana și plătești.

Dela Niculae Buni - Ghiteasca - Olt.

Burileanu

- Frunză verde 'ismă creață,
Când fu Joi de dimineață,
Lui Burileanu-i cădea greață,
Că greața de dimineață
- 5 E scurtare de viață.
Frunză verde micșunea,
Iar Burileanu ce-mi făcea ?
De dimineață se scula,
Pe ochi negri se spăla,
- 10 Chica neagră-și pieptăna,
La cocoană-mi poruncia :
— Scoală-te, fă-mi o cafea,
Să mi se ducă greața...
Iar cocoana ce-mi făcea ?
- 15 O cafeluță că-i făcea,
Mai rău greața-i că venea.
Și din gură el zicea :
— Ia, mai fă-mi, dragă-o cafea,
Să mi se curețe greața.
- 20 Că vezi coala 'n vale 'n Vârș,
Am puținel fân de strâns.
Mi-a 'nflorit orașnița
I se scutură floarea,
Rău îmi seacă inima.
- 25 Iar cocoana că-i zicea :
— Burilene, dumneata
N'ai la Vârș ce căuta,
C'o fi Bârcă catina
Și ți-o scurta viața.
- 30 Astăzi este sârboătoare.

- Are taica de-o prânzare.
Noi să mergem, Burilene,
Ce bucate-o fi mai bune,
Dumitale ți le-oîu pune.
- 35 Ce vinișor o fi mai dulce,
Dumitale ți l-oîu aduce.
C-aseară dela o vreme,
Visai niște visuri rele.
Poate o fi zilele tele.
- 40 Visai pușculița ta
Ședea 'n cui fără vergea.
Cremene n'avea la ea.
Poate o fi vieața ta.
Visai pistoalele tele
- 45 Ședea 'n cui făr' de oșele
Cremene n'avea la ele.
Poate o fi zilele tele.
Iar Burileanu c'o auzia,
Odată, că mi-și sărea,
- 50 Unde-o palmă că-i trântea,
Dinți mărunți că-i revârsa
Sângele o podidea.
Iar cocoana că-i zicea :
— Burilene, dumneata,
- 55 Astă palmă ce mi-ai dat,
Să-ți fie, frate, 'de cap.
Să fii de pușcă 'npușcat
Și de cușite tăiat.
Frunză verde ș-o lălea
- 60 Iar Burileanu ce-mi făcea ?
La slugă că-mi poruncea,
Șeaua pe cal că-i puneă ;
Dar, unde că se ducea ?
Până aci la mare saț,
- 65 La cîstitul pîrcălab,
Pîrcălabul că-l vedea
Și din gură așa-i zicea :
— Burileanu, dumneata,
Eu ți-am știut durerea.
- 70 El, frate, că-mi poruncia :

- Dela mic pân' la bătrân,
Toți cu furcile la fân.
Dela mic și pân' la mare,
Cu coasele la spinare.
75 Și la Vârș că-i trimetea,
Să-i cosească fâneța.
Iar Burileanu ce-mi făcea ?
La Biserică mergea.
S'asculte pe moș popa
80 Cum citea cazania
Și sfânta liturghia.
Iar Burileanu ce-mi făcea ?
Văzând că cam zăbovia,
La moș popa se ducea
85 Și din gură că-i zicea :
— Iute, popo, cu slujba
Că mi-a 'ntârziat claca
A 'nflorit orașnița.
I se scutură floarea
90 Rău mă doare inima !
Iar popa, că-i zicea :
— Burilene, dumneata,
N'ai nimic cu slujba mea,
Inchină-te pe la icoane,
95 Și caută-ți tu de cale.
Iar Burileanu ce-mi făcea ?
Se 'nchina,
Nu se 'nchina,
Coconița o săruta
100 El pe cal încăleca,
La Vârș, la fân că pleca.
Și la Vârș că-mi ajungea
Lumea din gură-i zicea :
— Burilene, dumneata
105 Adu o saca cu apă
Să-ți cosim fânul îndată.
Iar Burileanu ce-mi făcea ?
De sgârcit ce mi-și era,
Bota la spinare lua
110 Și la fântână-mi pleca.

- Când ochi negri ș'arunca
Sub cel măr mare, 'nflorit
Șeade Bârcă răbolit,
De șapte poteri gonit.
115 Iar Burileanu că-l vedea
Și din gură că-i zicea :
— Ale, Bârcă, dumneata,
Ce îmi calci fânețele
Și îmi turburi apele
120 Ți s'au scurtat zilele.
Bârcă de-l vedea așa
Din guriță că-i zicea :
— Burilene, dumneata
Să nu dai tu cu flinta,
125 C'aseară, trecui călare,
Drept prin satul dumitale,
Cerui ouă cu parale,
Să nu-ți fac vre-o supărare.
Iar Burileanu ce-mi făcea ?
130 Mâna pe flintă-mi pune
Și 'n Bârcă că mi-o îndrepta.
Iară Bârcă că-i zicea :
— Burilene, dumneata
Să nu dai cu flinta ta,
135 C'am să te calc cu cisma
Pân' ți-o eși pipota.
Iar Burileanu ce-mi făcea ?
De trei ori o cațănea,
Foc pustia nu lua.
140 Flinta 'n pământ c'o trântea
Și din gură că-mi zicea :
— Na, mâncate-ar pustia,
Că mi-ai scurtat vieța.
Apoi, măre, ce-mi făcea ?
145 Mâna la cismă băga,
Un pistolaș că scotea
Și în Bârcă-l îndrepta.
Dară Bârcă că-i zicea :
— Burileanu, dumneata
150 Nu da cu pistolul 'n mine,

- C'o să fie, vai de tine!...
Am să te calc cu piciorul,
Pân' ți-o eși mățișorul.
Dar Burileanu ce-mi făcea?
- 155 De trei ori, pistol încărca
Foc pustiul nu lua
Că n'avea de und' să ia.
Atunci Bârcă se supăra.
Și el, frate, ce-mi făcea?
- 160 Mâna la cismă-mi băga.
Un pistolaș că-mi scotea.
Un pistolaș de argint,
De cinci ani neslobozit.
Pentru Burileanu gătit.
- 165 Și în el că-l îndrepta
Odată că-l țacănea.
Mațele i le vărsa.
Dar Burileanu ce-mi făcea?
Jos, din picioare cădea
- 170 Mațele și le strângea.
Și la loc că le băga
Și din gură așa-mi zicea:
— Iată, ce fuse asta?
Mă duse păcatele
- 175 De-mi văzui și mațele!!
Dar, un cosaș ce-mi făcea?
La fântână că-mi pleca,
Apă 'n fedeleș să ia.
Pe Burileanu mi-l vedea.
- 180 Stătea să-și dea laștina.
Fuga la cocoană-mi da
Și din gură că i zicea:
— Scoală, cocoană, nu ședea
Pune caii la răsvan,
- 185 S'aducem pe Burilean.
Iar cocoana d'auzia,
Caii la răzvan puneă,
La Burilean se ducea,
In răzvan că mi-l puneă,

- 190 Și acasă-I aducea
 Și din gură că-i zicea :
 — Las' să-ți fie rău nu așa,
 N'ai ascultat de vorba mea,
 Las' să-ți fie rău nu bine,
195 Nu m'ai ascultat pe mine.
 Iar Burileanu-i zicea :
 Taci, nu mă mai judeca,
 Ci chiamă pe moș popa,
 Să-mi citească molifta.
200 Ca să-mi dau eu laștina
 Să vezi, șa toată lumea !

Dela Grigorie Rusu-Nalp-Vlașca.

Radu Anghel

- Frunză verde a bobilor,
Sus la stâna Grecilor,
La coada potecilor,
La fagul cu frunză deasă
5 Jos, mi-e umbrulița groasă,
Stau haiducii ca în casă
Prin crângile fagului
Stă armele Radului.
La tulpina fagului,
10 Carabina Radului.
Jos, mai jos, la rădăcină
Spală arme de rugină,
Le unge cu untdelemn
Să bată bine la semn.
15 Cu untură de găină
Unde-o da să lovească bine.
Frunză verde ș-o lălea,
N'avea Radu ce lucra.
Carabina ș-o umplea,
20 Intr'un tufan drumu-i da
Crângile pleavă cădea
Carnea pe Radu creștea
Dară, Radu ce-mi făcea ?
Tot prin fagi că se băga
25 Mare masă că pune
Beau băeții se 'mbătau
Tot prin tufe se culcau,
Singur Radu rămânea,
Dară Radu, ce-mi făcea ?
30 Trei degete alătura

- Și 'n gură că le băga
Și 'ncepea a șuera.
Voinicii se adunau,
Ca frunza și ca iarba.
35 Și la rând că îi punea
Câte-o palmă le trăgea,
Câte-un gălbior le da,
Drumul la vale le arăta.
— La copii și la muere,
40 Nu sunteți de mine, vere,
Să striviți poturile
Să câștigați paralele.
Mai bine tot singure!,
De le fac, de nu le fac,
45 Știu bine că tot le trag..
Dară, Radu, ce-mi făcea ?
La drum de vale pleca,
Cu potera se 'ntâlnea.
El cu ea că se lupta
50 Abia câțiva că scăpa.
S'apuca de-i scotocea,
Gălbiori de câștiga
Și la săraci împărția
Să-și cumpere mălai, sare
55 Și la copii de mâncare.

Dela Dan Bălțeanu-Fieni-Dâmbovița

Radu Anghel

(Variantă)

- Frunză verde-a bobilor,
Sus la coada Grecilor,
La coada Potecilor,
La fagul cu frunza deasă
5 Jos, mi-e umbrulița groasă.
Stau voinicii ca în casă
Prin crengile fagului
Stau armele Radului,
La tulpina fagului
10 Carabina Radului,
Jos, mai jos, la rădăcină
Spăla arma de rugină,
Le ungea cu untdelemn
Să bată bine la semn,
15 Cu untură de găină
Unde-o da, să lovească bine.
Frunză verde ș'o lalea
N'avea naiba ce lucra,
Carabina ș'o umplea
20 Drumul în tufănaș că-i da,
Crengile'n pleavă venea,
Carnea pe Radu creștea.
Dară Radu ce-mi făcea?
Tot prin fagi că se băga,
25 Mare masă că puneă,
Beau băeții se 'mbătau
Tot prin tufe se culcau,
Singur Radu rămânea.
Trei degete alătura

- 30 Și'n gură mi le băga
 Și 'ncepea de-a fluera,
 Vecinii că s-aduna
 Ca frunza și ca iarba
 Și la rând că mi-i punea
35 Câte-o palmă le trăgea,
 Câte-un gălbior le da
 Drumul la vale le-arăta :
 — La copii, și la muiere
 Nu sunteți de mine, vere
40 Nu sunteți de haiducie
 Căci voi nu-mi semănați mie,
 Mai bine tot singurel
 De le fac, de nu le fac
 Eu știu bine că le trag,
45 Cu nouă poteri mă bat.

Dela Costache Pușolu, Târgoviște — Dâmbovița.

G o i a

- Frunză verde ș-o granată
Mă ceartă, vere, mă ceartă
Și mă ceartă nevasta,
Dela vin, dela rachiu,
5 Dela dalbele neveste
Că sunt rele făr'de veste ;
Că beau de mă obricesc,
Din cârciumă nu lipsesc.
Am ajuns la datorie
10 Și la mare mișelie
Și la mare sărăcie,
E făcută din beție,
Și mă mir pe cin'să vânz.
Să-mi plătesc datoria
15 Și toată sărăcia.
Am să vânz pe maica-mea,
Dar e lucru cu păcat.
M'a făcut și m'a scăldat.
Multă țâță că mi-a dat.
20 Și mi-e frică de păcat.
Aș vinde pe taic-al meu
Taic-al meu e om bătrân.
Nu poate cosi la fân.
Ș'ași vinde pe frate-meu
25 Frate-meu e negru pârlit
Și mai are-un dinte frânt
Nu-mi dă preț pe el la târg.
Oiu să vânz pe soru-mea.
Pe soru-mea Luxandra
30 Că-i grasă

- Și frumoasă
 Din ochi negri mângâioasă.
 Cu sprânceana neagră trasă
 Cu chipul de jupâneasă
35 Cu ochii de curvă-aleasă..
 Dară Goia ce-mi făcea ?
 La soru-sa se ducea
 Și din gură așa zicea :
 — Dalbă, surioara mea
40 Bagă fața în nălbeață
 Buze mari în rumeneală,
 Sprâncene negre'n cerneală.
 Și ea e
 Dintr'o mie
45 Ș'o mică tilivichie
 Maramă din Țaligrad,
 Cotul șapte galbeni luat
 Poartă hoțul de 'mpărat
 Că eu roabă-oiu să te fac.
50 De datorie să scap..
 Soru-sa că-l asculta
 Frumușel că se gătia
 Băga fața în nălbeală
 Buze mari în rumeneală
55 Sprâncene negre în cerneală
 Lua ie
 Dintr'o mie
 Și mică tilivichie.
 Maramă din Țaligrad,
60 Cotul șapte galbeni luat,
 Poartă hoțul de Impărat.
 Și Goia nu zăbovia,
 Pe Lidvul încăleca
 Și cu soru-sa pleca.
65 Prin sate că se ducea
 Și din gură că-mi striga :
 — Ai la roabă de vânzare,
 Pe galbeni și pe parale,
 C'am ajuns la datorie
70 Și la mare mișelie

- Și la neagră sărăcie.
Cu pârđalnica beție.
Dacă vânz pe soru-mea
Să-mi plătesc datoria
75 Și toată curama
Făcută cu beția
Că vine primăria
Ș'o să-mi ia căldărușa
Rău, ră ceartă nevasta,
80 Dela vin, delă rachiu,
Dela dalbele neveste
Că sunt rele făr'de veste!..
Nimenia nu-l auzia.
Dar pe el cine-l auzia?
85 Numai mititel Sultan
Sultanul Sultanilor
Stăpănu Tătarilor,
Sultanul, unde-l vedea
P-anume „Goia“-i zicea.
90 Și din gură că-i grăia:
— Ascultă, Goia, dumneata.
Ți-este, roaba de vânzare,
Ori ți-e roaba de schimbare?
Să-ți dau una, să-ți dau două
95 Să-ți dau, Goia, pân'la trei...
— Să-mi dai Sultane și șapte
Eu pe roabă nu se poate,
Că nu-mi este de schimbare
Roaba-mi este de vânzare.
100 Pe galbeni și pe parale..
Unde Sultan auzia
Cu cântarul o cântărea
De câți bani ea atârna,
De trei ori mi-o cântăria.
105 De trei ori cu irmilici
Al patruilea cu gentilici,
Al cincilea cu venetici,
Să tot schimbi, să tot mănânci
Și de bir să nu te plângi,
110 Ba nici aminte să-ți aduci.

- Goia banii că primea,
La dăsagi că-i așeza
Și pe Lidvul încăleca
Ș-acasă că mi-și pleca.
- 115 Merse o palmă de loc,
Opri calul la un loc
Și cu gândul se 'ntreba
— Eu vândui pe soru-mea,
Dar nu m-am ertat cu ea.
- 120 N'am sărutat-o și să mă sărute
Dorul meu, să nu-l mai uite.
La Sultân că se ducea
Și din gură așa-i zicea :
— Să vezi, cumnate Sultan,
- 125 Pe soru-mea ți-am vândut-o,
N'am sărutat-o și să mă sărute,
Dorul meu să nu-l mai uite.
Sultanul voie că-i da,
Pe soru-sa c-o săruta.
- 130 Și Goia s'alătura,
Se făcea c'o săruta.
Mâna în colan îi înfigea
Și pe Lidvul c'o arunca.
Fugea Lidvul pe pământ,
- 135 Ști, ca nălucul din vânt.
Dar Tătarii l-au simțit.
Deaproape că-l vedeau
Și după el se luau.
Cum e frunza și iarba
- 140 De nu le mai dai seama.
Dară Lidvul că-mi fugea
Fugea, pân'numai putea.
Dar pe urmă contina
Tătarii s'apropiau
- 145 Dar Goia că mi-l certa
Și din gură că-i zicea :
— Lidvule, căluțul meu,
Frate și-al lui Dumnezeu,
De ce fugi așa de greu ?!
- 150 Că eu pe tine, când te-am luat,

- Te-am luat de cal lăudat,
De unde-oi fugi să scap,
Pe cine-oiu goni să prinz.
Acum, de ce-ai îngenat ?
- 155 Tătarii s'au apropiat.
Poate că nu-ți e pe plac
Cum ești ținut și'nșelat !
Dar calul că răspundea :
— Alei, stăpânașul meu,
- 160 Milui-te-ar Dumnezeu
Nu-ți paie pe mine rău,
Că merg rar, încet și greu.
Nu e vina dela mine
Care te-a 'ntristat pe tine.
- 165 Este vina sorii tale
Că cosița și-a lăsat
Pe mine m'a împiedicat,
D-aia calea-am continuat.
Tătarii s'au apropiat...
- 170 Când seama Goia lua
Intr'adevăr, așa era.
Goia că se apleca,
Cu stânga coada strângea,
Peste mijloc o'ncingea
- 175 Drumul Lidvul își lua,
Ca săgeata se ducea,
Tătarii că rămâneau.
Goia acasă se ducea,
Nevasta supărată era
- 180 Că venise primăria
Și-i luase căldărușa.
Goia la geam că striga
Nevasta nu-i răspundea.
Plângând amar, ea zicea :
- 185 — Vai de ursitoarea mea,
C-a venit primăria
Mi-a luat căldărușa,
In ce fac mămliga ?
Dar Goia când auzia
- 190 Un picior în ușă da,

Uşa că se descuia
Goia 'năuntru intra,
Disaga de pe cal lua,
Şi în casă cu ei intra,
195 Lângă geam că-i atârna.
Dar nevasta c-auzia
Zornăind în ei ceva,
Lacrimile şi le ştergea
Şi la disagă că trăgea,
200 Dar în ei când căuta
Gălbiori şi poli vărsa,
Ea din gură aşa zicea :
— Hai.. s'o bată Dumnezeu
Care o mai certa bărbatul său,
205 Dela vin, dela rachiu,
Dela dalbele neveste
Că sunt rele făr'de veste,
Că el bea şi el plăteşte.

Dela Ionică Grigore, Podoleni — Fălcu,

Toderaș Fecior de Domn

- Toderaș, fecior de domn,
Joi, maică-ta te-a făcut,
Și Vineri, te-a botezat,
Și Sâmbăta te-a 'mbrăcat,
5 Duminica te-a însurat,
Luni, grea carte ți-a picat.
Carte dela Impărăție
Se te duci în cătănie.
Și când la drum ai plecat,
10 El din graiu, așa grăia :
— Maică, măicuțița mea,
Griji și de nevasta mea,
Dă-i pită cu lapte dulce,
Că doară ea nu s'o duce.
15 — Nevastă, nevestă-mea,
Șezi opt ai și jumătate,
Dacă-i vedea că nu viu,
Pune-ți gând și te mărită,
Nu ședea inimă friptă...
20 Nevasta l'a ascultat
Și opt ai l'o așteptat.
Dac-o văzut că nu vine,
Și-o pus gând, s'o măritat.
Socrul său s'o supărat.
25 Furca, grebla ș-o luat
Și la fân a alergat.
Tot la fân,
Pe lângă drum.
Și când la fân ajungea,
30 O cătană și venea

- Cătana din graiu grăia :
Hei,... moșule,... moș bătrân
Ce aduni Dumineca fân
Iară moșul din graiu grăia :
35 — Hei,... cătană 'npărătească,
Nu-mi păzi tu lucrul meu,
Păzește-ți tu, drumul tău...
Și cătana din graiu grăia :
— Hei,.. moșule,... moș bătrân,
40 Ce hir'ii la voi în sat,
Doară oamenii se bat...
— Ba, oamenii nu se bat...
Hiru-i bun, dar vestea-i rea,
Să mărită noru-mea...
45 Cătana din graiu grăia :
— Hei... moșule... moș bătrân,
Țâpă furca și grebla
Și-mi arată casa ta...
Și moșul l'o ascultat,
50 Furca, grebla ș'o țâpat
Și casa i-o arătat,
Căci în casă a intrat,
Toți măsenii i-o'nchinat,
Nici dela unul n'a luat.
55 I-a'nchinat și mireasa.
El din graiu așa o grăit :
— Aiesta pahar l-oiu bea,
Că-i dela nevasta mea
Nanași, nanași, dragi nanași,
60 Faceți bine și ertați
Și nevasta mi-o dați.
Că-s un fir de mintă creață,
Am fost mort și-s cu vieață.
Și-s un fir de 'mintă bună
65 Am fost mort într'astă lună.

Sora Turcului

- Auzit-am, auzit
Că este la țară târg,
Da eu, Doamne, ce-oiu mâna ?
Da mâna-oiu nevasta,
5 Gată-te nevestă bine
Și vină .la târg cu mine !
Da nevasta se găta,
Și la târg că să lua.
Lua târgul d-arândul
10 Șatrile de-a numărul.
La capătul șetrilor...
— Bună ziua, turcilor.
— Mulțumim, voinicilor.
— De vândut îi nevasta ?
15 De vândut îi, zo, asta.
Cine mi-o-a cumpeni,
De trei ori cu talerii,
A patra cu galbenii.
Turcul prinse-a număra
20 Și nevasta a suspina.
Nevasta din graiu grăia :
— Turcule
Bogatule,
Nu-ți da banii pe mine,
25 Că tu ești rău ca și un câine.
Stai în loc să ne'ntrebăm
Oare de unde sântem ?
Apoi să ne cununăm.
Și Turcul din graiu grăia :

- 30 — Da... io-s luănu Treji,
Din marginea Terei.
Nevasta din graiu grăia :
— Și io-s Marie Treji,
Din marginea Terei.
- 35 Turcul din graiu grăia :
— Na, șogore, banii ție,
Te plătește de datorie
Și de-ți trebe, ți-oiu mai da,
Numai nu-mi yinde sora.

Dela Stănescu Aurel - Someș Rece - Cluj.

Tănislav

- Pe lucișul Dunării,
Pe seninul cerului,
Tare-mi vine și-mi sosește,
Cinci caice șicute;
5 Cu postav verde'nvelite,
Pe d-asupra zugrăvite.
Dar în caice cine-mi șade?
Vreo cinzeci de Turci Dieni
Cincizeci turci Oroveni
10 Și cincizeci Gârboviceni.
De trei ori câte cincizeci
Care face una sută și cincizeci,
Ei umblau din birt în birt
De câte-o para vin bând.
15 De Tănislav întrebând.
Vezi, de Tănislav copilul,
Incinge barba cu brăul.
Mustățile cu șalul.
Tot mustăți în varvalăc.
20 Cum stă bine la voiniț.
Le'mpletește dupe cap,
Cum stă bine la dănac.
Atunci Turcii ce-mi făceau?
Apucau p-o potecea,
25 Potecea, unde-i ducea?
Colea'n vale la cișmea.
Fete mari pânze'nălbeau,
Ăle mai mici le sbiceau.
Femeile le priveau.
30 — Bună-ziua, fetelor,

- Și voi, delegențelor,
Voi de-ați spune în dreptațe,
Dumnezeu vă facă parte,
Pânzele să se'nălbească
- 35 Știi, ca coala de hârtie,
Când stă vara'n prăvălie
Și-o iau logofeți de scrie.
Iar de-oți spune'n strâmbătate,
Pânzele să se cernească,
- 40 Știi, ca răsă dupe mine,
Nici vouă nu v'o fi bine!
Să ne spuneți de Tănislav,
Tot de Tănislav copilul,
Tot de Tănislav haiducul,
- 45 Incinge barba cu brâul
Mustățile cu șalul.
Cu mustăți în varvalâc
Cum stă bine la voinic.
Le'mplețește dupe cap,
- 50 Cum stă bine la dănac!
Iar din fete s'alegea
Una înaltă și smadă
Revărsată de bubat,
Iubita lui Tănislav.
- 55 O iubise
Ș'o urise
De curând o părăsise,
Și cu alta se'ndrăgise.
Ea din fete s'alegea
- 60 Și din gură le grăia :
— Turcilor
Spahiilor,
Și voi, ciohodarilor.
Iar voi, mie de îmi dați
- 65 Tot Turcul
Și galbenul
Ăl`mai mare patrusprezece
Bulibașa optsprezece,
Eu, de Tănislav vă spun,
- 70 Unde este el acum.

- Turcii dac-o auzia
Turc pe Turc se pungaia
Care mai sărac era,
Ăla zece galbeni da.
- 75 Banii toți îi adunau
În poala fetii îi puneau,
Iar fata ce le zicea :
— Turcilor,
Spahiilor,
- 80 Și voi, ciohodarilor,
Dară, voi că n'ați văzut
La cea gârlă
Ciorogârlă
Unde Dunărea cotește
- 85 Și talazul s'asvârlește
E muma lui Tănislav
Rufele i le clătește,
Dunărea se zătonește
De sângele Grecilor,
- 90 Amarul Evreilor...
Turcii cum o auziau,
Drept acolo se duceau
Să vezi, pe cine găseau ?
Pe muma lui Tănislav.
- 95 Rufele i le clătește
Unde rufele-i clătește
Dunărea se zătonește
De sângele Grecilor,
Amarul Evreilor.
- 100 — Bună ziua, babă slabă,
Babă slabă
Și de treabă,
Ești muma lui Tănislav,
Să ne fi mamă și nouă,
- 105 Să-ți croim d'o rochie nouă.
Strămtă'n șale
Largă'n poale,
Cum e bună de plimbare.
Rochie nouă'n în albe furci
- 110 Să ne fii mamă de haiduci.

- Nu-l cătăm cu răutate,
Ci-l cătăm ca pe-un bun frate.
Astă-vară am haiducit,
Mult, puțin, ce-am scofilit,
115 Noi câștig n-am împărțit.
Dar femeea, ca femeea,
Poale lungi și minte scurtă
Și la cap nepricepută.
Cu mintea se șugua
120 Și pe Tănislav spunea :
— Turcilor,
Spahiilor,
Și voi, ciohodarilor,
Dar, voi că n'ați văzut
125 La cea gărlă
Ciorogărlă
Unde Dunărea cotește
Și talazul asvârlește,
E cea salcie cocoșată
130 Cu mustăți dalbe pe apă
E caicul lui Tănislav,
El de mal e priponit
C-un lănișor de argint,
Că de fier n'a mai găsit...
135 Iară Turcii de-o auziau
Drept, acolo se duceau
Să vezi pe cine găseau ?
Pe Neda, sluga sa
De muște îl apăra
140 Și când vântul adia,
Chiculița-i răsfira
Ca grâul primăvara.
Iar Turcii de îl vedeau
Dudăile le umpleau
145 Căci foarte se spăimântau.
Iară, Neda de-i vedea
Din gură că le zicea :
— Turcilor,
Spahiilor
150 Și voi dobitoacelor,

- Numai chica i-ați văzut
Și dudăile le-ați umplut !
Mi-ați umplut dudăile
Ca curvele tufele,
155 Dar să-i vedeți și statul,
Vă va fi odată cu capul !
Iar, voi mie de îmi dați
Tot Turcul
Și galbenul,
160 Ăl mai mare Țatrusprezece,
Bulibașa optsprezece
Ș-o funie de mătase,
Vargă'mpletită'n cinci-șase
Ca să'l răsbeacă la oase.
165 Atunci, Turcii d-auziau
Turc pe Turc se pungaiau
Care mai sărac eră
Ăla zece galbeni da,
Și-o funie de mătase
170 Varga-i împletită'n șase
Ca să-l răsbească la oase.
Banii toți că-i strângeau
Și lui Neda'n poală-i da.
Dară Neda ce-mi făcea ?
175 Banii cu stânga-i primea
Cruce cu dreapta-și făcea,
El din gură că-mi zicea :
— Iartă-mi, Doamne, păcatul
C-am să-mi ucid stăpânul.
180 Palma bici că o făcea,
Drept peste ochi că-l plesnea.
Parcă muștele-i picau
Dar Tănislav ce-mi făcea ?
Cu fața'n jos se'ntorcea
185 Și venea bine de-l lega.
Și mi-l lega cot la cot.
Scurt. Cu mâinile dindărăt.
De-i plesnea pieptul cu tot !
In mâna Turcilor că-l da.
190 Iară Turcii ce-mi ziceau ?

- Unii ziceau să-l înece
Alții ziceau să-l înțepe.
S'alese un turc mititel
Cu cojocul scurticel,
195 Nepotul lui Ciupăgel.
Să teme Dinu de el.
El din gură că-mi zicea :
— Ai sictir cu vradina...
Lăsați-l pe mâna mea
200 Să vedeți ce i-oiu lucra !..
Intr'un caic îl punea
Caic cu el se umplea,
De năprasnic ce era !
La pașa'n Dii că-l ducea
205 Să vadă ce om e ăsta.
Iară pașa de-l vedea
Din gură că le zicea :
— Nu umblați cu pagânu așa !]
Pâgânul s'o deștepta.
210 Foc orașului ne-o da.
Dar să-i cătăm prăvila,
Dupe ea moarte i-om da.
Prăvila că i-o căta,
Iar prăvila ce-i spunea ?
215 — Dunărea te-a hrănit,
Dunărea te-a tinghisit.
Racii carnea să-ți sfârșească
Cu tine să se hrănească...
Și pe loc că trimetea
220 În țara Moldovei
La piatra morii.
În dungă de patrusprezece
Și latul de opt
După cap i-o atârna
225 Drumul în Dunăre că-i da,
Unde adâncul îi știa.
Trei zile acolo sta.
Morunii de el se frecă.
El, atunci se deștepta
230 Și din gură-așa'mi zicea :

- Cată... tu-i mamă-sa,
Unde sunt eu aicea ?
Nu știu vântul a aburat
Caicul mi-a răsturnat.
235 De pe mine m'a'necat !
Când încerca de-a înota,
Pietricica o simțea.
Cată... tu-i mamă-sa !
Asta mi-a făcut-o Neda.
240 De Neda, de sluga mea.
La aur s'a bucurat,
In mâna Turcilor m'a dat.
Odată se opintea,
In fața apei că eșia
245 Și 'ncepea de-a înota.
Înota ca un păstrăvel
Tot cu piatra morii după el,
Din Ții,
Până'n odii
250 Din cântatul cocoșilor,
Până'n vărsatul zorilor,
Nimeni că nu-l vedea.
O friptă ibomnicea.
La fântână se brodea,
255 Când pe Tănislav vedea.
Vadra pe cheiul fântânii o lăsa
Fuga acasă că mi-și da.
— Hai, neică, că se'neacă
Mi se'neacă Tănislav.
260 Mult mi-e neică, tinerel,
De nu e'n lume ca el !
Îi mijeste mustața,
Acum i-e dragă lumea !
— Sictir, curvo, de aicia
265 Cât a trăit el pe lume
N'a mai făcut nici un bine.
Când te săruta pe tine,
El mă palmuia pe mine !...
Dară fata ce-mi făcea ?
270 Fuga la ta-său că da,

- Aide, tată, că se'neacă.
Mi se'neacă-un negustor.
A vândut cirezile,
Atârnă săpețile
275 Săpeții cu galbenii.
Aidi, tată, să luăm banii.
Iară ta-său ce făcea ?
Mâna pe cărmă punea,
În luntrie s'arunca
280 Și'ncepea de a cârmui,
La Tănislav ajungea,
Și la margine-l scotea.
Iară fata ce-mi făcea ?
O săbioară lua,
285 De genunchi o trântea,
De rugină o scutura,
Ca luceafărul o făcea,
Frânghie de mătase tăia.
Pe Tănislav mi-l scăpa.
290 Dar Tănislav ce-mi făcea ?
Căldărușă cumpăra,
Busuioc în mână lua,
D-un călugăr se făcea
Și'ncepea d-a boteza.
295 Cu'n ovrei că se'ntâlnea
Bună ziua că-i ȳa,
— Dară moș călugăraș
Ești călugăr cel bătrân
De cunoști la fier d-ăl bun ?
300 Dar Tănislav răspundea :
— O sabie am cumpărat,
Cinci sute de lei am dat.
Dă la taica, ovrei, încoa
Asta-i săbioara mea.
305 Sunt calugăr cel bătrân
De cunosc la fier d-ăl bun.
Ia așterne-ți mantaua
C-am să-ți dau bacșiși, ceva.
Ovreiul mantaua așternea,
310 Iar Tănislav ce-mi făcea ?

- Cap dela trup îl luꝛ,
Astfel de bacșiș îi da.
Apoi, măre, ce-mi făcea ?
Săbioara'ncingea,
315 Pe lângă cafenea trecea
Iară Turcii de-l vedeau
Intre ei că se vorbeau,
— Baca... Baca Ghiaura,
Baca... Baca... Tănislav
320 Sau că e vreun frățior,
Sau că e vreun verișor.
Că prea seamănă cu el.
Iar Tănislav d-auzia,
Cu sictir la toți le da,
325 Și de mamă-i înjura,
Și prin ei că s'abătea
Ca un vânt înviforat,
Intr'un pom et înflorit.
Cum cad vara florile
330 Așa stau celmelele !
Când fu soarele'n chindie
Taie vreo șapte-opt mie
Mult, puțin ce scofelea,
Trei catări împovăra,
335 La o cârciumă că trăgea,
Și din gură că-mi zicea :
— Cârșmăriță, dumneata
Să-mi scoți o vadră de vin,
C-am făcut de un venia
340 Și să-ți gust vinul de-i bun.
Dacă vinul ți-o fi rece,
Am sa-ți beau vreo cincisprezece,
Dacă vinul ți-o fi cald,
Eu de cale am să-mi cat.
345 Crășmărița că-i scotea
Vădra de i-o umplea
Și pe masă i-o puneă,
Iar Tănislav ce-mi făcea ?
Nici cu mâinile n'o lua,
350 Măinele'n șolduri că puneă,

- Și cu dinții o apuca,
Tocmai în fund o răsufă.
Și bea una, și bea două,
Și bea patruzeci și nouă.
- 355 Crâșmărița de-l vedea/
Așa din gură-mi zicea :
— Ce-o mai fi, frate, asta,
Că-mi goliș, butioara,
Și mie vinul stăpânesc,
- 360 M'apucă ca să-l plătesc ?
— Dac-ași ști c'o să plătesc
La ce foc să haiducesc !
Dar crâșmărița-i spunea :
— Ș-am un turc beat în casă
- 365 El, frate, că s'a culcat
Cu paloșul lângă cap
Pe el eu că l-oiu scula,
Frumos capul ți-o tăia.
— Crâșmăriță, dumneata,
- 370 Ia să tai o rață grasă
Și să faci o azimă rasă.
Să-ți scot Turcul afar'din casă.
Crâșmărița că-i făcea
Iar Tănislav ce-mi făcea ?
- 375 În odaie că-mi intra,
Să vezi, pe cine-mi găsea ?
Pe Neda, sluga sa,
În conțeșul său dormea.
— Cată, bată-l mamă-sa...
- 380 Eu să-l tai de adormit
El s'o ține'nceluit,
Nu știe dece-a murit.
Palma biciu că o făcea
Și peste ochi îl plesnea,
- 385 Drept în picioare sărea.
Când pe Tănislav vedea
Buza'n patru că-i plesnea,
Sânge negru că-i pica,
Iar Tănislav îi zicea :
- 390 — A ba, Nedo, sluga mea,

Bate-te-ar asnaua mea,
Care te culcai pe ea.
Pâine, sare mi-ai mâncat,
Multe haine mi-ai purtat,
395 In mâna Turcilor m'ai dat !
N'avea gură să vorbească
Nici picioare să păsească,
— Mi-ai legat de gât piatră de moară
Am să-ți leg o râșnicioară,
400 La Craiova trimetea
O râșniță-i aducea.
După cap i-o atârna,
Și drumu'n Dunăre-i da,
Și din gură că-i zicea :
405—De ești tu voinic că mine,
Să mai eși și tu pe lume,
Și să mai vorbești cu mine,
Ca, cum vorbesc eu cu tine...

Dela Marlin I. Codreș — Siliștea Crucii—Dolj.

A se compara cu G. Dem. Teodorescu op. cit. 561 și 573 ; și Gr. Tocilescu op. cit. pag. 80.

Fata lui Șendrea

- Are Șendrea d-o copilă,
Mult e mândră ca o zână !
Verde floare ș-o lălea.
Lăndruleasa o mâna,
5 — Ai, Stăncuță, fata mea,
Verde floare mărăcine,
Și ia vadra, tu, pe mână,
Și mi te du la Dunăre,
De îmi ad-o apă bună.
10 Stanca vadra o lua,
La Dunăre se ducea,
Și seama că nu băga,
Vadra pe piatră o punea,
Mânicile-și sumetea,
15 Și pieptul că-l desgolea,
Chiotori le desfăcea,
Cu apă că se spăla,
Și pe piept se răcorea,
Când însă că se sălta,
20 Ochii'n jur că-și arunca,
D'un caic verde vedea,
Cu postav verde'nvelit,
Pe dinăuntru zugrăvit,
Multe agale venea,
25 Pe numele ei că trăgea,
Fuga, dosul că mi-și da,
Și la mă-sa năvălea.
— Primește, maică, vadra,
Și mă pitulă undeva,
30 Pe mine Turcii mă ia,

- De m'o găsi aicea.
Verde floare bob năut,
In caic a nimerit,
Pe mine,, maică, gătit.
35 Decât roaba Turcilor,
Mai bine smoala pietrilor,
Frecuciul morunilor,
De mâncare racilor,
Și mă-sa o pitula,
40 Iacă Turcii că sosea,
Tot de Stanca că'ntreba :
— Unde este fata ta,
Care vorbește lumea de ea ?
Iar mă-sa le grăia :
45 — Turcilor
Agalelor,
Stăncuța că mi-a murit,
Parte'n lume de ea n'am avut,
Dacă nu-mi credeți cuvântul
50 Aideți, să vă arăt mormântul.
Turcii d-așa-auzia
P'acilea încolo pleca.

Dela Petre Stănciu—Vîforâta—Dâmbovița.

Iancu Jianul

- Zi-i odată ș'o lălea
Dar să vezi ? în vălea rea
La cârciuma din vâlcea
Bea Jianu cu Stanca :
5 Cu Stanca iubita sa
Când potera-l urmărea
Potera arnăuțească
Cu iarbă vânătoarească.
Când cârciuma 'nconjura
10 Iancu după ușe se băga ;
Dar potera că-i striga :
— Dă-te, Iancule, legat
Nu vrem să te dăm stricat.
Iancu rău se necăjea
15 Mâna pe durdă punea
Și-o'ncărca de şușanea
Băga iarbă cu poala
Gloanțele cu chivăra
Și bătea cu măciuca.
20 Intr'un genunchi se punea
Arma la ochi că lua
În poteră o slobozea
Jumătate că-mi cădea,
Dar Jianu ce-mi făcea ?
25 Durda din nou o umplea
Și'n poteră o descărca
Toată potera stîngea
Numai unul rămânea.
Dar ăla cine-mi era ?
30 Aliunte arnăutul

- Inghițimi'l'ar pământul,
Nasturi de argint avea
Bucățele că-i făcea
În flintă că-i băga.
- 35 Dar Jianu n'aștepta.
Pistoale dela brâu scotea
Și iute mi-l achita,
Apoi potera-mi sosea
Ca frunza și ca iarba
- 40 De nu poți să-ți dai seama
Cârciuma o înconjura
Dar Jianu ce-mi făcea ?
Stăncuței tare-i striga :
— Ține, Stanco, nu mă da
- 45 Că ți-oiu face de-o malotea
Cu florile cât palma
Să se mire și Doamna
Și Doamna și Domnița
Și Coana Joița.
- 50 Când vorba că isprăvea
Stanca moartă că-mi cădea !
Jianu nu mai răbda
Foarte rău se supăra.
Carabină el n'avea.
- 55 Jianu bătut de eap
De femeii nefermecat
Și de vinuri nestricat
De-o cismă se desculța
De mijloc se cocoșea
- 60 Prin greci și turci mi s'abătea
Patru zeci că-i omora
Cincizeci că mi-i doboră
Opt zeci că-i omora
Până cisma o rupea.
Nu avea cu ce mai da
- 65 Toată potera omora.
El la murgul se ducea
Ca leul pe cal sărea
Drumul p'acilea și-l lua
Și în codrii se-ascundea

- 70 Și de poteră scăpa
 Dar potera îl urmărea
 Jianu la Olt sosea,
 Aci la Olt de pod nu da.
 Și de podar se ruga :
- 75 —/ Măi vere frate podar
 Trage podul mai degrabă
 Că nu ți'o fi în zadar.
 Trage podul ici colea
 Că ți-oiu da și eu ceva.
- 80 Trage podul mai la vale
 Să nu-ți răcesc un glonț în șale.
 Trage podul mai de-a drept
 Să nu-ți trag un glonț în piept ;
 Căci mi-e murgul cam nerod
- 85 Trece Oltul de-a dreptul înnot.
 Dar podarul sta privea
 Se gândea se tot codea
 Poterii voind să-l dea.
 Jianul aste văzând
- 90 Să mai aștepte nevrând
 Murgul el și-l mângăia
 Și din gură că-i zicea :
 — Haide, murgule înnot
 Că te știu că ești nerod.
- 95 Pune-te murgule pe lat
 Și m'aruncă pe uscat
 Ți-oiu da apă strecurată
 Dela mândra din găleată.
 Decât să mă rog d'un prost
- 100 Pân'să dea podul pe rost
 Fi-voiu voinic cum am fost
 Și voiu trece l'adăpost.
 Decât o para la pod
 Murgu-mi este cam nerod
- 105 Mă trece Oltul d'adrep
 Murgul lui dac'auzea
 Urechile le ciulea
 Se pune înnot pe lat
 Și-l azvârlea pe uscat.

- 110 Frunză verde ș'o lalea
Calul înnot că-l trecea
Și Turcii că mi-l vedea
Și'ncepea a tremura
Jancu'n seamă nu-î băga.
- 115 Pintenii calului că da'
Câmpilor se limpezea
Zărilor mi se pierdea
La o stână că mergea
Și pe cioban că-l vedea
- 120 Și cu gura că-l striga :
— Oleo, nene ciobănel,
Alege-mi d'un mieluşel
Să-mi fac eu cuşmă din el.
În târlă că se ducea
- 125 D'un mieluşel îi aducea
În mâna lui Jianu-l da,
La ciochină că-l lega
Și p'acilea că-mi pleca.
Mergea Jianu cântând
- 130 Mieluşelul tot zbierând ;
Iar ciobănaşul răcnind
Și pe Jianu strigând :
— D'aoleo, nene Jiene,
Te cunosc după sprâncene
- 135 Că ești fecioraş de lele
Mă rog mielul să-l plătești ;
Că e mielul stăpânesc
Mă pune ca să-l plătesc.
Frunză verde ș'o lalea,
- 140 Dar Jianu ce-mi grăia :
— Când oi u sta ca să plătesc
Parale să cheltuiesc
La ce foc mai haiducesc ?
Iancu înainte mergea
- 145 La o crâşmă se ducea
Și la cârciumar striga :
— Măi, crâşmare, dumneata
Adu-mi o oca de vin,
Să-l încerc dacă e bun.

- 150 Frunză verde ș'o lalea
Vinul dacă mi-o plăcea
Parale bune ți-oiu da.
Plosca dela ciochină lua
De cinci vedre ș'o ocă
- 155 Frumusețel că i-o umplea
La chiochină o pune
Drumulețul apuca
Și nici uu ban că nu-i da.
Cârciumarul după el striga :
- 160 — Aoleo, nene Jiene,
Te cunosc după sprâncene
Că ești fecioraș de lele,
Mă rog vinul să-l plătești
Că e vinul stăpânesc
- 165 M'apucă ca să-l plătesc.
— Când oiu sta ca să plătesc
Banii ca să-i risipesc
La ce să mai haiducesc ?
Frunză verde ș-o lalea
- 170 Dar el unde că-mi trăgea ?
În codrii mari se afunda
La ceata sa că trăgea,
Frunză verde dedețel
Sub umbră de păducel,
- 175 Haiducii frig un berbecel
Și lângă el un purcel
Și mi-l frige cum se frige
Mi-l învârte în cârlige
Mi-l stropește cu vin dulce
- 180 Ca să aibă la colnice.
Frunză verde dedețel
Sub umbră de păducel
Haiducii mănâncă miel
Și costiță de purcel
- 185 Și beau vin din burdușel
Rău mai trăesc... vai de ei !

Iancu Jianul

(Variantă)

- Frunză verde de lipan
N'ați auzit d'un Jian ?
D'un Jian, de un oltean
De un hoț de căpitan ?
5 Care umblă prin păduri
Cu doisprezece panduri
Cu ghebe și cu poturi
Numai găetan cusături
Cu chistoale înarmați
10 De flinte, săbii, încărcăți
Seacă oameni la ficați !..
Să bea vinul fără bani
Rachiul dela cârciumari
Câte-un miel dela ciobani
15 Și plătește la cinci ani.
Că d'ar sta să tot plătească
La ce foc să mai haiducească ?
Și pândește la strâmtori
Despoaie la negustori ;
20 Iar pe greci și pe ciocoi
Ii jupoaie ca pe oi,
Pe cine 'n cale întâlnea
Măduva că le sugea
Lumea că se 'nspăimânta
25 De Jianu se păzea
Jalbă la Caragea da.
Domnia cât mai curând
Poterile trimițând ;
Dar Jianu înțelegând

- 30 Se opri la Olt fugând
Și striga în gura mare :
— Măi, vere, frate podare
Trage podul iceda drept
Nu mă face să te-aștept
- 35 Că-ți trântesc un glonț în chiept
Ori te culc ori te deștept.
Apoi din nou și mai tare :
— Măi podare, frate podare
Traze podul mai degrabă
- 40 Să trec la ăl gospodar
Să-l întreb de sănătate,
De parale de se poate ;
Că e putred de bogat
Și să iau nu e păcat :
- 45 Că e singur ca un cuc ;
Iar eu voinic și haiduc.
Podarul tot zăbovia
Se făcea a nu înțelegea
Vrând poterei ca să-l dea.
- 50 Jianu asta văzând
Dete drept prin Olt zicând :
— Decât să mă calicesc
Mai bine să haiducesc
Decât să mă rog d'un plod
- 55 Mai bine cu murgu 'nnot ;
Că mi-e murgul cam nebun
Trece Oltul ca pe drum.
Frunză verde ș'o lalea
Cu murgul în Olt că da
- 60 De coamă îi se-agăța
Și la mal murgu-l scotea.
— Trecui Oltul jumătate
Ciocoi mă întreabă de carte
Eu le arăt flinta din spate
- 65 Eu le spui că este goală
Ciocoi fug de se omoară,
Eu le spun că este seacă
Ciocoi fug de crapă,
Eu le spun că este plină

- 70 Ciocoi fug dela mine,
Și mă lasă să mă duc
Că sunt căpitan haiduc,
Iară murgul când săria
Intocmai ca o căpricea
- 75 Poșta sfert că o făcea
Zărilor că se pierdea.
Iară Iancu ce-mi zicea :
— Mergi, murgule, murguleț
Nu-ți mai face părul creț,
- 80 Mergi murgule nu sufla
La gazdă oiu răsufla.
Gazda mea e'n valea rea
In județul Slatina.
La gazdă când ajungea
- 85 Iancu țipete-auzea
Potera gazda legând
Și de Iancu întrebând.
Dar Iancu ce-mi zicea :
— Hai, hai, hai, murguleț... hai
- 90 Hai, hai, hai, în sus pe plai
Să scăpăm de chin și vai
Ține gazdă nu mă da ;
Că ți-oiu face o malotea
Cu samurul cât palma
- 95 De s'o mira Domnia,
Domnia, toată lumea.
Iancu pe cal încăleca
Și la codru mi-o croia
In pădure s'ascundea
- 100 Potera că mi-l pierdea.
Dar potera ce-mi făcea ?
Padurea că ocolea
Jur prejur că mi-l băga
Și 'ncepea a cerceta
- 105 Mâna pe Iancu pune
Și pe ceată așîșderea
Cot la cot că mi-i lega
Și în lanțuri că-i pune
Și-i ducea la Caragea.

- 110 Seara cam pe la apus
Când la palat el fu dus
Cu tovarăși la rând pus ;
Toți legați și ferecați
De putere înconjurați.
- 115 Iancu începu a cânta :
Cu glas tare că-mi zicea :
— Stau în drum și mă gândesc
Cu ce să mă arănesc
Pâinea să-mi agonisesc
- 120 Copilașii să-mi hrănesc.
Frunză verde lemn de sus
Intristat pe gânduri dus
Mă urcai pe plaiu în sus ;
Iar când ochii mi-am întors
- 125 Mă uitai pe luncă 'n jos,
Văzui oameni, femei, prunci
Cu toți grămadă la munci.
Văzui oamenii arând
Toți cu plugurile 'n rând,
- 130 Numai plugușorul meu
L-a 'nțelenit Dumnezeu ;
Că doi boi ce avusei
De vremi rele îi răpusei ;
Fără boi că rămasei
- 135 În sapă de lemn ajunsei.
Tot avutul în bordei ;
Mi-e pe vatră un coteiu
Și un tăciunaș de teiu
Și cenușe 'ntr'un uleiu
- 140 Și nici aia nu-i a mea
C'a tors soacra mea pe ea
Când îi trebue să ia
Să se spele, să se lea.
În toate părțile-am alergat
- 145 M'am milgogit, m'am rugat,
Și mă rugai de bogați
Care au boi și argați
Să-mi dea boii într'un ceas
Ca să-mi ar și eu un pas.

- 150 In zadar că m'am rugat
Nimeni nu m'a ascultat,
Nici o milă n'am aflat.
Atunci mă 'ntorsei și eu
Și zisei în gândul meu :
- 155 — Dar-ar, bunul Dumnezeu
Să umble și plugul meu
Săbioara să-mi fac plug
Chistoalele să le 'njug
Flinta, iatagașul lung
- 160 Strămurare ca să împung,
Să pui într'o parte' fes
Și la colnic ca să ies.
Să pui să brăzdez ales
Unde-o fi crângul mai des
- 165 Să trag brazda plugului
De mai susul dealului
Pe marginea crângului
Prin mijlocul satului
Drept ușa bogatului ;
- 170 Că e putred de bogat
Și să iei nu e păcat,
Iar pe greci și pe ciocoi
De i-ași prinde la zăvoiu
Să le dau măciuci să-i moi
- 175 Și să-i jupui ca pe oi.
Astfel Jianul legat
A stătut și a cântat
Drept în față la palat
De putere 'nconjurat,
- 180 De multă lume mirat.
Caragea că-l judeca
De lanțuri mi-l încărcă
Și în ocră-l arunca
Să stea toată viața
- 185 Să nu mai vază lumea.

Soacra și Nora

Foaie verde tiriplic
Bine-i de omul voinic :
 Îi frumos,
 li sănătos,
 Tot

5 La mândre umblă 'n post !

 El
De nime n'are frică,
 Doar
De a lui ibovnica.

10 Ca
Să nu-i fie 'n supărare
Nu mai merge ' pe cărare
 Și-a

Hotărât cu foc,
15 Să se 'nsoare chiar pe loc.

 De
Soție și-a luat
Pe cea făr' de păcat.
 Plină

20 De viață și noroc
Sub soare alta n'are loc.

 Dar,
Fericirea-i trecătoare,
Ca-și gingașa floare !

25 Când
Nunta s'a isprăvit
Și crainicul-a sosit.

 Veste,
Tristă a adus

- 30 Dela împăratul, de sus.
Că tătarii î-s 'n țară
Și fac pârjol și pară.
Soțioara-și săruta
La mă-sa mergea
35 Cu dulceață o rugă :
— Să-ți fie milă de ea,
Ca de inimioara mea ;
Să nu ofteze nicicând,
Să nu plângă nici 'n gând.
40 La maică-sa să nu gândească
Să trăiască ca la ea acasă.
Să-i dai să mănânce :
Lapte de lăptuce
Miere de albine
45 Să-i fie soțioarei bine.
Vin bun dela Pitești
Cumpărat din București
Straie
Măndre cusute
50 Nu
De cele mîini slute ;
Și
După această cuvântare,
Se sui pe murg călare.
55 Pinteni murgului îi da
El
În codru și intra,
Nora
Singură rămânea.
60 Toată ziulica
Că-mi bocea.
Soacra,
Rău se supara
Și
65 Rea mîncare îi mai da :
Zi întâia,
Linte,
Ca să prindă minte ;
Zi a doua,

- 70 Mălai crud
Sacului să nu-i d' de fund ;
Zi a treia,
Turtă fiartă
In
- 75 Cea troacă dela poartă ;
Zi a patra,
Borș cu știr
Și
Acela fir cu fir ;
- 80 Zi a cincea,
Zeamă lungă
Stoarsă din cea buturugă ;
Zi a șeasa
Bob cojit
- 85 Ca să-i treacă
De coit ;
Ziua ' șaptea
O
Dăscălea :
— Fă, cățea
- 90 De
Noră-mea,
Vorbește-mi cinstit
Cum,
De l-ai vrăjit ?
- 95 Ceartă,
Soacră-sa îi da,
Cu
Resteul o netezea !
Și 'n chin
- 100 De
Pelin
In beciul de piatră
Fu aruncată.
Beciul,
- 105 Lung și pântecos
Îți macină os pe os.
Așa
A stat

- Soția voinicului
110 Ca
In gura lupului.
Sede fata :
Tăcea
Și
115 Inchisoare tot făcea.
Ingrijită
Și hrănită
Cu cojițe
De strujeni
120 Bune pentru boureni !
Cu
Apa ploilor
Din
Troaca porcilor.
125 Zi și noapte se ruga :
— Doamne,
Fie voia ta
Și-mi vede vina mea :
Câte
130 Zile am trait,
Rău
La nime n'am voit.
Dumă-mă, unde oiu vrea
Num'
135 Scapă-mă de ea.
Și
De milă,
Și
De silă ;
140 Adu-l
Și
Pe el lângă-mi sufletețel
Să-i dau țate tot de fier !
Cân'
145 Ruga-i fu pe isprăvit
Hop !
Voinicul c-a sosit,
Și

Din gură a și grăit :
150 — Maică,
Măiculița mea,
Unde-i
Mândruța mea ?
Că
155 Nu mai poci
Doru-mi
Să-l mai 'ntorci.
— Vai!
Maică de când ai plecat,
160 Ciuma
'N sat a dat,
Tinereii
N'a lăsat !
Și
165 Pârdalnica de ea
A
Luat și pe noră-mea !
Foaie verde tiriplic,
Ce-mi făcea ăl voinic ?
170 Firea-i,
Toată îi tremura ;
Lacrimele,
Îl podidea ;
Măinele-și
175 Frământa.
Iar
Mă-se-i tot zicea :
— Dacă n'a vrut Dumnezeu
Să-mi scape dorul meu,
180 Maică'mi arată,
Unde-i 'ngropată ?
Pe groapă
Oiu pune
Flori și lacrimi 'n spume.
185 Lăcașul în veci,
Să nu i-l treci.
Cu
Lacrimile-mi reci

- Să-i ude
190 Groapă 'n veci.
Dar, ea sta și sta
Și lui fiu-său zicea :
— Copilul meu, puiul meu,
Mângâia-te-ar Dumnezeu ;
195 De când,
Mândra ți-a murit,
Ploaie
Mare a năvălit.
Zi și noapte ne'ncetat,
200 Groapa
I s'a surpat.
Și
Mormântul i-a stricat !
Voinicul,
205 D'auzea,
Rău
Săracul mai plângea !
Și
De mă-sa se ruga
210 Să arate
Numa
Urma !
Foaie verde ismă creață
Maică-sa îi grăia cu greață :
215 — Vântul,
Cel, bată-l pustia,
A șters
Urma și tăblia.
Nori de praf a răspândit,
220 Urma
I-a acoperit !
Voinicul ce auzia,
Mai rău lăcrăma ;
Măse-i se ruga :
225 — Maică,
Adu-mi cheile,
Să descui cămărilor ;
Să-i mai văz odoarele,

- Strălucind ca soarele!
230 Foaie verde tiriplea
Mumă-sa ce-mi zicea ?
— Cu drag,
Ți le-ași da
Dar
235 Nu-s în mâna mea.
Răposata,
Când trăia,
Singură
Și-le ținea.
240 Poate
Pe cale le-a pierdut
Ori
În straie le-a avut
Că,
245 Eu nu le-am mai văzut !
Foaie verde matostat,
Iar
Voinicul a oftat
Maică-se-i
250 Tot spunea :
— Măiculița mea,
Plângi de mine și de ea ;
Dacă Dumnezeu n'a vrut,
Să-mi păstreze doru'știut
255 Apuc calea norodului ;
Norodului a Codrului.
Codru 'mi va fi de frate,
Noaptea în fapte
De grele păcate.
260 Șapte mii ori câte șapte,
De suflete n'am să știu
Că-mi e sufletul pustiu.
În lume,
N'am cerut
265 Mult :
Că iubesc să fiu știut.
Dă-mi securea de oțel
De beciu milă n'am

- De fel.
- 270 Am acolo, sub gărlieciu
Un căpăstru cu arniciu.
Hârca d'auzia :
Ingălbenea,
Ochii, i-se roșea
- 275 Părul,
I-se înălbea
Pielea
I-se încrețea.
Ca o stană rămânea
- 280 Ace,
In inimă i-se înfipsese,
Voinicul,
De văzu,
Ce văzu :
- 285 Un picior
Ușei îi da :
Ușa,
Beciului cădea.
In 'năuntru când intra
- 290 Vai de dânsul ce vedea !
Pe mândra,
Mân lruța sa :
Nemâncată,
Nemișcată,
- 295 Nebăută,
Și de vânturi
Nebătută,
Și de soare
Nevăzută.
- 300 Foaie verde măr mustos,
Voinicuțul bucuros,
Mândruța,
Și-a cuprins-o ;
Drept în poeniță,
- 305 A dus-o.
Ea de cum îi povestea
Voinicul se înfiora.
Când, mândruța a isprăvit

De jeliț
310 Și de bocit
Voinicul i-a zis așa :
— De n'ar fi mama mea
Capul i l-ași crăpa !
Rugat-am eu să fie bună,
315 Ea a fost o mătrăgună !
In loc,
De mamă blajină,
Ea a fost
Soacră haină !
320 Foaie verde simicea
Nora,
Ce-mi zicea ?
— Lasă,
Doruleț iubit
325 Nu
Fi așa necăjit.
Și
Nu fii așa de rău
Că,
330 Așa a fost blestemul meu !
Cine,
La mamă se răstește,
Dumnezeu
Il pedepsește.
335 Și,
Inima i-o înțepenește.

Dela Gheorghe Popa — Nădișa — Bacău.

**CÂNTECE
HAIDUCEȘTI**

Haiducul

- Frunză verde trei căline,
M-a făcut maica pe mine.
Nu-și aude niciun bine,
Ce fel de bine să-și auză ?
5 Că trag creștinul prin spuză.
Am o inimă de drac,
Nu pot mânca nesărat.
Frunză verde foi de nuc,
M-a făcut maica haiduc,
10 De mă duc,
De nu mă duc,
Numele'i tot de haiduc.
De le fac,
De nu le fac,
15 Eu văz bine că le trag.
De haiduc, haiduc fusei,
Parte'n lume n-avusei
Nici de frați, nici de surori,
Nici de prieteni cu dor.
20 Frunză verde-a macului
Pe plaiul Bezdeadului,
Dete frunza fagului,
Cât gușa brotacului.
Pusei gândul dracului.
25 Să trag brazda plugului,
Prin mijlocul satului.
Prin ușa bogatului.
P'ăl bogat să-l sărăcesc,
P'ăl sărac să-l miluesc
30 Cu aur și cu arginți+

- Bunătăți de pe pământ.
Frunză verde trei grante,
Iar în codru m-oiu abate,
Să prinz pe lupu de frate
35 Și pe urs de tătișor
Și pe vulpe verișoară.
Ursul știe văile,
Și lupul colnicele
Și vulpea hățișurile,
40 Toate viziunile
Toate-ascunzătorile.

Dela Bursuc Vasile-Moreni-Dâmbovița.

Când eram copilaș mic

- Frunză verde bobâlnic,
Când eram copilaș mic,
Furam ceapă, furam praz,
La nimeni nu eram drag.
- 5 Parcă furai ș-un cal breaz
Furai calul Sasului,
Çhiar din fundul grajdului.
Sasul îl caută prin curte,
Eu sosesc cu el în munte.
- 10 Frunză verde de susai,
Și urcai la plaiu, la plaiu.
Frunză verde bobâlnic,
Spune-mi, spune-mi, pui de cuc,
Cu murgul pe un's-apuc,
- 15 Să-mi es seara, la colnic,
Fără băț, fără de nimic,
Numai cu palmele goale,
La brâu cu șapte pistoale.
Și la spate,
- 20 Alte șapte,
Șapte-s pline,
Șapte goale.
Ale pline
Sunt haine.
- 25 Ale goale
Sunt marghioale.
Măi voinice, voinișcane,
Tulește din deal, în vale,
Că-ți moare murgul de foame.
- 30 Las'să moară ... te-l-aș,
Că mai am vreo șapte în grajd
Și vreo șapte de pripas
... te-l-aș de sas.

Mă făcui de-o săptămână

- Frunză verde de-o căpșună,
Mă făcui de-o săptămână,
Mă ridicam într'o mână,
Înjuram oamenii de mumă,
5 Căutam să fac pricină.
Frunză verde de aluni
Când eram doar de trei luni,
Furam ceapă, din grădini,
Rufe de prin mărăcini
10 Și custuri dela vecini.
Furai ceapă, furai praz.
Mă'mpedicai d-un cal breaz.
Bată-l crucea, nu mi-l las,
Că mi-a făcut mult necaz,
15 Mă dusei pân'la Focșani
Umplui chimirul de bani,
Când zisei să fie bine,
Păgubașul lângă mine.
Bată-te crucea, păgubaș,
20 Vin de bea la aldămaș.
Pusei mîna pe pahar
Și păgubașul pe par.
Și de mai zicea ceva
li sărea tărtăcuța.

Dela Ion Dumitru,-Stâlpeni-Muscel.

Când eram copil de-o lună

- Frunză verde' de-o alună,
Când eram copil de-o lună,
Scoteam fagul din tulpină,
M-așezam pe rădăcină.
- 5 Spălam arme de rugină.
Le ungeam cu undelemn
Să bată bine la semn.
Frunză verde măr creșesc,
Când era Oltul turcesc,
- 10 Puteam să mă hărănesc.
De omoram câte-un turc
Nu puteam banii să-i duc.
De când e-al Muscalului,
Sărăcia dracului!
- 15 Când omor câte-un Muscal,
O cremene ș-un amnar!

Dela Ion Dumitru-Stâlpeni-Muscel.

Ce mi-e mie drag pe lume?

- Zi-i odată mă răcine,
Ce mi-e mie drag pe lume?
Calul sur, armele bune.
Să-mi iau drumul, poteceaua,
5 Unde-mi cântă turtureaua
Unde-mi sburdă căprioară.
Să-mi iau seama codrului,
Să-mi fac haina trupului,
Pe potriva codrului.
10 Și să-mi fac de-o căciuliță,
Verde ca frunza de viță.
Și să-mi fac d-un cojocel,
Ca frunza de păducel.
Să intr'un codru cu el.
15 Să străbat colnicele
• Și toate strâmtorile,
Să mă joc cu rilele,
Să le beau cu mândrele,
Prin toate cârciumile.

Dela Ghlță Brustan-Cotenii-Romanați.

M-a făcut maica fecior

- Frunză verde merișor,
M-a făcut maica, fecior,
Să fiu tatei de-ajutor.
Ajutor eu ce i-am dat ?
- 5 Șapte sate i-am predat.
 Șapte sate,
 După baltă
 Ș'încă opt,
 Din Topolog,
- 10 Vlașca cu tot,
 Plaiul Câmpu-Lungului,
 Cătunul Muscelului.
 Ș-acum plâng Vlășcenele,
 Că le-am furat vacile
- 15 Ș-au rămas hârdaiele
 De le arde soarele,
 Prin toate gardurile.
 Și mai plâng Vlășcenașii,
 Că le-am furat cârlanii.
- 20 Le-am lăsat câte-o epșoară
 Să-și ducă sacii la moară.
 Ș-am s-o iau la primăvară,
 Să n'aivă de mîncăioară.

Dela Vasile Bursuc-Moreni-Dâmbovița.

Frunză verde, mere, pere

- Frunză verde mere, pere.
Pe mine codrul mă cere.
Sunt voinic fără muiere,
Dau cu flinta din picere.
- 5 Sunt voinic cu comănaș
Și fac poterei de hac.
Pârcălabul bani îmi cere.
Bată-te crucea pârcălab,
Că ce-a fost de dat, am dat,
- 10 La cutie am fost pus,
Ca un biral nesupus,
Și m'ai dat în tărăblău
Și d-acilea la zapciu.
Și chiar boi să am să'njug,
- 15 Cu nimic, nu mai m-ajung.
Azi, dai de una, de două,
Măine, alta și mai nouă.
Bată-l crucea de pârcălab,
Că ce-a fost de dat, am dat
- 20 Și n-am nimic în bordeiu,
Doar o măță ș-un coteiu,
Și un măldărel de tei ;
Dar nici ăștia nu sunt ai mei ;
C-a tors soacra pe ei.

De necaz și de urgie

- Frunză verde colelie,
De necaz și de urgie,
Am plecat chiar la domnie,
Când în ușe la palat,
- 5 Mi-a eșit un gulerat,
El pe mine m-a întrebat :
— Ce cauți tu, măi opincar ?
— Vreau dreptate, boieri mari.
Am venit la dumneata.
- 10 Cu nădejde, a mi-o da.
Nu mai pot trăi în casă ;
Dangarale, biruri m-apasă.
— Ai sicti... Pleacă d-aici,
Vodă nu-i pentru calici.
- 15 Zi-i odată ș-o scumpie,
De amar și de urgie,
Mă dusei în haiducie
Și de-oiu prinde vreun ciocoi,
De cinci piei am să-l jupoi.
- 20 Și de-oiu prinde-o coconiță,
Am s-o tund ca pe-o oiță.

Dela Bursuc Vasile — Teiș — Dâmbovița

Frunză verde grâu mărunț

Frunză verde grâu mărunț,
Așa-mi cântă un pui de cuc,
S'apuc drumul, să mă duc.
Tot am zis : Mă duc... Mă duc...

- 5 Mândrele se fac buluc.
Și mă'ntreabă : un'mă duc ?
Eu le spun : La Câmpu-lung.
Ele plâng de se usuc.
Mă'ntreabă că viu de seară ?
- 10 Eu le spun : La primăvară.
Ele plâng de se omoară.
De uii ie-ar fi fost rușine,
Ar fi plâns ș-ale bătrâne ;
Dar n'aveau loc de copile.
- 15 Mai cu seamă Marioara
Leșină de se omoară.
Plânge ochii, nu usuc
Și mă'ntreabă : Un'mă duc ?
Eu îi spun la Ibiș Turc,
- 20 Să'i măsoar grajdul de lung.
Dela ușă, până'n fund.
Să-mi aleg d-un cal porumb :
Scurt în gât și lung în trup,
Cum e bun de zorbalăc,
- 25 Unde-am zis ș'am pus de gând.
Să-i pui șeua rotărește,
Și să'ncalec haiducește.
Cine m-o vedea călare,

Toți să-mi zică „Căpitan“,
30 De frică să-mi dea parale,
Când oiu trecă Prahova,
Să nu se ude scara,
Nici colțul la ipingea,
Nici tocul la cisma mea.

Dela Vasile Duroiu — Vișoiu — Muscel

Dor de haiducie

- Frunză verde salbă moale,
Vară... Vară... Primăvară...
Ia zăpada de pe-afară,
Și mi-o fă tot mototoale
5 Și mi-o du în rotogoale
Și mi-o aruncă de vale,
Să văz ușurel, p-afară,
Copilași în pielea goală
Și pe mândra 'n iișoară,
10 Sărind ca o căprioară,
Frunză verde salbă neagră ;
Eși afară, mamă dragă
Și-mi ascultă 'n costișoară
Să vezi cucul, cântă iară ?
15 Eși afară de l'ascultă.
De-o cânta de altceva,
Ușuieste-l la naiba,
De-o cânta de haiducie,
Intră în casă, spune-mi mie,
20 Să-mi iau iute armele,
Tocul, revorverele
Să-le-așez pe lângă mine,
Ia să vezi, mamă, îmi șade bine
C-acum sunt voinic în fire.

Dela Ion Manciu, —Târgoviște—Dâmbovița.

Richita

- Când oi zice de silitră,
... tu-te 'n bôt de richită,
Când să te văz înflorită,
Să te arunc colea, la flintă
- 5 Și vâzroabă la opincă
Și să ies la drumul mare,
Unde trec mocani cu sare,
Să iau flinta la cătare,
Să-l lovesc, unde îl doare,
- 10 Cam la furca pieptului,
Locașul sufletului.
Să-l dau cu burta la soare,
Să-l scotocesc de parale.

Dela Ion Manciu-Târgoviște — Dâmbovița.

Furnica

- Fruză verde ș-o sipică,
Bată-te crucea, furnică,
Spune-mi cucul unde să culcă?
Să mă duc, să'i trag o flintă,
- 5 Să vedem de ce nu cântă?
Să'i iau capu ș-o aripioară
S-o mănânc la primăvară,
Cu tovarășii 'ntr-o seară,
Când oi intra'n codru iară.

Dela Duroiu Vasile-Vișoiu — Mușcel.

Bată-te Sfântul, făgui

- Frunză verde trei lămâi,
Trei lămâi și trei gutui,
Bată-te sfântul, făgui.
Când ți-a dat frunza întâiu,
5 De ce n-ai venit să-mi spui,
Să-mi iau armele din cui,
Pușca dela căpătâiu ?
Frunză verde trei măslina
Să-le pui pe lângă mine,
10 Să văd dacă-mi șade bine.
Când oiu zice trei lalele
Să intru 'n codru cu ele.
Inflorește, codre bine !
Căci ca mâine intru'n tine,
15 Cu doi-spre-zece după mine,
Incălțați și 'narmați bine,
Imbrăcați în haine verzi,
Intră'n codru, nu-i mai vezi.
Cu opinci cu cataramă,
20 Nimeni nu le mai ia seamă.

Dela Ion Manclu, — Târgoviște — Dâmbovița.

Armele mult mi sunt dragi!

- Frunză verde flori și fagi,
Armele mult îmi sunt dragi!..
Și văzui că se moinează,
Trăsei armele la gazdă.
- 5 Și văzui că nu mai ninge,
Incepui la arme a strânge.
Și strânsei vre'o șapte cete,
Ce-s ca mine lați în spete.
Cu mustăți în varvalăc,
- 10 Cum stă bine la voinic.
Lungi de mână,
Tari de vână,
Rași la față
Groși la ceafă.
- 15 Incinși cu curele de vacă
N-are nimeni ce să le facă.

Dela Ion Manciù — Târgoviște — Dâmbovița.

Săracu, bietul Oltean

- Frunză verde de lipan,
Săracu, bietul Oltean,
Cum trage cu coasa'n deal,
Cum trage și cum cosește
5 Și la cap, nu mai sosește.
Dacă văzui și văzui,
Luă coasa la spinare,
Ș-apucă pe drum la vale,
Găsi două lobodgioare
10 Cu mohorașul cam tare.
Trase două, trei potloage,
Foamea la pământ îl trage.
Soarele'n prânz a venit,
La toți mâncare-a sosit
15 Numai la el n-a venit.
Și văzu cam dedeaparte,
Iaca mândra cu bucate,
Ce bucate îi aducea ?
Niște lapte hurduit
20 Și mălăiași necernut.
Unde vede tărăța'n lapte,
Inimioara 'n el se sbate
Ca'ntr'un puișor de șarpe.
Trecu vara ca o pâine.
25 Vine iarna ca un câine,
Cu viscole și zăpadă
Și cu troiene grămadă,
Frunză verde avrameasă,
Cât e iarna de geroasă,
30 Ș-afară cam viscoloasă

- Și femeia arțăgoasă
Soba scoate fum în casă.
O foiță trei smicele,
Es afară să tai lemne ;
35 Nu e băț, nu e surcele,
Bag mâinile, până la piele.
Vai, de păcatele mele !
Foicică de secară,
Intru în casă, es afară
40 Și n-am nici o socoteală ...
Frunză verde matostat
Iau țăpoiul plec la țarc,
Fânișor nu am de leac.
Pusei mâna pe țăpoi,
45 Vitele se strâng purcoiu,
Credeau că le dau trifoiu.
Trântii țăpoiul pe zăpadă
Vacile se strâng grămadă,
Credeau că eu le dau iarbă.
50 Și unde-mi sbiară bălaia,
Mi-se cutremură carnea.
Dar nevasta, că-mi zicea :
— Măi bărbate, dumneata,
O să ne piară vitele.
55 — Taci nevastă, nu zice așa ;
Că d-oiu fi eu un mișel,
N-am avea nici un vițel.
La vecinul că se ducea
Și frumușel mi-l ruga :
60 — Măi vecine, dumnea-ta
Dă-mi o subsuoară de fân
Că mor vitele, leșin.
— Măi vecine, dumnea-ta
Astă vară eu coseam
65 Strângeam și-mi agoniseam
Dar tu, măre, ce făceai ?
Tu ședeai la umbră deasă,
Sub o salcie pletoasă,
Cu mândruța ta la masă,
70 Și-acum vii la mine, la fân,

- Pleacă. Nu-ți dau nici un fir.
Dar primăvară-mi sosește,
Colțul la iarbă-mi mijește
Și nevasta așa-mi grăește :
- 75 — Ia bărbate nu ședea
la coasa și gresia
Și cosește fân și iarbă ;
Știi la iarnă ce pățim.
Tot prin vârful fagilor,
- 80 Rupând muguri vacilor.
— Taci, nevestă, nu-mi spune mie
C-am să plec în haiducie ;
Munca nu mi-e dată mie,
Astăzi e greu de trăit
- 85 Tot mai bine 'n haiducit.

Dela Ion Dumitru — Stâlpeni—Mușcel.

Intoarcerea în codru

- Frunză verde solz de pește,
Primăvara când sosește,
Zăpada de se topește
Și câmpul la iarbă crește,
5 Mugurelu 'mbobocește,
Liliacul înflorește,
Inimioara 'n mine crește,
Murgu 'n grajd înnebunește.
Iar eu, țată mă gătesc
10 Și la codru mă pornesc,
Incins cu săbii, cu pistoale.
La brâu patru iatagane.
Stau la colnic și pândesc,
De-oiu putea să nemeresc
15 Vre-un ciocoi dă-i gulerăți.
Care suge p'ai mei frați.

Dela Alexandru Ureche – Țigănești–Muscel.

Ce te uiți, codre, urât ?

- Frunză verde bob năut,
Ce te uiți, codre urât ?
Codre, codre, frate codre,
De când, în tine-am intrat
5 Și în tine cât am stat,
Nici un lăstar nu-ți-am rupt,
Nici un lăstar nu ți-am călcat;
Dar, cu atât mă știu vinovat,
Și d-aia poate că te-ai supărat.
10 Numai o creangă ți-am tăiat.
Armele de-am agățat :
Că eu le lasam pe jos.
Mi-e pământul umedos
Și-și pierde lustrul frumos,
15 Ruginesc oțelele,
Nu mai iau foc capsele,
Mă prindeau puterile.
Frunză verde lemn trăsnit,
Codre, codre înfrunzit,
20 Ține-mă 'n tine ferit.
Tot cu frunză acoperit,
De poteră nevăzut.
Codre, vei avea păcat,
Tu de mă vei da legat,
25 Că nimic nu ți-am stricat,
Doar o creangă ți-am tăiat.
Armele de-am atârnat,
Când oi zice bob năut,
Cred că tot dreptul am avut,
30 Că sunt căpitan haiduc.

Lemnele din codru plâng

- Frunză verde foi de nuc,
De când n-am mai fost haiduc,
Lemnele din codru plâng,
De pe la mijloc s'aduc ;
5 Că n'am voinici pe seama mea
Să-mi sară săritura,
Să-mi calce călcătura
Să 'ngenunche și să dea,
Să dea tot în carne vie,
10 De poteră să nu știe.
N-am voinici pe al meu gând,
Să-mi iau pe ciocoi d-a rând,
Pe toți să'i strângă de gât,
Să'i aștearnă la pământ,
15 Să-le rupă oasele, ca să dea paralele,
Să dea aur și argint,
Ce e frumos pe pământ.

Dela Iordache Scripcă – Moldoveni–Romanați.

Şapte lemne 'n codru plâng

Frunză verde bob năut,
Şapte lemne 'n codru plâng,
 Şapte plâng,
 Şapte se frâng,

- 5 De când n-am mai fost haiduc
 Şi la vară iar mă duc,
 Să bag cu cucul în plug.
 Pistoalele să le 'njug,
 Iataganul : fierul mare,
- 10 Săbioara de-o cormană.
 Să-mi trag brazda dracului,
 Prin mijlocul crângului,
 Prin marginea satului,
 Prin uşa bogatului.
- 15 Fire-al dracului om bogat,
 Toată iarna te-am rugat,
 Să-mi dai două-trei parale,
 Să-mi iau la coplaşi sare,
 Că mălaiul ce-am căpătat,
- 20 Eu l-am mâncat nesărat,
 Dar tu nu m'ai ascultat.
 Te-am rugat să-mi dai opinci,
 Tu mă dai afară 'n brânci.
 Ba mă scoteai cu alai,
- 25 Căinii pe mine asmuţei.
 Să-mi dai plugul într'un ceas,
 Să-mi ar şi eu loc d-un pas;
 Dar tu nu m'ai ascultat;
 Frunză verde trei căline,
- 30 De-ar veni ziua de mâine,
 Să pui măciuca pe tine.
 Să zici : Na banii, jupâne,
 Şi mai lasă-mă cu zile.
 Să mai trăesc p'astă lume.

Bate vântul vârfurile

- Frunză verde merele,
Merele și perele.
Bate-mi vântul vârfurile
Și pe neica gândurile,
5 Să-mi apuc drumurile,
Să 'nfundez pădurile,
Să câstig paralele.
Când oiu zice foi de nucă,
Luai pușca, plecai pe luncă,
10 Să vânez o turturică.
Turturica s'o mănânc,
Pe puica să mi-o sărut.
Sărută-mă, puică, bine,
Până sunt pe lângă tine.
15 Poate-mi vine vre-un năluc,
Incalec calul și mă duc
Și te las puică, plângând,
Din ochi negri, lăcrămând
Și de neicuța oftând.

Dela Alexandru Ureche-Tigănești-Muscel.

Frunzuliță ș'un dudău

- Frunzuliță ș-un dudău,
Dare-ar bunul Dumnezeu,
Să umble și plugul meu.
Să pui plugul, să brăzdez,
5 Unde-o fi crângul mai des.
Să trag brazda plugului,
Prin mijlocul codrului,
Mai din susul dealului,
Pe marginea satului,
10 Răspântia drumului,
Drept casa bogatului.
Unde'oiu vedea om bogat,
Să mi-l duc la plug legat,
Să-i dau măciuci de ceorbaltac
15 Să-l învăț la semănat,
Să-l întreb ce-a câștigat.
Toată iarna, am venit
Toată iarna, am cerșit
Am cerșit, m'am milogit
20 Și nimic n'am folosit.
In seamă nu m'ai luat,
Ruga nu mi-ai ascultat.
O foiță ș-o maslină,
Ș'o veni ziua de mâine.
25 Să pui măciuca pe tine.
Să-mi zici: N'a banii, jupâne,
C'ai fost prost și ne'ndurat
N'ai fost milostiv bogat.

Foae verde tiriolic

- Foae verde tiriolic,
Cine mi-e voinic... voinic,
Ese noaptea la colnic
Și stă la pândă chitic,
5 Fără băț, fără nimic,
Fără paloș sau pistoale,
Numai cu palmele goale.
Foicică de anglaz,
Cine e tânăr viteaz,
10 Poartă bujori pe obraz
Și sare din fag în fag,
Face poterii necaz.
Frunză verde de sipică,
Cine-i tânăr, fără frică,
15 Ese poterii 'n potică
Și 'nainte se arată,
Cu piept gol, față curată,
Frunză verde de măr creț,
Cine-i viteaz, îndrăsneț,
20 Ese din codru semeț.
Și cum scoate vre-un cuvânt,
Cad neferii la pământ,
Cum se scutură poamele,
Când le bat furtunile.

Dela Vasile Duroiu-Vișolu-Muscel

De-ar veni luna lui Maiu

- Frunză verde de susaiu,
De-ar veni luna lui Maiu,
Sus în cer s'auz tunând,
Să văz nourii scăpărând,
5 Ploaia 'n codru răpăind,
Apele pe șesuri dând
Și stejarul mугenând ;
Caii pe câmpuri nechezând,
Vâlcele sgomot făcând,
10 Atunci, d-o vrea Dumnezeu,
Să împlinesc dorul meu,
Cu puica, să mă 'ntâlnesc,
Două vorbe să-i vorbesc.
Două vorbe, două cuvinte,
15 Să mă ție puica minte,
Și de-am fi și de-am trăi,
Tot amândoi ne-om iubi,
Ș-am să plec la munții 'nalți,
C'acolo, sunt ai mei frați,
20 Haiduci din copilărie,
Ce trăesc din veneție,
De mici duși dela părinți,
De fug cu potera 'n dinți.

Dela Alexandru Călin-Ciulinova-Muscel

Inflorește, codre, bine.

- Frunză verde trei măsline
Inflorește, codre, bine,
Căci ca mâine intru'n tine
Cu doisprezece dupe mine
5 Incălțați și înarmați bine,
Toți copii de venetic,
Așa cum îmi place mie,
Toți de mici crescuți p-aici
In codru și pe potici,
10 Toți cu flinte la spinare
De lucesc ca Sfântul Soare.
La brâu cu șapte pistoale
Săbioare, iatagane,
Invelite'n mușamale,
15 Legate în găetane
Tot voinici împletoșați
In scumpe haine îmbrăcați,
Imbrăcați în haine verzi
Intri'n codru nu-i mai vezi,
20 Cu ghebe și cu poturi
Cusuți în găetanuri.

Dela Ion Făcăleț — Comuna Cobia — Dâmbovița.

Aoleo !... Soare rotund!

- Aoleo !.. Soare rotund,
Vin' pe muchie mai curând,
Că mie mi-s'a urât,
Tot urcând și coborând,
5 Tot urcând din vale în deal,
Cu mâna pe iatagan
Scoborând din deal în vale,
Cu mâinile pe pistoale,
Invelite în mușamale.
10 La spinare, durdă mare
Și la șolduri săbioare
Fuge potera de moare,
Potera din' Mehedinți,
De fuge cu omul în dinți.
15 Potera din Slatina,
Dare-ar dracii peste ea.
Mult e rea pârdaľnica.
Ea mi-a secat puterea
Că mult m'am luptat cu ea !

Dela Marin Isma — Orodel — Dolj

Mulțămescu-ți, Sfinte Gheorghe

- Frunză verde și iar verde
Mulțămescu-ți, Sfinte Gheorghe,
Mă văzui în codru verde.
Codre... codre înfrunzit,
5 Ține-mă 'n tine păzit,
Tot cu frunză acoperit.
Cum să mă dai puterii legat,
Ca p-un mare vinovat?
Că'n tine, de când am intrat,
10 Doar o creangă ți-am tăiat,
Armele d-am agățat.
Le-aș lăsa, codre, pe jos,
Dar pământul era udicios
Și fierul cam ruginos
15 Și-și pierdea lustrul frumos,
Nu mă slujeau cu folos,
Unde-oiu da, sa pice jos.
Odată m-am încercat,
Pe tine le-am aruncat.
20 Au putrezit paturile,
Au ruginit oțelele,
Nu umblau trăgacele,
S-au astupat șilindrele,
Nu luau foc capsele,
25 Mă prindeau puterile.
Dar când foc că nu-mi lua
Avui parte cu durda,
Care era'n mâna mea.
Am mătrășit potera
30 Țândări am făcut din ea
Și mi-am scăpat viața.

Furnica

- Frunză verde ș'o sipică.
.... tu-ți legea ta, furnică,
Cât ești tu de mititică,
Mănânci frunza cât de mică
5 Și n'o lași ca să mai crească,
Haiducii să se umbrească.
Să bea, să se veselească.

Dela Marin Ismă — Orodel — Dolj.

Primăvara

- Frunză verde mărăcine,
Văd primăvara că-mi vine,
Mult mi-e drag și-mi pare bine,
Crește inimioara în mine :
5 Că destul am pătimit,
Iarna pe gerul cumplit,
Fără casă, fără rost,
Fără nici un adăpost.
Când îngheață apa'n troc,
10 Și mâinele până'n cot.
Aștept codrul să învie,
Ca să plec la haiducie.

Dela Ion Manciú — Târgoviște — Dâmbovița

Cerule, Prea Înalt Sfânt!

- Frunză verde bob năut,
Cerule, Prea Înalt, Sfânt,
Lasă-ți mila pe pământ,
Că prea trăesc amărât.
- 5 Muncim greu pentru ciocoi,
Copilașii ni sunt goi.
Dangarale, biruri grele,
Vai!.. de păcatele mele;
Ș-așa-mi vine să mă duc,
- 10 Am să'ncalec p-un cal murg.
Eu să'i zic și el să fugă:
— Împinge, murguleț, împinge,
Că p-aici, ziua m-ajunge,
Și n-am unde te ascunde.
- 15 Îndeamnă murguleț, grăbit,
Mă scapă de osândit.
La mine nu ți-o placea,
La bun arendaș te-oiu da.
Orz cu banișa ți-o da
- 20 Și apă cu găleata,
Din grajd, nu te-o mai scoatea.
Poli și galbeni c-oiu lua,
Frunzuliță ș-o lălea,
De cât așa vieață grea,
- 25 Și'n pungi nici o para.
De cât așa traiu cumplit,
Mai bine 'n codru 'nverzit,
Să trăesc din haiducit.

Unde-ai plecat frăţioare ?

— Frunză verde salbă moale,
Unde-ai plecat frăţioare ?
— Ia.. Am plecat pe drum la vale,
Ici, colea, la târgu-ăl mare.

- 5 Ce să cumperi, frăţioare ?
 — Numai arme şi pistoale.
 — Ce să faci măi frăţioare ?
 S-am să mă fac, zău, haiduc.
 De unde iau, nu mai duc ;
10 Că 'ndărăt, dac-oiu ducea,
 Mie-mi merge pâra rea.
 Imi pune la picioare drăgănea,
 Numai pot în codru a intra
 Şi dau de mare belea.

Dela Bursuc Vasile—Teiş — Dâmboviţa

Cântecul teiului

- Teiuleț, cu foaia lată,
Ce bine mi-ai prins odată,
Când mă gonea potera,
M-ascundeam sub poala ta.
- 5 M-ascundeam
 Și mă piteam
 Și dela moarte scăpam
 Frunză verde de susai,
 Hai... hai... hai... teiule... hai.
- 10 Ce frumos am să te taiu.
 Să-ți pui așchie de jos,
 Să-mi-te taiu cu folos.
 Frunză verde mărăcine,
 Să te dau la mânăstire,
- 15 Să mi-te lucreze bine.
 Să mi-te facă icoane,
 Să te puie prin altare.
 Să te fac icoane mici,
 Să te dau pela biserici.
 Popii te va tămâia,
 Lumânări ți-o aprindea
 Și lumea te-o săruta,
 Tu mi-ai scăpat viața.

Dela Ion Manciuc—Târgoviște — Dâmbovița.

Hai, codrule, înfrunzește

- Frunză verde solz de pește,
Hai codrule, înfrunzește ;
Infrunzește, îmbobocește,
Că în tine am nădejde.
- 5 Dar nădejdea dela tine,
E ca sârma de subțire,
Impletită în trei fire,
Când tu o tragi, ea nu vine,
Când o tragi dela un loc,
- 10 Ea se sugrumă la mijloc.
Frunză verde mărăcine,
Infrunzește, codre, bine,
Căci ca mâine intru în tine,
Cu doisprezece după mine.
- 15 Copilași cam fără minte,
Taie pârtie înainte.
Copilași fără mustață,
Tocmai croiți pe vieață.
Rași la falcă, groși la ceafă,
- 20 Cu mustăți în varvalăc,
Cum stă bine la voinic !
Frunză verde de susaiu,
Toată iarna așteptaiu,
Să-mi vie luna lui Maiu,
- 25 Să mă plimb din plaiu, în plaiu.
Să alerg din raiu, în raiu,
Dupe herghelii de cai.
Să-mi aleg d-un călușel,
Rotat, vânăț, porumbel,
- 30 Să mă plimb cu drag, pe el,

- Din deal, până'n colnicel.
Dela munte, până'n târg,
Să mă duc cu al meu murg.
Și dela târg, până'n vale,
35 Să croiesc murgului cale.
Fără teamă de nimic,
Că sunt căpitan haiduc.
Și din vale, mai așa,
Să mă văz că sunt ceva :
40 Căpitan de arambașă,
Peste patru-zeci și șease,
Tot voinici împletoșați,
De scumpe arme 'ncărcați.

Dela Vasile Bursuc—Teiș—Dâmbovița.

Pescarul

- Frunză verde bob năuț,
Unde-auz pe cer tunând,
Jos la baltă fulgerând,
Sus la munte greu trăsbind,
5 Ploaia'n codru răpăind,
Apa pe șesuri vărsând,
Văgașurile umplând,
Carele la opor ținând,
Cărauși la roate 'mpingând,
10 Mă fac broască pe pământ.
Ca un puișor de lup.
Negură până'n pământ,
Și nu mai știu, unde sunt.
Stau la pândă în colnic
15 Și nu zăresc eu nimic !
Dacă văzui și văzui,
Luai pește de vânzare,
Ocaua patru parale ;
Marfa mea n'are căutare.
20 Plecai înapoi, pe seară,
Dar trecui printr'o dumbrăvioară.
La mijlocul crângului,
La gura colnicului,
Zări fesul Turcului.
25 Eu gândeam. Turcul gândește,
Să-mi ia banii de pe pește.
Dacă văzui și văzui,
Căruța'n drum părăsii
Și la crâng că mă chitii.
30 Mă detei dupe o buturugă.

- Spălai flinta de rugină.
Mi-o unsei cu undelemn,
Să bată bine la semn,
Mă detei dupe o cicoare,
35 Luai flinta la cătare
Să lovesc Turcul, unde-l doare.
 Între gene
 Și sprâncene,
La retezul părului,
40 La luatul mirului,
De marginea fesului,
La casa sufletului,
Unde'i păs voinicului.
Și mă pusei așa'ntr'o doare
Și luai flinta la cătare
45 Lovii Turcul, unde-l doare.
Ș-auzii; Aman! Aman!
Covărnindu-l de pe cal.
Ține-mi-l, Doamne, cu zile,
Să'i văz punga 'n sân la mine,
50 Să văz ce parale are,
Fie plină, fie goală,
Fie cu două parale.
C-am să-le beau de-a'n picioare.
De seară, la cârciumioară,
55 Să-mi treacă de oboseală.

De a on Făcăleț—Cobia—Dâmbovița

Frunză verde mărăcine

- Frunză verde mărăcine,
Măi Marine, hai cu mine,
Să ne plimbăm prin pădure,
Să te'nvăţ a trăi bine,
5 Frunză verde măr mustos,
Pe cea faţă, pe cel dos,
La stejarul scorboros,
Hai Marine, să stăm jos,
Să stăm, să ne sfătuim,
10 Incotro, noi să isbim.
Frunză verde foaie lată,
La leliţa dela Piatra,
Unde-a găzduit armata ;
C-acolo, sunt banii gata.
15 Frunză verde liliac
Să mergem la râul alb
Că, acolo, arendaşul
A cărat banii cu sacul
Şi nu'i trebuie, săracul.

Dela Stan Marin-Văcăreşti-Dâmboviţa.

Măre, mamă, nu ședea

- Frunză verde solz de pește,
Primăvara se gătește,
Zăpada se petește,
Colțul ierbei se ivește.
- 5 Mugurelul că-mi plesnește,
Frunza'n codru că mi-ș crește,
Armele 'n cuiu ruginește,
Măre, mamă, nu ședea.
C-a sosit și vremea mea,
- 10 la cotul și foarfeca,
De-mi croiește o ipingea,
De voinici pe seama mea,
Cu florile cât palma ;
Să semene cu frunza,
- 15 Să intru'n codru cu ea.
Să nu mi-o croiești prea lung.
Că mă împiedecă prin crâng
Și nu pot cu ea să fug,
Poterile mă ajung.
- 20 Când oiu zice trei costreiu,
Croiește-mi niște nădrăgei
Verde ca floarea de teiu,
Să intru'n codru cu ei.
Să-mi croiești, maică d-o străiță
- 25 Verde ca frunza de vița ;
Scurticică
Ușurică,
Ca să pot umbla pitiș
Prin iarbă și prin frunziș,
- 30 Unde-o fi crângul mai des

- Tot acolo, să mă'ndes
Și la ciocoi să ochiesc.
Croiește-mi d-un comănac
Verde ca foaia de fag,
35 Să intru'n codru cu drag.
Să nu mi-l croiești prea lat
Că mă doare dupe cap,
Tot umblând pe brânci prin crâng,
Poterile împușcând.
40 Croiește-mi d-o dulămiță,
Verde ca foaia de viță.
Să-mi faci haina trupului,
De potrivea codrului.
Să m-alătur cu tufanul
45 Și să seamăn cu lăstarul.
Și opinci cu cataramă,
Când oiu fugi pe poiană,
Să nu-mi ia potera seamă ;
Dar opinci de capră stearpă,
50 Care nu prinde la apă.
Ba croiește-mi d-o cămășuță ;
Cămășuță cu ciupag,
Să intru'n codru cu drag ;
Că sunt voinic comănac,
55 Intru'n codru cocoșat
Și m-ațin pela strâmtori,
Pe unde trec negustori :
Negustori bucureșteni
Trec la târg, la Râureni,
60 Să-mi cumpere bouleni.
Ori ciocoi dă-i gulerăți,
Că sunt putrezi de bogați,
Nu mai știu seama de sfați
Și să ieși nu faci păcat.

Dela Ion Făcăleț-Cobia-Dâmbovița.

Maică, măicuțița mea!...

- Frunză verde ș-o lalea,
Maică, măicuțița mea,
Să-mi faci hafâr, dac-oi vrea,
Fă-mi și tu d'un chepeneag,
5 Să intru în codru drag.
Mai fă-mi niște ceorecei,
Maică, ca frunza de teiu.
Mai fă-mi, maică, o fermenea,
Cu șireturi, dac-oiu vrea
10 Ș'o căciulă de hârșie,
Tocmai, cum îmi place mie.
Și poturi mai măricei,
Să intru 'n codru cu ei.
Să mi-o iau printre răzoare,
15 La brâu cu șapte pistoale.
Dupe ciocoi și levinți,
Să le rup oasele 'n dinți.
Dupe greci, dupe ciocoi,
Să-i răpun eu p-amândoi,
20 Cine m'o vedea călare,
Să crează că-s vre-un om mare.
Să mă chieime: Căpitane.
De frică să-mi dea parale.

Dela Ion Făcăleț-Cobia-Dâmbovița.

Frunză verde de-o crăiță

- Frunză verde de-o crăiță,
Că n'avui d-o măicuțiță,
Cu milă și cu credință,
Să-mi ia iarbă de-o leiță,
5 Să es la poiana Chiții,
Să mă resfir la pistoale,
Să plângă Bejan cu jale,
Cu dor dela inimioară,
M'am prăpădit frățioare...
10 Frunză verde ș-o lalea,
Maică, măicuțița mea,
M-am luptat o 'ntreagă vară,
Fără să am flintișoară,
Fără s'am paloș, să 'ncing,
15 Nici cal bun ca să înching.
Foicică foi de nuc,
Geaba beau, geaba mănânc,
Geaba mă numesc haiduc,
Geaba dorm noaptea 'n colnic,
20 Dacă n'am pușcă, pistoale
Și sunt cu palmele goale,
N'am un pic de umplutură,
N'am paloș tăios la gură.

Dela Oprea Dumitru-Moțăeni-Dâmbovița.

Știu bine c'am să mă duc

- Frunză verde bob năut
Mă uitai la răsărit,
Văzui primăvara venind,
Colțul ierbii ieșind,
5 Pe neica, cu mândra 'n crâng,
Cuculețul ascultând.
Când oi zice lemn trăsniț,
Cum mai cântă d'amărât
Știu bine c'am să mă duc.
- 10 De mă duc,
De nu mă duc,
Eu tot mă numesc haiduc.
De le fac,
15 De nu le fac,
Eu văz bine că le trag.
Ia mai bine să le fac,
Că tot pe lume le trag.

Dela Marin Iamă-Orodel-Dolj.

Durerea

Frunză verde bob năuț,
O ! maică, când m'ai făcut,
De ce nu m'ai strâns de gât,
Să nu trăesc amărât :

5 Amărât și necăjit,
Cu puterile 'nvrăjbit.
Es din codru, intru'n câmp,
Cu talezul pe oblânc.
Inting în sare, să mănânc,

10 Gândurile rele mă apuc ;
C-am un loc,
Fără noroc
Ș-o siliște
Fără triste !

15 Mierla-mi zice să mă duc
Și măicuța să mă 'ntorc,
Ș-am să dau la dușmani foc
Dușmanii mi-au stricat totul,
Arde'i-ar para și focul.

Dela Ion Făcăleț-Cobia-Dâmbovița.

M-aș duce 'n codru, săracul

- Frunză verde bob năut,
Unde văz seara 'nserând,
Jos, la baltă, fulgerând,
Sus, la munte 'n vârf trăsning,
5 Mă fac broască pe pământ,
Tocmai ca un puiu de lup,
Numai pe grec, să-l apuc.
Când oiu zice solz de pește,
Uite vântul greu mugește
10 Ploaia-mi cade, răpăște,
Mugurii nu 'mbobocește,
Colțul la iarbă nu crește.
Cată . . . tui mumă-sa !...
P-aici, n'a mai dat frunza ? !
15 Să vezi : la noi peste Olt,
Mi-e lăstărașul d'un cot
Și frunza 'mi-are boboc,
S'a 'ncheiat, codrul cu tot,
Mugurașul cât pitacul,
20 M'aș duce 'n codru săracul.

Dela Ion Călin—Orodel—Dolj.

Frunză verde mărăcine

- Frunză verde mărăcine,
Mărăcine 'nflorit bine
La cârciuma din pădure,
Croită pe patru bârne,
5 Invelită cu şindrilă
Bea Costică de trei zile,
Patru poli şi două lire.
Vinu'i bun, ocaua-i mare,
Beau voinicii de-a călare.
10 Vinu-i bun, ocaua-i mică,
Beau voinicii de se strică.
Băui preţ de şapte cai,
De vin nu mă săturai.
Băui preţ de şapte iepe,
15 Adu vin, că mor de sete.
Băui preţul murgului,
Aflai gustul vinului.
Foaie verde solz de peşte,
Astă seară o să însereze,
20 Să mai strâng vreo şapte cete.
Tot ca mine, laţi în spete,
Tot voinici de seama mea,
Răsucindu-şi mustaţa,
Să 'nfundăm pădurile,
25 Şi toate colnicele
Şi toate strâmtorile
Să luăm paralele.

Frunză verde salbă moale.

- Frunză verde salbă moale,
Urc la deal, cobor la vale,
Flinta mă roade 'n spinare,
Coastele de iatagane,
- 5 Invelite'n mușamale,
De lucesc ca Sfântul soare.
Frunză verde ș-o lalea,
Dar voinicul ce-mi făcea ?
El la un sat că-mi trăgea,
- 10 C-un băiat că să 'ntâlnea,
Frumușel că mi-l jura,
Să nu spuie la nimenia.
Parale 'n mână-i punea
Și din gură că'i spunea :
- 15 --Du-te, măi băiete, acasă,
La copii și la nevastă
Și du-le aste parale,
Ca să aibă de mâncare.
Frunză verde ș-o lalea,
- 20 Voinicelul ce-mi făcea ?
La un drum mare se ducea
Și de pândă se punea,
Pe unde negustori treceau,
Flinta la ochi c'o lua
- 25 Și gălbiori câștiga.
— Măi cocoane, dumneata,
Dacă ți-ai vândut marfa,
Dați-mi și mie ceva.
Dacă ai o mie de lei,

- 30 Să-mi dai și mie din ei.
Eu, frate, ce-oiu lua,
Înapoi, ție ți-oiu da.
De mi-oiu da ceva mai mult,
Eu pe săraci îi ajut ;
- 35 C-așa'i legea creștinească
Și datina haiducească.

Dela Alexandru Călin-Ciulnița-Muscel.

La mijloc de codru verde

- Frunză verde și iar verde,
La mijloc de codru verde,
Mititel focșor se vede,
Mititel și potolit,
5 Tot de haiduci ocolit.
Nu știu îs zece, ori doisprezece,
Cu căpitanul treisprezece;
Dar mi-și frige d-un berbece.
Tot berbece, berbecel,
10 Numai e 'n turmă ca el.
Nu mi-l frige, cum să frige :
Mi-l întoarce în belciuge,
Mi-l întoarce în cârlige,
Ca să'i fie carnea dulce.
15 Ne 'njunghiat, nejpuit
Ca un purceluș pârlit.
Mi-l bate cu saramură
Facă chef la băutură,
Cu voinici d-adunătură.
20 Voinicei de seama mea,
Răsucindu-și mustața,
Lați în spete, groși la ceafă,
Nu țin seamă de vieață.
Nu's voinici de pe aci,
25 Sunt de pe Mureș în sus,
Cu cojeacele de urs,
Cu căciule de bursuci.
Când oi zice otrășel,
Sub umbră de păducel,
30 Voinicii mănâncă un miel

- Și beau vin din burdușel,
Să vezi, vin de înotești,
De când bei, înnebunești.
Și rachieaș anason,
35 De răsaî noaptea din somn.
Pe când beau, se'nveseleau,
Unul din ei că-mi grăia :
— Mult mă doare printre spete,
De-o pușcă cu țeva veche.
40 Rău mă doare pēla șeale,
De pustiile de pistoale.
Ș'aseară, dela o vreme,
Visai niște visuri rele,
Visai zău, armele mele,
45 Fără pat, fără oțele,
Fără cremene la ele,
Scurtarea zilelor mele !
Și eu, încă, am mai visat.
O barză c'un șarpe 'n gură.
50 Nu e barză cu șarpe 'n gură.
E gâdea cu ștreangu 'n mână.
Frunză verde ș'o lalea,
Dar, aci, cam alătura,
Pe unde haiducii mâncau,
55 E un ciungur foarte înalt.
Mult mi-e înalt și brebenat
Cu scumpe arme 'ncărcat.
Să vezi... Pusei arnăuțește,
Pistoale, iatagane turcești.
60 Invelite'n mușamale,
Atârdate 'n găitane,
Strălucesc ca sfântul Soare.
Le unge cu undelemn,
Să bată bine la semn.
65 Cu untură de căprioară,
Pe ciné'o lovi să moară.
Cu untură de găină,
Să nu'i dea de vreo pricină.

Frumos cântă cucu'n deal

- Frunză verde ș'un lipan,
Frumos cântă cucu'n deal !
Mi-l ascultă un căpitan,
Căpitan de arambașă
5 Peste patru zeci și șase.
Căpitanul e oltean
Numai de cincisprezece ani.
Frunză verde, viorea,
Cuculeț din valea rea,
10 Când te-aud dimineața
Par'că tu-mi dai viața,
Când te-aud mai în deseară
Mult mi-e inima ușoară.

Dela Ion Manciuc—Târgoviște—Dâmbovița.

Cuculeț din opritură

- Frunză verde ș'o mălură,
Cuculeț din opritură,
Ce tot cânti pe arătură,
De-ți intră pulbere 'n gură ?
5 Frunză verde iasomie,
Vin la neica 'n colivie,
Să-mi cânti, neică, numai mie ;
Că la vară, nu se știe.
Am să plec în haiducie.
10 Rămâne lunca pustie
Și-ți rămâne mândra ție.
Mândruliță ca a mea,
Nu e în sat la nimenia...

Dela Marin Iama—Orodel—Dolj

Pleacă cucul din oraș

- Frunză verde iarbă caș,
Pleacă cucul din oraș
Și lasă puii golași
Și'i crește, mamă străină ;
5 Pitulicea
Bat'o crucea.
Că-mi umblă prin curătură
S'adune câte'o legumă
Și dă puilor în gură.
10 Pân'mi-l face dolofan
Și se suie pe tufan
Și cântă la Teleorman.
Bată-te legea de cuc,
Să-mi cânți bine că te'mpușc.
15 Tu ești cuc,
Eu sunt haiduc.
Ș'am să-ți iau capul ș'o pană.
Trupul să ți-l fac pastramă
Să-l mănânc la primăvară.
20 Când oiu intra 'n codru iară,
Să-ți iau untura din rânză,
Să mă ung cu ea la țâță,
Glonțul să nu mă pătrunză.
Să-ți iau untura din șele
25 Să ung pușca la oțele ;
Că-i pușcă vânătorească,
Când oiu da să nu greșească.

Dela Ilie Călin—Orodel—Dolj.

Am dat de inimă rea

- Frunză verde bob năuț,
Când auz cucul cântând
Și mierlița șuerând,
Mă fac broască pe pământ.
- 5 La o gură de colnic
Aștept pe Grec să-l îmbuc.
Și pe Grec și pe ciocoi;
Ne-a bășicat, vai de noi!...
Frunză verde iasomie.
- 10 Cântă-mi, cuce, numai mie
Până sunt în haiducie,
Pân' la anul nu se știe,
Ori că mor, ori că trăesc,
Ori pe drum călătoresc.
- 15 Cu puica să mă 'ntâlnesc
Două vorbe să'i vorbesc
Și să'i spun că o iubesc.
Frunză verde ș'o lalea,
Taci, cuce, nu mai cânta,
- 20 C'am dat de inimă rea;
Mi-a pierdut murgul șeaua;
Șeaua și ipingeaua
Ș'a găsit-o mândruța
Și nu vrea ca să mi-o dea.
- 25 Dare'ar dracii peste ea.

Haiducul și Muma cucului

- Frunză verde peliniță,
Pe cea verde dumbrăviță,
La curata fântâniță,
O femeie c-un prunc mic ;
5 C-un prunc mic, nebotezat,
Fugărită de bărbat.
Pruncul plânge,
Mă-sa 'i zice :
— Taci cu maica, nu mai plânge,
10 Că pe noi ne-o auzi,
Păunașul codrilor,
Vătaful haiducilor.
Ea cuvântul -nu sfârșia,
Păunașul că-mi sosia
15 Și din gură așa-mi zicea :
— Făi femeie, dumneata,
Lasă-ți pruncul la fântână,
Ca să bea el apă bună
Ș-ai cu mine'n haiducie,
20 Ce-oiu câștiga să-ți dau eu ție.
La fântână mi-l lăsa,
Cu păunașul pleca
Și în codrii s'afunda.
Pruncul trei zile plângea,
25 Nimenea nu-l auzia,
Numai muma cucului,
Din crucița bradului.
Ea la el se scobora
Și grăind așa-i zicea :
30 — Taci cu maica nu mai plânge,

- Că ție maica ți-o face
Legănel
De păltinel.
Vântul, când o trăgăna,
35 Pe tine te-o legăna ;
Ploaia, când ea mi-o cădea,
Pe tine că te-o scălda ;
Zăpada, când o cădea
Pe tine că te-o ungea
40 Și te-o face mama mare,
Ca să purcezi pe picioare.

Dela Iordache Scripcă-Moldoveni-Romanați.

C-am dat de inimă rea

- Sus, sus, sus, în vârf de nuc,
Cum mai cântă un puiu de cuc,
De răsună pădurea,
Și îmi saltă inima.
- 5 Eu zic cucului să tacă,
El să suie pe-altă creacă,
Cântă hoțul de mă seacă,
De sare cuțit din teacă.
Ș'așa cântă de cu jale,
- 10 De sboară frunzele 'n vale.
Ș'așa cântă de cu foc,
De stă călătorul în loc.
Taci, cuce, nu mai cânta,]
C'am dat de inimă rea.
- 15 Mi-s'a risipit ceata
Ș-acum vreau să-mi fac alta ;
Însă dușmanii nu vrea.
Dușmanii, dușmancele
Îmi poartă soroacele,
- 20 Îmi scurtează zilele.

Dela Marin Iama-Orodel-Dolj.

Bată-te crucea de cuc

Bată-te crucea de cuc !

Tu ești cuc,

Eu sunt haiduc.

Cântă-mi bine că te 'mpușc.

- 5 Aripa ți-o dau în vânt,
Și capul ți-l fac pastramă,
Să-l mănânc la primăvară,
Când oi intra'n codru iară.
Sângele să ți-l opresc,
- 10 La Paște să mă grijesc,
Cu doi mugurei de fag ;
C'ășa mi-a fost mie drag.

Dela Stan Marin-Văcărești-Dâmbovița.

Haiducul și mândra

- Frunză verde trei smicele,
Că mai sunt ș-alte belele,
Vai! de păcatele mele!
Dangarale, biruri grele,
5 Apoi, să mai faci șosele;
Rămâi, zău, numai în piele.
Că din banii din pământ,
Nu-ți mai rămâne cuvânt.
Că te întinde în zadar,
10 Cutierul la primar.
Vezi acilea'n torobrâu
Te pomenești la zapciu.
Ba te pune și'n butuci,
Te bate de te usuci.
15 Pân'n-oiu da
Tot ce-oiu avea.
Nu poți scăpa de belea.
Că chiar boi să ai să'njugi
Și tot nu poți să te-ajungi.
20 Iar tu, mândro, fără minți,
Străină fără părinți,
Nu cumva, tu să mă uiți,
Cu altul să te măriți;
Că mă jur pe flinta-mi dragă,
25 Că nu e lucru de șagă.
Mândro, cine te-o lua,
Amândoi dați de belea.

Dela Grigore Păuna—Pietrari—Dâmbovița.

Voinicul și codrul

- Frunză verde salbă moale,
Mă rog codre, dumitale,
Ca la un frate mai mare;
Să mă lași la umbra ta,
- 5 Să stau puțin cu mândra,
Să mă odihnesc ceva.
Că nu sunt lup, să-te mănânc,
Nici capră să-te mijdesc
Și nici foc să te pârllesc;
- 10 Ci-s voinic, să mă umbresc.
— Măi voinicel dumneata,
Nu te las la umbra mea,
Că ți-e mândra tinerea,
Tinerea și frumusea
- 15 Ș-ai să faci păcat cu ea
Și mi-o degera coaja,
Frunzuța mi s-o păli,
Iarba se va 'ngălbeni
Și apoi se va usca.
- 20 N'are cucul ce mânca.
Cucul și mierlița
Și ne-o blestema lumea,
Lumea dobitoacele.
Toate cotoroațele.

Dela Costache Pușolu—Târgoviște.

Marin și mândra lui

- Frunză verde lin pelin,
Pe deal, pe la Severin.
Vine tata lui Marin,
Cu cincizeci de boi bătrâni,
5 Ca să scape pe Marin.
Frunză verde ș'o lălea
Pe Marin, nu-l poate scăpa,
Că l-a adus potera,
Că el s'a luptat cu ea.
10 Frunză verde salbă moale,
Toți bății, la plimbare,
Numai Marin la 'nchisoare,
Cu fiarele la picioare.
Cu cătuși, la mâinișoare,
15 M-am prăpădit, frățioare
Tot de dorul dumitale.
Frunză verde lin, pelin,
De din jos, de Severin,
Vine mândra lui Marin ;
20 Cu șorțul negru sein,
Cu cămașa numai fir.
Ca să scape pe Marin.
Frunză verde d-avrameasă,
Vezi . . . femeia cugetoasă,
25 Intră la zapciu, în casă
Și'i pune galbeni, pe masă.
Hai . . . Marine, daică, acasă,
S'a făcut fânul de coasă.
Hai . . . cu daica să-l cosim,
30 Cu furca să-l purcoim
Ș-amândoi să ne iubim.

Trage, mândro, și-mi ghicește

- Frunză verde solzi de pește,
Trage mândro, și-mi ghicește ,
Codrul de ce îngălbenește ?
Haiducul de ce îmbătrânește ?
5 Codrul îngălbenește de vânt
Și haiducul de drum lung ;
Că de n'ar mai cânta cucul
Și de n'ar șuera sturzul
Și de n'ar cânta mierla
10 Și s'o 'ngâna presura
Și de n'ar fi și ciocoiul,
N'ar mai îmbătrâni omul.
Frunză verde d-arțăraș,
Cu hoțul de arendaș,
15 Nu te lasă nici un ceas.
Ne cheamă la socoteală,
Mai rămâi dator o vară.
A dracului procopseală ! . .
De cât la ciocoi la muncă,
20 Mai bine cu flinta 'n luncă.

Dela Alexandru Călin—Ciulnița—Muscel

Haiducul și Mândra

- Frunză verde trei măslina.
Unde văz că vara-mi vine,
Cu zile calde, senine,
Mult mi-e drag și-mi pare bine!
- 5 Saltă inimioara 'n mine,
Iarba crește, câmpu 'nverzește
Codrul frumos înfrunzește,
Inimioara 'n mine crește.
- 10 Armăsaru 'n grajd nechează,
Trupul mi-se 'nviorează.
Numai mândra mea oftează
Și-mi plânge ca o năuca,
Că mi-a venit vremea de ducă.
Ea îmi tot zice, cu suspine :
- 15 Ia-mă, neică și pe mine,
Că poate ți-oiu prinde bine!
— Frunză verde ș-o lalea,
Dragă mândrulița mea,
Nu te pot, neică, lua ;
- 20 Că tu ești cu poala lungă
Și te'ncurci trecând prin strungă.
Apoi până te-oiu descurca,
Mă cuprinde potera.
Poteră din Slatina,
- 25 Mult e rea, pârdaľnica !..
Poteră din Mehedinți,
De fuge cu omu'n dinți !
Că eu mândro, m-am gândit,
M-am gândit, m'am socotit
- 30 Să mă las de haiducit,

- Să m-apuc de plugărit ;
Insă, mijloc n'am găsit.
Că'n sat e traiul cumplit.
Toată vara să muncești,
35 Nu poci să te-agonisești.
Și chiar boi să ai să-njugi,
Tot nu poci să te ajungi ;
Că n'ai să muncești cinci pași
Te 'nhață la arendaș.
40 Uite una, úite două...
Nu mai faci cămașe nouă.
Frunză verde trei smicele,
Că mai sunt ș-alte belele.
Dangarale, biruri grele,
45 Apoi să mai faci șoșele,
Rămâi,* zău, numai în piele.
Că din banii din pământ,
Nu-ți rămâne un ban frânt.
Că te 'nlinde în zadar.
50 Cutierul la primar,
Primarul la pârcălab.
Vezi acilea un torobrâu
Te pornește la zapciu.
Până n'oiu da ce'oiu avea
55 Nu poți scăpa de belea,
Rămâi doar cu cămașa.
De cât așa vieață grea
Și'n pungă fără para,
De cât toată vara muncă,
60 Când la sapă, când la luncă,
Când la coasă, când la furcă,
Caut lascae, nu e'n pungă.
De ce să fiu ars de soare.
Cât este vara de mare
65 Și'n pungă să n'am parale ?
Frunză verde lemn trăsnit.
Mai bine 'n codru 'nfrunzit,
Pân'la al toamnei rece vânt,
Când s'o ivi pe pământ.
70 Să'nceapă vânturile,

- Să lăsăm colnicele,
S-apucăm potecile ;
Să ne găsim mândrele.
Să le spunem tainele.
- 75 Dragă, mândrulița mea,
la ascultă-mi vorba mea.
Ștai și nu mai lăcrăma
Și vezi de plecarea mea ;
Că m-așez pela strâmtori.
- 80 Și uciz la negustori,
Să câștig la gălbiori ;
Gălbiori d'ăia venetici,
De câte-o sută și cinci,
Nici de bir, să nu te plângi ;
- 85 Dar aminte să-ți aduci,
De-ale noastre vorbe dulci.

Dela Iordache Scripcă-Moldoveni — Romanați.

Haiducul și munca câmpului

- Frunză verde de mohor,
M-a făcut maica fecior.
Să fiu taică-i d'ajutor.
Dar ce foc de ajutor ?
- 5 Frunzuliță ș'o răpagă,
Taica, maica tot mă'ntreabă,
Ce munculiță mi'e dragă ?
— Munca cea de vitejie,
Pistoale de veneție
- 10 Și cal bun de călărie,
Mă mână taica la plug,
Cu doisprezece boi la jug.
Al dracului meșteșug !
Nu știu boii să-i înjug,
- 15 Nici tînjala s'o ridic.
Nici resteele să'nfig.
Eu îi înjug cu coadele,
Ei mă împung cu coarnele.
Câte găuri sunt la plug,
- 20 Toate mă mână la crâng,
S'aduc lemne, să le-astup
Și nuiiele de potîng.
Frunză verde ș'o lalea
Plugul mi-e o goangă rea,
- 25 Umblă de-a'ndărăteala
Cu coarnele în burta mea,
Răstoarnă brazda alături
Sărăcuț de maica mea.
Are coarne dindărăt,
- 30 Mă lovește peste piept

- Și mă lasă pe loc mort,
Niște vite înșiruite
Bătute și omorâte.
Niște lemne învrăjbite
35 Și bucate risipite.
De s'o face nu s-o face.
La vară foamete-om traže
O foiță trei cicori,
Mai bine pela strâmtori,
40 Pe unde trec negustori,
Să câștig la gălbiori ;
Gălbiori d-ăi venetici,
Să tot schimbi să tot mănânci,
Cu voinici și cu haiduci.
45 Foaie verde foaie lată,
Mă mână mama la sapă.
Bat-o focul, nu mi-e dragă.
Sapa-i lată, coada lungă.
Nu mai vezi para în pungă,
50 De brodești o sapă mică,
La cuib n'ajută nimica.
Ziua'i mare
Locu-i tare,
Din pământ sapa îmi sare.
55 Detei cioc-numai odată
Și-mi scoase virtutea toată,
Ș-am să pui coadă la măciucă
Să bag capu'n hălăciugă,
Să m'ațin pe la strâmtori,
60 Să număr la gălbiori.
Mă mână la seceriște.
Dar mi-e frică de miriște.
Frunză verde mândălac,
Rău îmi șade cocoșat,
65 Cu sumanul despicaț,
Par-că mi-e capul tăiat ;
Că sunt voinicel înalt
De viu la ciocoiu de hac.
Unde-oi prinde vre'un ciocoiu
70 Să mi-l aduc la zăvoiu,

- Să-i dau măciuci după cap,
Să mi-l jupoiu ca p'un țap.
Să-i iau pielea de pe picioare,
Să-mi fac tocure la pistoale,
- 75 Să-i iau pielea de pe cap,
Să-mi înbrac al meu baltag
Să-i iau pielea de pe c...
Să-mi fac chiosea de tutun.
Zi-i ș-altădată bob năut,
- 80 Mă mână mama la cosit.
Rău îmi șade nădușit.
Să vezi la cosit de fân,
Îmi intră frunzele 'n sân.
Luai coasa la spinare,
- 85 Tocul l-atârnoi la șale
Și plecai pe drum la vale,
Intrai în ograda mare
Și trăsei într-acea oară.
- 90 Trăsei două, trei potloage,
Lenea la pământ mă trage,
Luai coasa de picior
Ș'o trântii d'un păducel,
Sari coasa din cățel.
- 95 Băgai cățelul în trăstioară,
Tocul l-atârnoi la șale,
Gresioara la curea
Și coasa la subțioară,
Coporâiea pe spinare
- 100 Ș-apucați pe drum la vale.
Întâlnii un țigan în cale,
De îndată ce-l zării,
Eu în drum că îl oprii
Și din gură așa-i grăii :
- 105 — Mă țigane
Bolocane
Mă rog meștere dumitale;
Dacă tu ești meșter mare,
Pune coșnița'n cărare,
- 110 Nicovalea 'n drumul mare.
Dacă tu ești meșter bun,

- Lucrează fără cărbuni.
Și tu măre ca să-mi faci:
Din coscioară
115 O săbioară
S-o atârni la bărbîșoară,
Să o am de surioară,
Din cățel,
Un băltăgel,
120 Să-l atârni la șoldișor,
Să îl am de frățior.
Să intru 'n codru cu el.
Să intru'n codru furiș
Cu baltagul lăturiș.

Dela Iordache Scripcă—Moldoveni—Romași

Frunză verde iarbă neagră

- Frunză verde iarbă neagră,
Taica, maica tot mă'ntreabă ;
Ce munculiță mi-e dragă ?
Nici-ô muncă nu-i aleasă,
5 Ca vara la umbră deasă,
Cu capul pe săbioară,
Cu mâna la țâțșoară.
Frunză verde iasomie
Ș-am o mândră de soție,
10 Nu mă 'ndur, s-o las pustie,
Frunză verde ș-o lalea
Adă, mândră, murgu'ncoa.
Adă tocul, revorverele,
Adă cuțitele mele,
15 Ca să mă încing cu ele.
Frunză verde ș-o lalea
Dacă eu, frate, oiu sta,
Nimic n-oiu câștiga.

Dela Vasile Bursuc — Moroeni — Dâmbovița

Nemulțumirea haiducului

- Maică, măicuța mea,
Cât ai fost cu mine grea,
Toată lumea te iubea.
Pe mine, de m'ai făcut,
- 5 Toată lumea te-a urît,
C-ai născut un pui de lup,
De umblă prin crâng haiduc
Și pândește la strâmtori,
Despoaie la negustori
- 10 Și tot ia la gălbiori.
Zi'i odată, mărăcine :
Mărăcine înflorit bine,
M-a făcut maica pe mine,
Nu-și aude niciun bine
- 15 Ci numai blestem pe lume,
Să teme lumea de mine.
De mai făcea unul, doui,
Să temea satul de noi,
Să fi făcut numai doui,
- 20 Și cu mine făcea trei,
Băgam ciocoi 'n bățai.
Să fi făcut patru, cinci,
Să muta satul de-aici.
Să fi făcut cinci și șase,
- 25 Toți cu fesuri de mătase,
De umblă din leasă 'n leasă,
De cutează noaptea 'n casă,
De ia ciocoi dela masă,
Ce găsește, nu mai lasă.

- 30 Ia ciocoi din așternut,
Mi-i trănțește la pământ
Și'i scutură de argint.
Zi'i odată, fân cu rouă,
Să fi făcut opt și nouă,
35 De-i taie potera'n 'două,
Scutură iarba de rouă,
Ș-a plesnit pământu'n două.

De la Iordache Scripcă-Moldoveni-Romanați.

Frunză verde bob năut

Frunză verde bob năut,
Unde-auz cerul tunând,
Așa-mi vine d-un năluc
Să apuc drumul, să mă duc ;.

- 5 Că prea trăesc amărât
Ca nimenea pe pământ !
Mă mir ce dracu-am greșit
Par'că sunt cu peri de lup !..
Frunză verde de trei zloți
- 10 Bată-i Dumnezeu pe toți
Care mă fac că sunt hoț.
Nu sunt hoț, ci sunt haiduc
De unde iau nu mai duc,
Când aş sta ca să mai duc
- 15 La ce dracu sunt haiduc ?
Pe unde beau să plătesc,
La ce naiba haiducesc ?

Dela Ion Manciuc-Târgoviște-Dâmbovița.

Părerea de rău

- Frunză verde bob năut
Unde-auz cerul tunând,
Ploaia în codru răpăind
Nu mă știu pe unde sunt.
- 5 Mă fac broască pe pământ
Și ași vrea ca să mă duc
La cuculeț să-l ascult
Nu știu, dealurile-au crescut
Ori neica mi-a'mbătrânit?
- 10 Nu mai pot dealul să urc
Să merg la cuc să-l ascult.
— Cuculeț, nu fii hain,
N'ai făcut vara deplin
Tu îmi placi chiar la Sân Petru.
- 15 — Rămân voinice cu focul.
Frunză verde bob năut
De-ar fi zăpada la gât
La Florii eu sunt venit;
C'ășa sunt eu rânduie
- 20 Ca nimenea pe pământ
Să intru'n codru să cânt.

Dela Ion Făcăleț-Cobia-Dâmbovița.

Plecarea din codru

- Frunză verde salbă moale
Mi-a venit Vinerea Mare
S'a pălit codrul pe poale
Cad frunzele mototoale,
5 Astupă cărările
Și toate drumurile.
Ci mai dați băeți, de vale,
Că'n pădure s'a răcit,
Hainele au putrezit
10 Armele au ruginit,
E timpul de odihnit.
Cu mândrele de trăit.
C-astă vară ați haiducit,
Poterile ați prăpădit,
15 Pe ciocoi, greci ați omorât
Gălbiori ați adunat,
Să ne grăbim deci la sat,
În pădure nu-i de stat.

Dela Marin Stroe-Giâmbocata-Dâmbovița.

Mi-a trecut Vinerea Mare

- Frunză verde de cicoare.
Mi-a trecut Vinerea Mare,
S'a rărit codrul pe poale,
Bate vântul dela vale
- 5 Duce frunza 'n rotocoale
Și mi'o asvârle pe cărare
Tulesc haiducii de vale,
Cu armele la spinare,
Strălucesc ca sfântul soare,
- 10 Cu sacii plini de parale :
Tot parale turalii,
Luate dela beșlii
Numărate de agii.
Ș'ntreabă de Lunca Mare :
- 15 — Are pârcălab : ori n'are ?
Să ne facă de-o prânzare.
D-o junincă gonitoare,
D-un berbece la frigare.

Dela Marin Stroe-Glâmbocata-Dâmbovița.

Zi-i odată trei lămâi

- Zi-i odată trei lămâi,
Trei lămâi și trei gutui,
Aidi la Leana, peste Jiu ;
Unde a cântat cucu 'ntâiu
- 5 Ș-a rămas satul pustiu
Și popa fără venit,
Să mă trag, unde-am trăit,
Măcar de-aș mânca pământ.
Să mănânc mălaiu de mei
- 10 Să trăesc cu frații mei :
Cu Ștefan și cu Iordan
Și cu căpitan Gordan.
Mai e unul nespălatul,
Care bate cu baltagul
- 15 Și cară banii cu sacul
Și-mi arată rublele,
De-mi moaie junghiurile,
La toate 'ncheieturile,
Te-apucă frigurile
Și toate bâțâielile.

Defa Vasile Duroiu-Vișoiu-Muscel.

Iarna că m-a apucat

- Frunză verde matostat,
Iarna că m-a apucat,
Cu nimica adunat.
Și eu, frate, m-am rugat
5 De Țogații de prin sat,
Să mă bag la ei argat,
Fără bani, fără parale,
Măcar numai, pe mâncare.
Eu, frate, că m-am rugat
10 De loc n-am fost ascultat!
Foae verde de costreiu
Eu ceream vreo șase lei
De nu șeasă, măcar trei,
Să-mi iau la copilași sare
15 La nevastă de mâncare;
Că-mi mor copiii de foame,
N-am cu ce'i scoate din iarnă.
Aci, îmi spuneai că-mi dai.
Aci, îmi spuneai că n-ai;
20 Doar cu vorba mă țineai!

Dela Alexandru Ureche-Țigănești-Muscel.

Și, când văz chida pe fagi

- Frunză verde mândălaci,
Și când văz chidă pe fagi
Armele nu-mi mai sunt dragi.
Frunză verde salbă moale,
5 Ai băieți, să dăm de vale,
Frunza 'n codru a pierit,
Nu mai e de haiducit,
Frunză verde de anglas,
Ne băgăm feciori de casă,
10 Pela greci, pela ciocoi,
Să știm ce vorbesc de noi.
Frunză verde salbă moale,
Numai pân' la primăvară
Când om intra 'n codru iară.

Dela Marin Stroe-Glâmbocata-Dâmbovița

Mulțumirea sufletească a haiducului

- Frunzulișă măr mustos,
Bată-te, codrule, des,
Că din tine, nu mai ies ;
C-am intrat de mic copil,
5 Ș-acum sunt moș bătrân,
C'am intrat făr' de mustață
Ș-acum sunt cu barba 'n brațe,
De nu mă cunoaște-acasă.
Bată-te crucea codru des,
10 Că din tine nu mai ies,
Ia mai pleacă-ți poalele,
Să-mi umbresc pistoalele ;
Că de când le-am cumpărat,
Tot rugina le-a mâncat,
15 Că ploile m'au plouat,
Poterile am împușcat,
Pe ciocoi, i-am burdușit
De parale i-am curățit,
La săraci am dăruit,
20 Mare pomană am făcut.

Dela Alexandru Ureche-Tigănești-Muscel.

Căpitane Constandine

- Frunză verde mărăcine,
Căpitane Constandine,
Iacă primăvara-mi vine,
Din două, una ne spune :
- 5 Ori la muncă,
 Ori la luncă ?
Să pui coadă la măciucă,
Să bag capul în hălăciugă,
Să pândesc la negustori,
10 Să număr la gălbiori.¹
 Ține-mi-l Doamne, cu bine,
Pân'o da punga la mine
Ș-apoi, moară ca un câine,
Dacă moare, nu-i păcat ;
- 15 Că e ciocoi gulerat,
Căpitane Constandine
Strânge-ne pe lângă tine.
Câte unul, câte doi,
Care sunt tari de războiu ;
- 20 Câte patru, câte cinci,
Care sunt aleși voinici.
Lungi în mâini și groși în cefe,
Cum sunt buni de codru verde.
Tot aleși, voinici pândari,
- 25 Cu ghebe și cu poturi,
Cusuți în găitanuri,
Cu opinci cu cataramă,
Nu-i bagă potera 'n seamă.
Căpitanul le zicea :
- 30 — Mai stați, băeți pușinel,

- Când oiu zice de lăptucă,
Să vedem cucul, cum cântă.
De cântă p-o creangă uscată,
Toată ceata mi-e ca spartă.
- 35 De-o cânta pe-o creangă verde,
Nici un voinic, nu voiu pierde,
Bată-te-ar focul Mateiaș,
Căpitan de poteraș,
Nici p'aicea nu mă lași.
- 40 Am să trimit câțiva haiduci,
Să-ți dea casele pe brânci,
Și să vezi, cum ai să plângi.

Dela Alexandru Ureche-Țigănești-Muscel. .

Codrule frunză mărunță

- Frunză verde foi de rută,
Codrule, frunză mărunță,
Păsările 'n tine cântă,
Mi-es mândrele și-mi ascultă
5 Dar ieși și mândra mea,
Să-mi asculte patima,
Patima iubirei mele
Ș-a sufletului durere.
De-ar ciripi, chiar păsărei,
10 Eu tot nu mă duc la ei.
Rămân codrule, în tine,
Să fac la săraci vre un bine.
Căpitane Constandine,
Impărțește banii bine,
15 Să nu trag cu flinta 'n tine.
Și lasă d-o părțicea
Fie cât de mititea.
S'ajutăm sărăcimea.
Căpitanul d-auzia.
20 La toți grămadă făcea,
Sărăcimii asemenea,
Numai una rămânea.
La cârciumă se duceau
Și cu toți să 'nveseliau,
25 Până potera-i prindea
Și pe toți că mi-i gonea
Până 'n codru mi-i băga.
Dar haiducii ce-mi făceau?
Dupe copaci se piteau,
30 Luptă crâncenă începeau,

- Flintele la ochi luau,
Câte cinci că-mi doborau,
Potera țândări făceau.
Ce mai rămâneau, fugea,
35 Până când se prăpădea.
Frunză verde ș-o lalea,
Iar haiducii, ce-mi făceau ?
În codru, când se vedeau,
Mare masă că 'ntindeau
40 Și cu toți să veseliau
Căpitanul că-mi grăia :
— Frunză verde flori mărunte,
Bine, fraților de munte,
Să fugim pe munți în sus,
45 Că poterașii s'au dus ;
Dar mâine, mai mulți or veni
Și pe noi, ne-o cotropi.

Dela Ion Dumitru-Stâlpeni-Muscel.

Căpitane Cătăline

- Frunză verde trei căline,
Căpitane Cătăline,
Chiamă-ne, frate, la tine,
Că destul am suferit
- 5 Iarna pe gerul cumplit
Și nimic n'am folosit.
— Aideți, băieți, după mine,
Să vedem cucul ce spune,
Cucul îmi cântă în față,
- 10 Toată ceata e'n viață;
Căci dacă îmi cântă în spate
Semn rău, semn de moarte,
Ceata mea, atunci, e spartă.
Frunză verde ș-o lalea
- 15 Căpitanul ce-mi făcea ?
În codrul verde se ducea
Mândră masă că'ntindea
Cu toți beau, cu toți mâncau,
Frumușel să 'nveseliau,
- 20 Căpitanul, ce-mi grăia
Și din gură-mi cuvânta :
— Beți, băeți, și vă gândiți,
De seară, unde să isbiți,
La popa dela Fierbinți.
- 25 Că el are bani mai mulți.
La popa că se ducea,
Vezi colea, când însera,
Ce brodeală, mi-l brodea ?
Tocmai la masă era.
- 30 De'o bună seară că'i da :

- Bună seara, părințele.
— Mulțumescu-ți, nepoțele.
Stăi la masă, să mâncăm,
Un pahar cu vin, să bem ;
35 C'astă-zi este omu'n floare,
Când îi vine ceasul, moare.
Dar căpitanul zicea :
— Ia ascultă, părințele,
N-am venit să stăm de vorbă
40 Ș'am venit, să ne dai parale :
Ne mor copiii de foame.
Dară popa, ce-mi zicea :
— Nu e tată, cu păcat,
De mă lăsați, voi, sărac ?
45 — Nu e, tată, cu păcat,
Că nu'i-ai luat pe săpat ;
Ci i'ai luat pe tocat.
Ăștia sunt buni de mâncat.
I-ai luat pe spovedit
50 Și sunt buni de cheltuit.
Căpitanul că răcnia :
— Parinte, Sfinția-ta,
Scoate bani, nu te 'ncurca,
Că eu știu puterea ta.
55 Iară popa că'i spune,
Că n'are neam de para.
Se jura pe sfântul soare,
Și p-un muc de lumânare
Și pe sfintele icoane,
60 Că n'are neam de parale.
Dar unul mic și mititel,
Par'c'avea pe dracu'n el.
Frunză verde ș-o lelea,
Scara la pod, că pune
65 Și'n pod dacă se ducea,
Peste o lădiță dădea,
Lădița, cum m'o trântea,
Numai gălbiori vărsa
Și lui popa că'i zicea :
70 — Astea, ce e părințele ?

Iară popa le răspundea :

— Î-am luat

Dupe tocat.

Căpitanul că'i spunea :

75 — Părințe, sfinția-ta,

Ai tocat,

Ori n'ai tocat,

Multă lume-ai înșelat,

Nouă bani, tu să ne dai,

80 Dacă vrei să nu te taiu ;

Că suntem voinici, haiduci,

Tu cu noi, să nu te înturci.

Dela Marin Isma — Orodel — Dolj.

Căpitane Bondoace

- Frunză verde salbă moale,
Măi, domnule Căpitane,
Căpitane Bondoace,
la mai treci Oltul încoace.
- 5 De când Oltul n'ai trecut
Și p-aici, n'ai mai venit,
Boierii s'au mazălit.
Ciocoi au nebunit,
Bagă oamenii 'n bordeiu,
- 10 Și le dă fum de ardei;
Vai sărmanii! Vai de ei!
Copilașii le sunt goi!..

Dela Alexandru Ureche-Țigănești — Muscel.

Iancu Jianu

- Frunză verde dedețel,
Colea'n vale în Făgețel,
Șueră maică un voinicel,
Așa înalt și subțirel,
5 Par-că mi-e tras prin inel
Seamănă c'un bobocel;
Cu căciulița de miel,
Cu cojocelul de jder,
Mă duc maică după el.
10 Mi-e drag să trăesc cu el
Vreau să-l iau de bărbățel;
Că prea este frumușel!
Ba... ba... ba... fetița mea
Să nu faci așa ceva,
15 C'ăla nu-i voinic curat,
Mi-l cunosc pe șuerat,
Este naiba'mpielițat.
Frunză verde maghiran
Este hoțul de Jian
20 La toate fetele dușman.
E geambașul pădurilor,
Tâlharul poterilor
Căpitanul haiducilor.
Câte fete sunt pe baltă
25 Toate's cu copii pe vatră.
Câte fete peste Olt
Au rămas fără de noroc.
Câte fete peste Jii,
Toate-au rămas cu copii.
30 De le plânge lumea toată
Țara întreagă, jumătate.

Iancu Jianu

(Variantă)

- Frunză verde otrăfel,
Colo maică'n Făgețel,
S'a ivit un voinicel,
Pe-un cal vânăt porumbel,
5 Mă duc maică după el.
— Nu te duce fata mea,
C'ăla nevestă nu-și ia,
Și până te-o înșela
Și te lasă acoloa.
10 C'ăla este un haiduc
Iancu Jianu îi zic.
Plânge de el mare, mic;
Că el e căpitan haiduc
Și pe câte le-a iubit
15 Pe toate le-a amăgit,
Le-a lăsat și a fugit,
Alte'n loc au îndrăgit.
La Jii pe unde a umblat
Câte fete s'au înșelat,
20 Și după el s'au luat
Cu copii pe toate le-a lăsat
La Olt pe ori și ce loc,
Pe câte le-a luat la joc,
Le-a lăsat plângând cu foc,
25 Și-au rămas fără de noroc.
Dar să vezi jale pe baltă
Nu i-a scăpat nici o fată.
— Fie mamă ori ce-o fi,
Tot pe dânsul oiu iubi;

- 30 Și rămâi dar sănătoasă
 Că la el merg bucuroasă
 Să mă îndrăgesc cu el
 Că e mândru, voinicel.
 S'âl iubesc măcar o zi
- 35 Ș'apoi fie ce-o fi.
 Cine pe haiduci iubește
 Dumnezeu îl miluește,
 Cine viața i-o jertfește,
 Dumnezeu nu-l părăsește.

Dela Alexandru Călin-Ciulnița-Muscel.

Iancule de unde vii?

- Frunză verde trei lămâi,
Trei lămâi și trei gutui,
Iancule de unde vii?
— Ia din târg de peste Jii,
5 — Iancule, ce-ai târguit?
— Am dat aur și argint
Pe vreo cinci ocă de plumb,
Vre-o zece de praf mărunț,
Să dau la copii în crâng.
10 Sunt copii fără minte,
Nu le stă nimeni'nainte,
Cu pușcile ruginite,
Prăpădesc la gloanțe multe.
Bagă iarba cu poala
15 Gloanțele cu chivăra
Și bate cu măciuca
Și începe cu toți a da.
Sînt copii cam sglobii
Trage mai mult în pustii.
20 Nici unul nu știe ca mine,
Să ochiască'n carne vie.
Bine vorba nu-și isprăvea
Și potera că mi-l zărea.
Pinteni murgului că da
25 Și la Olt el că-mi zbura.
O! foiță micșunea
Murgul 'not Oltul trecea,
Pe lancu la mal scotea.
Și el mări că-mi mergea
30 Pe dealul Găușanului,
Mi-e conacul lancelui,
Cel al căpitanului

- Și pe drum el cum mergea
Cu altă poteră se întâlnea.
- 35 Iar zapciul că-i striga :
— Iancule, boier turcit
Ce te porți așa urât ?
Din creștet până 'n pământ
Numai aur și argint ?
- 40 — De mă port așa urît
Dumnezeu m'a împodobit
Cu aur și cu argint.
Dar zapciul strigă tare :
— Iancu nu e de-a cătare,
- 45 Numai numele îi e mare
Iancule boier turcit,
Lasă-te de haiducit,
Lasă-ți nebuniile
Lasă-ți tâlhăriile.
- 50 Să-ți dau boeriile.
Frunzuliță de scumpie,
Nu-mi trebuie boerie ;
Azi mi-o dai,
Măine mi-o iai.
- 55 Decât cu papuci în târg,
Mai bine cu flinta'n crâng.
Cât câștigi tu într'o vară
Eu câștig numai într'o seară
Că m'așin pe la strâmtori
- 60 Și câștig la gălbiori.
— Iancule, Jianule,
Ce-ai făcut paralele ?
— Le-am băut cu mândrele
Prin toate cărciumile ;
- 65 Ziua beau cu mândrile
Noaptea-mi infundez tufele
Să câștig paralele
Să cinstesc cu mândrele.

Dela Ion Dumitru—Stâlpeni — Muscel.

Tabla de materii

Legende

	Pag.
Soarele și Luna	1
Marcoci și Crivățul	12
Scorpia	19
Minea	26
Cei trei frați și nouă zmei	31
Trei surori la flori	33
Câmpii Rusalimului	37
Ciocârlia	41
Mierla și Sturzul	43
Mierla și Sturzul (variantă)	50
Mierla și Sturzul (variantă)	56
Holera	59

Legende istorice

Meșterul Manole	65
Brâncoveanu, domn creștin	76

Balade

Ivan Iorgovan	83
Marcu, bătrânul viteaz	88
Novac	96
Novac (variantă)	104
Gruia lui Novac (variantă)	111
Novac (variantă)	116
Miul Sglobiul	118
Ghimiș din Cărpiniș	127
Ghimiș Baba Ghimiș (variantă)	135
Robii și Tătarii	139
Cei doi Veri	141
Burileanu	147
Radu Anghel	153
Radu Anghel (variantă)	155
Goia	157
Toderaș Fecior de Domn	163

	Pag.
Sora Turcului	165
Tănislav	167
Fata lui Şendrea	178
Iancu Jianul	180
Iancu Jianul (variantă)	185
Soacra şi Nora	190

Căntece haiduceşti

Haiducul	201
Când eram copilaş mic	203
Mă făcui de-o săptămână	204
Când eram copil de-o lună	205
Ce mi-e mie drag pe lume ?	206
M'a făcut maica fecior	207
Frunză verde, mere, pere	208
De necaz şi de urgie	209
Frunză verde grâu mărunţ	210
Dor de haiducie	212
Richita	213
Furnica	213
Bată-te Sfântul, făgui	214
Armele mi sunt dragi	215
Săracu, bietul Oltean	216
Întoarcerea în codru	219
Ce te uiţi, codre, urât ?	220
Lemnele din codru plâng	221
Şapte lemne'n codru plâng	222
Bate vântul vârfurile	223
Frunzuliţă ş-un dudău	224
Foaie verde tiriplic	225
De-ar veni luna lui Maiu	226
Înfloreşte, codre, bine	227
Aoleo !.. Soare rotund !	228
Mulţămescu-ţi, Sfinte Gheorghe	229
Furnica	230
Primăvara	230
Cerule, Prea Înalt Sfânt !	231
Unde-ai plecat frăţioare ?	232
Cântecul teiului	233
Hai, codrule înfrunzeşte	234
Pescarul	236
Frunză verde măracine	238
Măre, mamă, nu şedea	239
Maică, măicuţiţa mea !.. . . .	241
Frunză verde de-o crăiţă	242
Ştiu bine c'am să mă duc	243
Durerea	244

	Pag.
M'aş duce'n codru, săracul	245
Frunză verde mărăcine	346
Frunză verde salbă moale	247
La mijloc de codru verde	249
Frumos cântă cucu'n deal	251
Cuculeş din opritură	251
Pleacă cucul din oraş	252
Am dat de inimă rea	253
Haiducul şi Muma cucului	254
C'am dat de inimă rea	256
Bată-te crucea de cuc	257
Haiducul şi mândra	258
Voinicul şi codrul	259
Marin şi mândra lui	260
Trage, mândro, şi-mi ghiceşre	261
Haiduc şi Mândra	262
Haiducul şi munca câmpului	265
Frunză verde iarbă neagră	269
Nemulţumirea haiducului	270
Frunză verde bob năut	272
Părerea de rău	273
Plecarea din codru	274
Mi-a trecut Vinerea Mare	275
Zi-i odată trei lămâi	276
Iarna că m-a apucat	277
Şi când văd chida pe fagi	278
Mulţumirea sufletească a haiducului	279
Căpitane Constandine	280
Codrule frunză măruntă	282
Căpitane Cătăline	284
Căpitane Bondoace	287
Iancu Jianu	288
Iancu Jianu (variantă)	289
Iancule de unde vii?	291

O SCRISOARE

Dragă Domnule Tazlăuanu,

Să nu uiți niciodată mândrețea plaiurilor maramureșene pe care le-ai străbătut aproape până și în cele mai ascunse poenițe!

Acolo, este patria Voevozilor moldoveni, acolo ți-ai întâlnit graiu-ți atât de frumos moldovenesc!

Maramureșul este fenomenul cel mai caracteristic al sufletului românesc.

De aceea te rog să nu uiți a publica materialul folkloristic pe care ți l'am expus și care este crainicul drepturilor poporului român asupra pământurilor maramureșene.

Când Dumnezeu îți va ajuta să-ți tipărești volumele cu materialurile folkloristice pe care le-ai adunat cu atâta trudă, să cinstești și geniala poezie poporană din Maramureșul pe care știi că-l iubești ca și ținutul, unde te-ai născut.

Primește, din parte-mi, odată cu asigurarea celei mai calde prietenii și admirația ce ți-o port.

Al D-tale,

Protopop I. Bârlea

Sighet.

Sighet, 23 August 1933.

ERRATA

Dintr-o eroare de paginăție legendele istorice Meșterul Manole și Brâncoveanu Domn Creștin, au fost trecute în ciclul Baladelor. Cititorul e rugat să facă cuvenita rectificare.

Această lucrare s'a tipărit în imprimeriile „Văcărești”
sub îngrijirea maestrului

GHEORGHE CRÂNGARU

ajutat fiind de

Tudorache Ionescu și Marin Stegărescu.
